«ÚZDIK TÁRBIESHI» Республикалық ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналы

ҮЗДІК МАҚАЛА ЖИНАҒЫ

ҮЗДІК ТӘЖІРИБЕ ТАРАТУЛАР

№6(80) (2026 ж. Маусым/Июнь 2026 г.)

- Республиканский информационный педагогический научно-методический журнал
- Республикалық ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналы

ÚZDIK TÁRBIESHI JÝRNALY

№6(80)
(2026 ж. Маусым/Июнь 2026 г.)

«ÚZDIK TÁRBIESHI» Республикалық ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналы Астана қаласында Қазақстан Республикасының Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігінің Ақпарат комитеті 2023 жылғы 12 маусымдағы Мерзімді баспасөз басылымын, ақпараттық агенттікті және желілік басылымды есепке қоюы туралы куәлігі № KZ92VPY00071802 берілген.
Таралу аумағы: Қазақстан аумағында.
«ÚZDIK TÁRBIESHI» журналы айына 4 рет жарық көреді.

Республиканский информационный педагогический научно-методический журнал «ÚZDIK TÁRBIESHI» в городе Астана комитетом информации Министерства информации и общественного развития Республики Казахстан выдано свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания, информационного агентства и сетевого издания от 12.06.2023 года № KZ92VPY00071802.
Территория распространения: На территории Казахстана.
Журнал "ÚZDIK TÁRBIESHI" выходит 4 раз в месяц.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ
Бас редактор:/Главный редактор: Баянды Ерлан
Дүйсенбекова Б.Н. – биология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Қарағанды медицина университеті
Дүзбаева Н.М. – биология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті
Каскарбаева Б.Б. – педагог-шебер
Қасқабаева Ф.С. – педагог-шебер
Есенова Ш.Б. – педагог-зерттеуші
Иманбек Ә.О. – жаратылыстану ғылымдарының магистрі
Алшынов А.Ә. – жаратылыстану ғылымдарының магистрі
Корректор / корректор: Кәкіш Мерей Ертайқызы
Жауапты хатшы / ответственный секретарь: Есбергенов Айдын Ардақұлы

Материалдардың анықтығына авторлар жауапты болады.
Редакция материалдарды қабылдамауға құқылы.

«ÚZDIK TÁRBIESHI» ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналының авторларға арналған ережелерімен QR-кодты сканерлеу арқылы таныса аласыз.

АЛҒЫ СӨЗ

Қазіргі заманғы мектеп жасына дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесі — үздіксіз ізденісті, заманауи трендтерді меңгеруді және ұлттық құндылықтарды бала бойына сіңіруді талап ететін үлкен шығармашылық майдан. Бүгінгі тәрбиеші — жай ғана бақылаушы емес, ол баланың табиғи әлеуетін ашатын зерттеуші, инноватор және бағыт беруші тұлға.

Осы орайда, қолдарыңыздағы іс-тәжірибе таратуға арналған жинақ кітапшасы — біздің мектепке дейінгі педагогтарының көпжылдық ізденістерінің, шығармашылық еңбектері мен заманауи педагогикалық шеберліктерінің заңды нәтижесі. Жинақтың басты мақсаты — мектеп жасына дейінгі балаларды дамытудағы ең тиімді, сыналған әрі нәтижелі әдіс-тәсілдерді оқырман қауымға ұсыну.

Бұл басылымнан сіздер бүгінгі таңда ең өзекті болып табылатын келесідей бағыттар бойынша дайын әдістемелік құралдар мен баяндамаларды таба аласыздар:

• Инновациялық технологиялар: Балабақшадағы STEM-білім беру, лего-конструирлеу және робототехника негіздері арқылы балаларды болашақ цифрлық заман мамандықтарына бейімдеу жолдары;

• Психологиялық қолдау және әлеуметтену: Бүлдіршіндер арасындағы агрессия мен буллингтің алдын алу, гиперактивті балалардың энергиясын қимыл-қозғалыс ойындары арқылы дұрыс арнаға бағыттау әдістері;

• Ұлттық код және тәрбие: Қазақ халық ертегілері негізіндегі ертегі терапиясы арқылы баланың тілі мен қиялын ұштау, сондай-ақ асық ату мен тоғызқұмалақ сияқты ұлттық ойындар арқылы физикалық-интеллектуалдық дамуды қамтамасыз ету;

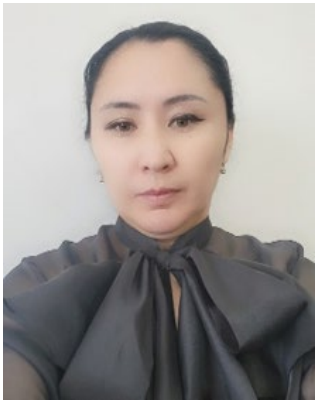
• Заманауи мәселелермен күрес: Балалардың экранға (гаджеттерге) тәуелділігін азайту мақсатында балабақша кеңістігінде «цифрлық детокс» — гаджетсіз демалыс аймақтарын ұйымдастыру тәжірибесі;

• Әріптестік мәдениеті: Ата-аналармен жұмыстың ескірген дәстүрлі форматтарынан заманауи коучинг пен интерактивті тренингтерге көшудің тиімді тетіктері.

Ұсынылып отырған жинақ тек теориялық тұжырымдармен шектелмейді, оның ішінде тәрбиешілердің күнделікті жұмысында қолданып, жоғары нәтиже көрсеткен нақты практикалық кейстері, ойын үлгілері мен әдістемелік кеңестері жинақталған.

Бұл еңбек заманауи білім беру трендтерін өз тәжірибесіне енгізгісі келетін балабақша тәрбиешілеріне, әдіскерлерге, психологтарға және бала тәрбиесіне бей-жай қарамайтын саналы ата-аналар қауымына арналған таптырмас әдістемелік көмекші құрал болады деп сенеміз. Таратылып отырған іс-тәжірибе еліміздің мектеп жасына дейінгі тәрбие саласының өркендеуіне өзіндік үлесін қоса бермек.

Әріптестер, шығармашылық ізденістеріңіз бен еңбектеріңізге сәттілік тілейміз!

Құрметпен
Райымбек аудандық білім бөлімінің
мектепке дейінгі ұйымдарға жауапты әдіскері
Сыгаева Асель Бактыбаевна

Мазмұны / Содержание

Медеубай С.Н. МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНДА LEARNINGAPPS ПЛАТФОРМАСЫН ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ 6
Қарасаева Г.М. «ЖҮН ЖӘНЕ ЖҮНДІ ТҰРМЫСТЫҚ ҚАЖЕТТІЛІКЕ ЖАРАТА ОТЫРЫП, ЖАҢА ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ ҚОЛ ӨНЕР БҰЙЫМДАРЫН ЖАСАУ.» 8
Тезекбаева Л.Т. «БАЛАБАҚША МЕН ОТБАСЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ: ТАБЫСТЫ ТӘРБИЕ КЕПІЛІ» 10
Сәкен А.Е. «2-3 ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ ДАМУЫНА ЗАТТЫҚ-КЕҢІСТІКТІК ДАМЫТУШЫ ОРТАНЫҢ ӘСЕРІ» 11
Абдраймова Ж.А. ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚ – ҰЛТ ҚАЗЫНАСЫ 13
Мусабекова Л.Б. ТӘУЕЛСІЗДІК – ТҰҒЫРЫМ 15
Алмас Қ.Р. АНА – ӨМІРДІҢ ГҮЛІ 17
Айсарова Г.И. ҒАРЫШ ӘЛЕМІ 18
Омиралиева А.Н. «ТӨРЛЕТ, ТӨРЛЕТ НАУРЫЗ!» 20
Мәмбетқұлова А.Е. ҰРПАҚ ҰЛТТЫҚ ОЙЫНДАРМЕН ШЫҢДАЛАДЫ! ТАНЫМДЫҚ САҒАТЫ 24
Уразембекова С.Б. ҚОШ БОЛ, БАЛАБАҚША 28
Депутат Н.А. «ЗЕРЕК АНА-АҚЫЛДЫ БАЛА» 30
Сәрсенбаева Б.Н. СИҚЫРЛЫ ПІШІНДЕР 34
Баулиева Б.А. ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫ 36
Байбосынова Б.А. ЕЛІМНІҢ ЕРКІНДІГІ 38
Ашекова З.А. 1 - ДЕН 10 - ҒА ДЕЙІН ТУРА ЖӘНЕ КЕРІ САНАУ 40
Нусипакынова А.А. ҚЫСҚЫ ОЙЫНДАР ӘЛЕМІНДЕ 43
Ниязова С.А. «САНАЙЫҚ, САЛЫСТЫРАЙЫҚ» 45
Құдайберген Н.Қ. «ҚЫС КЕЛДІ» 50
Өмірзақ С.Б. ҒАРЫШ ӘЛЕМІ 52
Таласбаева Ә.Н. ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР ЖОБАСЫ: «АЛДАР КӨСЕ МЕН САРАҢ БАЙ» МАРИОНЕТКА ТЕАТРЫ ӘЛЕМІНДЕ 54
Жумадилова Л.М. ШАҒЫН ОРТАЛЫҚТАҒЫ БАЛА ДЕНСАУЛЫҒЫН НЫҒАЙТУДЫҢ МАҢЫЗЫ 57
Жумабаева Ш.Н. «ҰЛТТЫҚ ДӘСТҮР ЖАНҒА ДАУА» 58
Болат Г. БАЛАБАҚШАДАҒЫ STEM-ТЕХНОЛОГИЯЛАР: БҮЛДІРШІНДЕРДІ БОЛАШАҚ МАМАНДЫҚТАРЫНА ҚАЛАЙ ДАЙЫНДАЙМЫЗ? 60
Исабай Л.И. БАЛАБАҚШАДАҒЫ БУЛЛИНГ: КІШКЕНТАЙ БАЛАЛАР АРАСЫНДАҒЫ АГРЕССИЯМЕН ҚАЛАЙ КҮРЕСУГЕ БОЛАДЫ? 62
Текесбаева М.А. АТА-АНАЛАРМЕН ЖҰМЫСТЫҢ ЗАМАНАУИ ФОРМАТТАРЫ: ДӘСТҮРЛІ ЖИНАЛЫСТАРДАН КОУЧИНГ ПЕН ТРЕНИНГТЕРГЕ КӨШУ 64
Букашева Г.Е. «ГИПЕРАКТИВТІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС: ҚИМЫЛ-ҚОЗҒАЛЫС ОЙЫНДАРЫ АРҚЫЛЫ ЭНЕРГИЯНЫ ДҰРЫС БАҒЫТТАУ» 66
Нускакова Г.А. КӨКӨНІСТЕР МЕН ЖЕМІСТЕРДІҢ ПАЙДАСЫ 67
Козбакова Ж.Б. КҮЗГІ БАЛ МЕРЕКЕСІНІҢ МАҢЫЗЫ (МЕРЕКЕЛІК ЕРТЕҢГІЛІК) 69
Менисова Ү.Е. ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫ 70
Умирбекова Ж.С. «БАУЫРСАҚ» ЕРТЕГІСІНІҢ ТӘРБИЕЛІК МАҢЫЗЫ 71
Кумганбаева А.Т. «АҢДАР ӘЛЕМІ» 72
Мантабаева Г.А. «ӘДЕМІ МАТАЛАР ӘЛЕМІ!!!» 75
Накибаева Г.А. «СИҚЫРЛЫ ТҮСТЕРДІ ТАБУ» 78
Ақынова Н.Ә. “ТҮСТЕР ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ” 79

Кыдырбаева К.Е. «ҚАЛДЫҚСЫЗ БОЛАШАҚ» ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖОБАСЫ 81
Бірімтай Г.Ә. «ТӘУЕЛСІЗДІК — ТҰҒЫРЫМ!» МЕРЕКЕЛІК ЕРТЕҢГІЛІГІ 83
Нұрқасымбек А.Ж. «ӘКЕМ ЖӘНЕ МЕН» СПОРТТЫҚ САЙЫСЫ..... 85
Манкеева А.К. «БІЗ КҮШТІМІЗ, ЕПТІМІЗ» 88
Матенова О.А. «ҚАРЛЫ ӨЛКЕДЕГІ ҚИЯЛ»..... 91
Бейсекова Н.Ж. ҰЛЫ ЖЕҢІС КҮНІ 92
Тәліп З.Ә. «ХАНТАЛАПАЙ – ҰЛТТЫҚ МҰРАМЫЗ» АТТЫ ҰЛТТЫҚ ОЙЫН ОЙЫН-САУЫҒЫ 94
Қайрат А.Қ. «ҚОШ БОЛ, СҮЙІКТІ БАЛАБАҚШАМ!»..... 96
Нуралдаева С.Д. АЯУЛЫ АНАШЫМ! 98
Смагулова Н.О. МАРБЛС ТАСТАРЫН ТАНЫСТЫРУДЫҢ ДӘСТҮРДЕН ТЫС ТЕХНОЛОГИЯСЫ..... 100
Келдибекова А.Н. «ОЙЫН АРҚЫЛЫ ОҚЫТУ: БАЛАБАҚШАДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕР»..... 102
Интибаева М.М. «СЫМ АРҚЫЛЫ ӨРІЛГЕН ҰЛТТЫҚ НАҚЫШ-ҚАЗАҚИ ҚОЛӨНЕРГЕ АЛҒАШҚЫ ҚАДАМ»..... 104
Карасаева Г.М. «ЕРТЕГІ ТЕРАПИЯСЫ: ҚАЗАҚ ХАЛЫҚ ЕРТЕГІЛЕРІ АРҚЫЛЫ БАЛАНЫҢ ТІЛІН ЖӘНЕ ҚИЯЛЫН ДАМЫТУ» 106
Нурпейсова Н.С. «ЭКРАНҒА ТӘУЕЛДІЛІК: БАЛАБАҚШАДАҒЫ ГАДЖЕТСІЗ ДЕМАЛЫС АЙМАҚТАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ» 108
Сатенова Г.Қ. «ҰЛТТЫҚ ОЙЫНДАР – БАЛАЛАРДЫҢ ФИЗИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫҚ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗІ»..... 110

Медеубай Салтанат Нұрқанатқызы
Аға тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Көксай орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

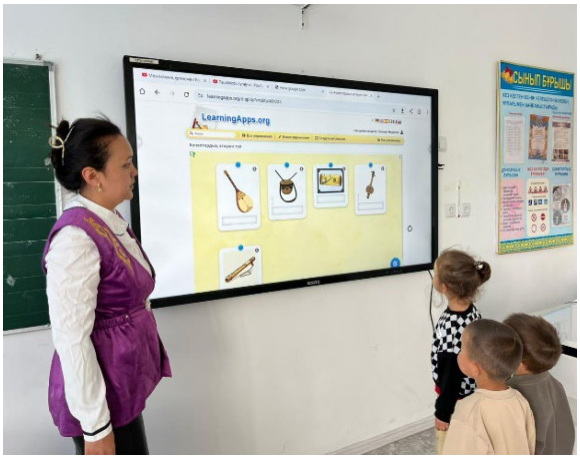
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНДА LEARNINGAPPS ПЛАТФОРМАСЫН ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Қазіргі заманғы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың басты талабы – баланың жеке тұлғалық қасиеттерін дамыту, оның қоршаған ортаға деген танымдық қызығушылығын ояту және цифрлық сауаттылық негіздерін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балалар ақпаратты негізінен көру, тыңдау және тікелей іс-әрекет (ойын) арқылы өте жақсы қабылдайды. Осы орайда, тәрбиеші-педагогтардың оқу-тәрбие үдерісінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ), оның ішінде **LearningApps** халықаралық интерактивті платформасын қолдануы өзекті мәселенің біріне айналды.

LearningApps платформасының ерекшелігі

LearningApps – бұл мектепке дейінгі және мектеп жасындағы балаларға арналған шағын интерактивті ойын-жаттығуларды құрастыруға мүмкіндік беретін тегін онлайн-конструктор. Платформаның басты артықшылығы – мұнда дайын шаблондар (жұптарды табу, топтастыру, реттілікті анықтау, сөзжұмбақтар, викториналар) өте көп. Тәрбиеші өзінің ұйымдастырылған іс-әрекетінің мақсатына сай (мысалы: "Қоршаған орта", "Сөйлеуді дамыту", "Математика негіздері") кез келген тапсырманы балабақша балаларының жас ерекшелігіне ыңғайлап оңай жасап шыға алады.

Балабақшада қолданудың негізгі тиімділігі

LearningApps платформасын балабақшаның күн тәртібіндегі түрлі іс-әрекеттерде қолданудың тиімділігін мынадай негізгі бағыттармен айқындауға болады:

1. Көрнекілік пен эмоционалды әсер: Платформадағы тапсырмаларға түрлі-түсті суреттерді, дыбыстық файлдарды (аудио) және бейнероликтерді кірістіруге болады. Балалар тек құрғақ сөзді тыңдамай, экрандағы бейнені өз қолдарымен қозғалтып жұмыс істейді.

2. Ойын арқылы оқыту принципі: Мектеп жасына дейінгі баланың негізгі әрекеті – ойын. Платформадағы тапсырмалар дидактикалық ойын сипатында болғандықтан, балалар өздерінің оқып, білім алып жатқанын байқамай, ойынға қызығып кіріседі.

3. Жылдам кері байланыс және өзін-өзі тексеру: Бала тапсырманы орындап болған бойда, жүйе оның дұрыс немесе бұрыс екенін бірден көрсетеді (мысалы, күлімдеген смайлик немесе мақтау сөзі шығады). Бұл баланың өзін-өзі бағалауына және қатесін бірден түзетуіне көмектеседі.

4. Тілдік дағдылар мен логикалық ойлауды дамыту: "Жұбын тап", "Сәйкестендір", "Артығын тап" сияқты ойындар баланың логикасын, зейінін, есте сақтау қабілетін ұштайды. Сондай-ақ, суреттерді сипаттау арқылы сөздік қоры байиды.

5. Тәрбиеші жұмысын жеңілдету және шығармашылық: Педагог әр сабаққа қағаздан қиып, қиындықпен көрнекілік жасаудың орнына, бір рет жасалған электронды интерактивті ойынды бірнеше топта, бірнеше жыл бойы қайталап қолдана алады.

Тәжірибеде қолданудың мысалдары

Ұйымдастырылған іс-әрекет барысында бұл платформаны келесідей мақсаттарда қолдану тиімді:

- "Математика негіздері" сабағында: Сандар мен заттардың санын сәйкестендіру, геометриялық пішіндерді топтастыру тапсырмалары.
- "Тіл дамыту және Сауат ашу" сабағында: Дыбыстар мен әріптерді жұптастыру, "Жабайы және үй жануарларын ажырат" ойындары.
- Сергіту сәттерінде: Экрандағы логикалық жұмбақтарды ұжыммен бірге шешу.

Қорыта айтқанда, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында LearningApps платформасын қолдану – заман талабы мен бала қажеттілігін ұштастыратын өте тиімді құрал. Ол тәрбиешінің сабақты қызықты өткізуіне көмектесіп қана қоймай, балалардың білім сапасын арттырып, оларды мектепке даярлау процесін жеделдетеді. Заманауи балабақша педагогы тек дайын дүниені қолданушы емес, осындай цифрлық платформалар арқылы өз авторлық дидактикалық материалдарын жасай алатын шығармашылық тұлға болуы тиіс.

Карасаева Гулзира Мелисовна
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Көксай орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

«ЖҮН ЖӘНЕ ЖҮНДІ ТҰРМЫСТЫҚ ҚАЖЕТТІЛІКЕ ЖАРАТА ОТЫРЫП, ЖАҢА ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ ҚОЛ ӨНЕР БҰЙЫМДАРЫН ЖАСАУ.»

Бұл жобада балаларға жүнді өңдеуден бастап қойдың жүнінен жасалатын бүйымдарды өз қолдарымен жасауға үйрету.

Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесінде балаларға ұлттық құндылықтарды сіңіре отырып тәрбиелеу — басты міндеттердің бірі. Қазақ халқының тұрмыс-тіршілігі төрт түлік малмен тығыз байланысты болғандықтан, жүн өңдеу және киіз басу өнері ата-бабамыздан қалған асыл мұра болып табылады. Балабақша қабырғасында дәстүрлі қолөнер элементтерін, атап айтқанда жүн өңдеу технологиясын енгізу — баланы еңбекқорлыққа баулудың, оның танымдық және шығармашылық әлеуетін ашудың таптырмас құралы. Жүн — экологиялық таза, жұмсақ, қолға ұстауға жылы әрі бала денсаулығына мүлдем қауіпсіз табиғи материал.

Жүнмен жұмыс істеудің педагогикалық және психологиялық маңызы

Балабақшада жүн өңдеу және одан бұйымдар жасау (жүн графикасы, құрғақ және ылғалды киіз басу) бірнеше маңызды міндеттерді шешеді:

1. Ұсақ моторика мен сенсорика: Жүнді таңдау, түту, саусақпен ширату немесе сумен ысқылау барысында баланың қол бұлшықеттері дамиды. Жүннің қатқыл, жұмсақ, үлпілдек құрылымын сезіну тактильді (сипап сезу) қабілеттерді шыңдайды.

2. Психоэмоционалдық әсер (Арт-терапия): Жүн өте жылы және табиғи материал болғандықтан, онымен жұмыс істеу баланың жүйке жүйесін тыныштандырады, агрессияны басады, зейінді шоғырландыруға көмектеседі.

3. Ұлттық сана-сезімді қалыптастыру: Балалар қазақ халқының тұрмыстық бұйымдары (текемет, сырмақ, киіз үй) қалай жасалатынын өз көзімен көріп, қолдарымен жасап сезінеді.

Балабақшада жүн өңдеуді ұйымдастырудың кезеңдері мен әдістері

Балалардың жас ерекшелігіне қарай (ортаңғы, ересек, даярлық топтары) жүнмен жұмыс бірнеше қарапайым кезеңге бөлінеді:

1. Түсіндіру және дайындық кезеңі (Жүнмен танысу)

Тәрбиеші балаларға қойдың немесе түйенің жүнін көрсетеді. Жүннің қалай алынатынын (қырқу), қалай жуылатынын ертегі немесе қызықты әңгіме ретінде түсіндіреді. Балалармен бірге «Жүн түту» процесі орындалады. Бұл кезеңде балалар жүнді саусақтарымен тартып, үлпілдек қалыпқа келтіреді, бұл саусақ моторикасы үшін өте пайдалы.

2. Дәстүрден тыс әдіс — «Жүн графикасы» (Сурет салу)

Бояудың немесе қарындаштың орнына түрлі-түсті жүнді қолдану. Балалар ақ немесе түрлі-түсті матаның үстіне үлпілдек жүндерді қою арқылы қиялындағы суретті (күн, бұлт, гүл, аққала) құрастырады. Түстерді бір-бірінің үстіне қабаттап қою арқылы әдемі реңктер шығаруды үйренеді. Сурет дайын болған соң, үстінен шыны немесе мөлдір пленка жауып, жақтауға (рамкаға) салады.

4. «Ылғалды киіз басу» (Мокрое валяние) әдісі

Мектепке дейінгі балалар үшін ең қызықты сумен ойнау әдісі.

• Қолданылуы: Балалар жүнді кішкентай пішіндерге (мысалы, шар тәрізді) келтіріп, оны жылы сабынды суға малады. Содан кейін екі алақанның арасына салып, дөңгелетіп ысқылайды. Жүн тығыздалып, дайын моншақ немесе ойыншық пішіні шығады. Мұндай тәсілмен балалар кішкентай текеметтер, қуыршақтарға арналған кілемшелер баса алады.

Қауіпсіздік ережелері

• Қолданылатын жүн арнайы өңдеуден өткен, жуылған, боялған және аллергия тудырмайтын таза материал болуы тиіс.

• Сабынды сумен жұмыс істегенде судың тым ыстық болмауын және балалардың көзіне тиіп кетпеуін тәрбиеші қатаң қадағалайды.

Қорытынды

Балабақшада жүн өңдеу технологиясын қолдану — бұл тек қолөнерді үйрету емес, бұл баланың жан-жақты дамуына жол ашатын дәстүрден тыс заманауи арт-педагогикалық әдіс. Жүнмен жұмыс істеген баланың қиялы ұшқыр, қол икемділігі жоғары болады және ол өз халқының мәдениетін қадірлейтін болады. Балабақшадағы шығармашылық орталықтарды осындай табиғи материалдармен толықтыру тәрбие-оқу үдерісінің сапасын жаңа деңгейге көтереді.

Тезекбаева Лиза Тилепбергеновна
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Көксай орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

«БАЛАБАҚША МЕН ОТБАСЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ: ТАБЫСТЫ ТӘРБИЕ КЕПІЛІ»

Бала тәрбиесі — мемлекеттің, балабақшаның және отбасының бірлескен қадамдарынан құралатын күрделі үдеріс. Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту стандартында отбасымен өзара іс-қимыл жасау және оларға педагогикалық-психологиялық қолдау көрсету басты міндеттердің бірі ретінде бекітілген. Отбасы — бала үшін алғашқы әлеуметтік орта болса, балабақша — оның жүйелі білім мен тәрбие алатын алғашқы қоғамдық институты. Бала дамуында жоғары нәтижеге қол жеткізу үшін осы екі орта бір бағытта, тығыз ынтымақтастықта жұмыс істеуі тиіс. Егер балабақша мен отбасы бір-біріне сенімді серіктес бола алса, бұл — табысты тәрбиенің басты кепілі болмақ.

Ынтымақтастықтың мақсаты мен негізгі қағидалары

Балабақша мен отбасы серіктестігінің басты мақсаты — баланың жеке тұлғалық қасиеттерін жан-жақты дамыту үшін біріңғай тәрбиелік кеңістік құру. Бұл жұмыс мынадай қағидаларға сүйенеді:

1. Серіктестік пен тең құқықтылық: Тәрбиеші мен ата-ана — бір-біріне талап қоюшы емес, ортақ мақсатқа ұмтылған тең құқылы серіктестер.
2. Сенімділік пен ашықтық: Балабақша өмірі ата-ана үшін ашық болуы керек, ал ата-ана тәрбиешіге өз баласының ерекшеліктерін сеніп тапсыруы тиіс.
3. Жүйелілік: Ата-аналармен жұмыс тек жиналыстармен шектелмей, күнделікті араласу деңгейінде жүруі қажет.

Ата-аналармен жұмыс істеудің заманауи және инновациялық формалары

Бүгінгі таңда дәстүрлі, тек баяндама оқылатын ата-аналар жиналысы өз тиімділігін жоғалтты. Қазіргі ата-аналар тәрбие үдерісіне тікелей қатысуға, белсенді әрекет етуге қызығады. Сол себепті балабақшада келесі инновациялық әдістерді енгізу маңызды:

- Интерактивті ата-аналар клубы: Мұнда тәрбиешілер, психологтар мен ата-аналар дөңгелек үстел басында жиналып, нақты проблемалық жағдайларды талқылайды (мысалы, «Баланың қыңырлығымен қалай күресеміз?», «Гаджеттердің зияны»).
- Педагогикалық шеберлік сыныптары (Мастер-кластар): Тәрбиеші ата-аналармен бірге балаларға арналған дидактикалық ойыншықтар дайындайды, Марблс тастарымен немесе дәстүрлі емес сурет салу әдістерімен қалай жұмыс істеу керектігін тәжірибе жүзінде көрсетеді.

• Бірлескен жобалық іс-әрекеттер: «Меңің отбасымның ағашы», «Біздің сүйікті кітабымыз» сияқты қысқа мерзімді жобаларды бала мен ата-ана үйде бірге орындап, балабақшада таныстырады.

• Цифрлық байланыс (Ашық есік форматы): Әлеуметтік желілер, мессенджерлер және балабақшаның жеке парақшалары арқылы ата-аналарға күнделікті балалардың жетістіктері, қызықты сәттері туралы фото-видео есептер беріліп отырады. Бұл ата-ананың балабақшаға деген сенімін арттырады.

Бірлескен іс-шаралардың маңызы

Балабақшада өтетін «Әке — асқар тау», «Ана — өмір шуағы», «Спорттық отбасы» сияқты мерекелік және спорттық шараларға ата-аналардың көрермен ретінде ғана емес, белсенді қатысушы ретінде тартылуы өте маңызды. Бала өз ата-анасының балабақша өміріне араласып, өзімен бірге ойын ойнап, жарысқа түскенін көргенде үлкен мақтаныш сезіміне бөленеді, өзіне деген сенімділігі артады.

Қорытынды

Балабақша мен отбасы ынтымақтастығы — бұл екі жақтың да қажырлы еңбегін қажет ететін үдеріс. Тәрбиеші де, ата-ана да баланың бақытты, дені сау және жан-жақты дамыған тұлға болып өсуіне бірдей жауапты. Олардың арасындағы түсіністік, ортақ мақсатқа ұмтылу және заманауи жұмыс түрлерін тиімді қолдану ғана тәрбиенің табысты болуын қамтамасыз етеді. Тек «Ұяда не көрсең, ұшқанда соны ілерсің» деген аталы сөзді ту еткен отбасы мен кәсіби балабақша ұжымы бірлескенде ғана болашағы жарқын ұрпақ тәрбиелей аламыз.

Сәкен Айгерім Ерденқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Көксай орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

«2-3 ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ ДАМУЫНА ЗАТТЫҚ-КЕҢІСТІКТІК ДАМЫТУШЫ ОРТАНЫҢ ӘСЕРІ»

Ерте жас (2-3 жас) — бала дамуындағы ең қарқынды және маңызды кезеңнің бірі. Бұл жастағы балалардың айналаны тануы, ойлауы және тілінің шығуы тікелей заттық іс-әрекетпен байланысты. Бала бұл кезеңде заттарды ұстап көру, оларды бір-біріне соғу, орнын ауыстыру арқылы әлемді таниды. Сондықтан балабақшаның бірінші кіші тобында құрылған заттық-кеңістіктік орта жай ғана бөлме безендіру емес, ол — баланың дамуын қозғаушы негізгі күш. Дұрыс ұйымдастырылған орта баланың өздігінен әрекет етуіне, мазасыздығын басуға және балабақшаға тез бейімделуіне (адаптация) септігін тигізеді.

2-3 жастағы балаларға арналған заттық ортаның негізгі талаптары

Мемлекеттік стандартқа сай, ерте жастағы балалардың тобындағы орта мынадай қағидаларға сай құрылуы керек:

1. Қауіпсіздік және экологиялылық: Жиһаздар мен ойыншықтардың өткір бұрыштары болмауы, материалдардың таза және жууға ыңғайлы болуы шарт.

2. Қолжетімділік: Барлық ойыншықтар мен дамытушы құралдар баланың көз деңгейінде және қолы жететін төменгі сөрелерде орналасуы тиіс. Бала тәрбиешінің көмегінсіз-ақ өзіне ұнаған затты ала алуы керек.

3. Трансформациялану: Ортаның тез өзгеруге бейімділігі. Мысалы, жеңіл ширмалар немесе жұмсақ модульдер арқылы ойын алаңын тез арада басқа ойынға ыңғайлап өзгерту мүмкіндігі.

Дамытушы ортаның бала өміріне әсері және негізгі орталықтар

2-3 жастағы балалардың дамуын жан-жақты қолдау үшін топ ішінде келесі негізгі дамытушы орталықтар (бұрыштар) жұмыс істеуі қажет:

1. Сенсорлық даму орталығы (Таным белсенділігі)

Бұл жаста сенсорика (түс, пішін, көлем) — ойлаудың негізі.

• Мазмұны: Пирамидалар, матрешкалар, ірі мозаикалар, түймелері мен сыдырмалары бар дидактикалық кілемшелер (бизибордтар), геометриялық пішіндерді салатын қорапшалар (сортерлер).

• Әсері: Баланың саусақ моторикасын дамытады, заттардың қасиеттерін (үлкен-кіші, қатты-жұмсақ) ажыратуға үйретеді.

2. Сюжеттік-рольдік ойындар орталығы (Әлеуметтену және тіл)

2-3 жаста балалар ересектердің іс-әрекетіне еліктей бастайды.

• Мазмұны: «Қуыршақ бұрышы» (төсек, ыдыс-аяқ, киімдер), «Дәрігер», «Дүкен» ойын жиынтықтары, үлкен ойыншық көліктер мен жануарлар макеттері.

• Әсері: Балалардың қарым-қатынас дағдыларын қалыптастырады, сөздік қорын байытады, жағымды эмоциялар сыйлайды.

3. Қозғалыс белсенділігі орталығы (Физикалық даму)

Ерте жастағы балалар бір орында ұзақ отыра алмайды, оларға үнемі қозғалу қажет.

• Мазмұны: Ірі жұмсақ модульдер (текшелер), доптар, массаждық кілемшелер, секіруге арналған құралдар, ішіне кіріп тығылуға болатын шағын шатырлар.

• Әсері: Баланың тепе-теңдік сақтауын, жүру, секіру, еңбектеу қабілеттерін жетілдіреді, денсаулығын шыңдайды.

4. Психологиялық жайлылық және тыныштық бұрышы

Балабақшаға жаңа келген 2-3 жастағы балалар тез шаршайды және анасын сағынып жылауы мүмкін.

• Мазмұны: Жұмсақ жастықшалары бар шағын диван, пердемен жабылған «тығылу орны», баланың отбасылық фотосуреттері бар альбом, жұмсақ ойыншықтар.

• Әсері: Баланы тыныштандырады, өзін қауіпсіз сезінуіне көмектеседі, эмоционалдық күйзелісті төмендетеді.

Қорытынды

2-3 жастағы бала үшін заттық орта — бұл жай ғана ойыншықтар жиынтығы емес, бұл оның алғашқы ұстазы. Егер топтағы заттар мен кеңістік баланың жас ерекшелігіне сай, қызықты әрі жүйелі ұйымдастырылса, баланың танымдық белсенділігі артып, тілі тез шығады және қоршаған ортаға бейімделуі жеңіл өтеді. Тәрбиешінің міндеті — осы ортаны үнемі жаңартып, баланың қызығушылығына қарай бағыттап отыру.

Абдраймова Жаңыл Айтбайқызы
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "Абай атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын" орталығымен коммуналдық мемлекеттік мекемесі "Ертөстік" шағын орталығы

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚ – ҰЛТ ҚАЗЫНАСЫ

Қазіргі қоғамдағы жаһандану үдерісі ұлттық құндылықтарды сақтап, өскелең ұрпақтың бойына ұлттық тәрбие мен рухани байлықты сіңіруді маңызды міндеттердің біріне айналдырып отыр. Ұлттық құндылық – халықтың ғасырлар бойы жинақталған рухани мұрасы, салт-дәстүрі, әдет-ғұрпы, тілі мен мәдениеті. Сондықтан мектепке дейінгі ұйымдарда балаларға ұлттық тәрбие беру – тәрбиенің басты бағыттарының бірі болып табылады.

Мектеп жасына дейінгі бала – ұлттық тәрбиені бойына тез қабылдайтын кезеңде болады. Осы уақытта берілген тәлім-тәрбие баланың болашақтағы тұлғалық қалыптасуына зор ықпал етеді. Балабақшада балаларды халқымыздың ұлттық құндылықтарымен таныстыру арқылы олардың туған жерге, ана тіліне, ұлттық мәдениетке деген сүйіспеншілігі қалыптасады.

Ұлттық құндылықтарды дәріптеудің негізгі бағыттары. Балабақшада ұлттық құндылықтарды насихаттау келесі бағыттар арқылы жүзеге асырылады:

1. Ұлттық салт-дәстүрлерді таныстыру

Балаларды бесікке салу, тұсау кесу, шілдехана сияқты дәстүрлермен таныстыру олардың ұлттық сана-сезімін қалыптастырады. Тәрбие сағаттары мен көріністер арқылы балалар халқымыздың салт-дәстүрлерінің тәрбиелік мәнін түсінеді.

2. Қазақ халқының ұлттық ойындарын қолдану

Ұлттық ойындар балалардың ептілігін, шапшаңдығын, ойлау қабілетін дамытады. «Асық ату», «Арқан тарту», «Орамал тастау» сияқты ойындар арқылы балалар ұйымшылдыққа, достыққа тәрбиеленеді.

3. Ана тілін құрметтеуге тәрбиелеу

Ұлттық құндылықтың негізі – тіл. Балалардың сөздік қорын байыту мақсатында мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар, жұмбақтар мен ертегілер кеңінен қолданылады. Бұл балалардың тіл байлығын дамытып қана қоймай, ұлттық дүниетанымын кеңейтеді.

4. Ұлттық музыка мен қолөнерді дәріптеу

Қазақтың күйі мен ұлттық әндері балалардың эстетикалық талғамын қалыптастырады. Сонымен қатар ою-өрнекпен жұмыс жасау, ұлттық бұйымдарды таныстыру арқылы балалар халқымыздың өнеріне қызығушылық танытады.

5. Отбасылық құндылықтарды насихаттау

Балаларға ата-ананы құрметтеу, үлкенге ізет, кішіге қамқор болу сияқты адамгершілік қасиеттерді үйрету – ұлттық тәрбиенің басты негізі. Отбасымен бірлескен іс-шаралар арқылы бала бойында сыйластық пен мейірімділік қалыптасады.

Тәжірибеде қолданудың тиімділігі.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер барысында ұлттық құндылықтарды қолдану балалардың қызығушылығын арттырып, тәрбиелік мәні зор нәтижелер береді. Мысалы:

• «Қазақ тілі» ұйымдастырылған іс-әрекетінде ұлттық ойындар арқылы сөздік жұмыстарын жүргізу;

• «Көркем әдебиет» барысында халық ертегілерін сахналау;

• Музыка іс-әрекетінде ұлттық әндер мен күйлерді тыңдату;

• «Шығармашылық» бөлімінде ою-өрнектермен жұмыс жасау;

• Ұлттық мерекелерді кең көлемде атап өту.

Қорыта айтқанда, ұлттық құндылық – ұлттың баға жетпес қазынасы. Оны жас ұрпақтың бойына сіңіру – әр педагогтің басты міндеті. Мектепке дейінгі ұйымдарда ұлттық тәрбиеге ерекше көңіл бөлу арқылы біз елін, жерін сүйетін, салт-дәстүрін құрметтейтін саналы ұрпақ тәрбиелей аламыз. Ұлттық құндылықтарды ұлықтау – болашаққа жасалған маңызды қадам.

Мусабекова Лаура Болатқызы
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "Абай атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын" орталығымен коммуналдық мемлекеттік мекемесі "Ертөстік" шағын орталығы

ТӘУЕЛСІЗДІК – ТҰҒЫРЫМ

Тәуелсіздік – халқымыздың сан ғасырлар бойы аңсаған асыл арманы, баға жетпес бақыты. Егемендікке қол жеткізу арқылы қазақ елі өзінің дербес мемлекет екенін әлемге танытты. Тәуелсіздік – елдің еркіндігі ғана емес, ұлттың рухы, болашаққа деген сенімі мен ұрпаққа қалдырар ең қымбат мұрасы.

Бүгінгі таңда жас ұрпаққа тәуелсіздіктің қадірін түсіндіру, елін, жерін сүюге тәрбиелеу – мектепке дейінгі ұйымдардың басты міндеттерінің бірі. Балабақша қабырғасынан бастап балалардың бойына Отанға деген сүйіспеншілік, елге деген құрмет, мемлекеттік рәміздерге деген мақтаныш сезімін қалыптастыру маңызды.

Тәуелсіздік тәрбиесінің негізгі бағыттары

1. Отансүйгіштікке тәрбиелеу

Балаларға туған жер, туған ел туралы түсінік беру арқылы олардың патриоттық сезімі қалыптасады. Мемлекеттік рәміздерді таныстыру, әнұран айту, ел туралы әңгімелер жүргізу арқылы балалардың елге деген құрметі артады.

2. Мемлекеттік рәміздерді құрметтеу

Ту, Елтаңба, Әнұран – тәуелсіздіктің айқын белгілері. Балаларға рәміздердің мағынасын түсіндіру арқылы олардың бойында ұлттық мақтаныш сезімі қалыптасады.

3. Ұлттық құндылықтарды дәріптеу

Тәуелсіз елдің болашағы – ұлттық рухы биік ұрпақ. Сондықтан балабақшада ұлттық ойындар, салт-дәстүрлер, мақал-мәтелдер мен халық ауыз әдебиеті кеңінен қолданылып, балалар ұлттық тәрбиемен сусындайды.

4. Ел тарихымен таныстыру

Балаларға еліміздің тәуелсіздік жолындағы жетістіктері мен тарихи тұлғалар туралы қарапайым түсініктер беріледі. Бұл олардың ел тарихына деген қызығушылығын арттырады.

5. Бірлік пен татулыққа тәрбиелеу

Қазақстан – көпұлтты мемлекет. Балаларды достыққа, сыйластыққа, бейбітшілікке тәрбиелеу арқылы ел бірлігінің маңызын ұғындыруға болады.

Тәжірибеде қолданудың тиімділігі

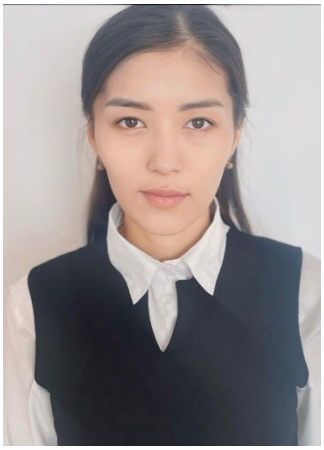
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер барысында тәуелсіздік тақырыбын түрлі әдіс-тәсілдер арқылы өткізу балалардың қызығушылығын арттырады. Мысалы:

- «Менің Отаным – Қазақстан» тақырыбында әңгімелесу;
- Мемлекеттік рәміздер туралы дидактикалық ойындар ұйымдастыру;
- Патриоттық әндер мен тақпақтар айту;
- Тәуелсіздік күніне арналған көрмелер мен мерекелік шаралар өткізу;
- Балалардың шығармашылық жұмыстарын ұйымдастыру.

Қорыта айтқанда, тәуелсіздік – халқымыздың ең қастерлі құндылығы. Оны қадірлеу, ұрпақ санасына сіңіру – әр педагогтің міндеті. Тәуелсіз елдің болашағы – білімді, рухы биік, елін сүйетін жас ұрпақтың қолында. Сондықтан балабақшадан бастап балаларды отансүйгіштікке тәрбиелеу – болашаққа жасалған үлкен қадам.

Алмас Құралай Рашидқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "Абай атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын" орталығымен коммуналдық мемлекеттік мекемесі "Ертөстік" шағын орталығы

АНА – ӨМІРДІҢ ГҮЛІ

Ана – әр адамның өміріндегі ең қымбат жан, мейірім мен махаббаттың символы. Ана баласына өмір сыйлап қана қоймай, оған тәрбие мен қамқорлық көрсетіп, адамгершілікке баулиды. Сондықтан мектепке дейінгі ұйымдарда балаларға ананы құрметтеуді, аялауды үйрету – тәрбиенің маңызды бағыттарының бірі.

Мектеп жасына дейінгі балалар анаға деген сүйіспеншілікті ерекше сезіммен қабылдайды. Балабақшада өткізілетін түрлі іс-шаралар арқылы балалардың анаға деген құрметі артып, мейірімділік пен ізгілік қасиеттері қалыптасады.

Анаға деген құрметті тәрбиелеудің негізгі бағыттары

1. Анаға сүйіспеншілік сезімін қалыптастыру

Балаларға ана туралы өлеңдер, әндер, әңгімелер үйрету арқылы олардың анаға деген махаббаты артады. Ана еңбегін бағалауға тәрбиелеу баланың адамгершілік қасиетін дамытады.

2. Мейірімділік пен қамқорлыққа тәрбиелеу

Анаға көмектесу, сыйластық көрсету туралы түсініктер беру арқылы балалар қамқорлық пен жанашырлықтың маңызын түсінеді.

3. Отбасылық құндылықтарды насихаттау

Отбасы – тәрбиенің алтын бесігі. Балаларды ата-ананы құрметтеуге, отбасы мүшелеріне қамқор болуға тәрбиелеу арқылы ұлттық және адамгершілік құндылықтар қалыптасады.

4. Шығармашылық қабілеттерін дамыту

«Анашыме сыйлық», «Менің анам» тақырыбында сурет салу, ашықхат жасау, қолөнер жұмыстарын ұйымдастыру балалардың шығармашылығын дамытады.

5. Эстетикалық тәрбие беру

Ана туралы ән айту, би билеу, көркем сөз оқу арқылы балалардың өнерге деген қызығушылығы артып, эстетикалық талғамы қалыптасады.

Тәжірибеде қолданудың тиімділігі

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер барысында «Ана – өмірдің гүлі» тақырыбын қолдану балалардың эмоционалдық сезімдерін дамытады. Мысалы:

• Ана туралы тақпақтар мен әндер үйрету;
• «Менің анам» тақырыбында әңгімелесу;
• Аналар мерекесіне арналған ертеңгіліктер өткізу;
• Балалардың аналарына арнап сыйлықтар дайындауы;
• Отбасылық фотокөрмелер ұйымдастыру.

Қорыта айтқанда, ана – отбасының жүрегі, өмірдің шуағы. Балаларды ананы құрметтеуге, сыйлауға тәрбиелеу арқылы біз мейірімді, қамқор, адамгершілігі мол ұрпақ қалыптастырамыз. Анаға деген құрмет – әр баланың бойындағы ең асыл қасиеттердің бірі.

Айсарова Гульзарям Иминжановна
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "Абай атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын" орталығымен коммуналдық мемлекеттік мекемесі "Ертөстік" шағын орталығы

ҒАРЫШ ӘЛЕМІ

Ғарыш – адамзат баласын ерте заманнан қызықтырып келе жатқан тылсым әлем. Аспандағы жұлдыздар, Ай мен Күн, ғаламшарлар туралы білуге деген қызығушылық балалардың танымдық қабілетін арттырып, қоршаған орта туралы түсінігін кеңейтеді. Мектепке дейінгі ұйымдарда «Ғарыш әлемі» тақырыбын таныстыру арқылы балалардың қиялы дамып, ғылымға деген алғашқы қызығушылығы қалыптасады.

Мектеп жасына дейінгі балалар ғарыш туралы мәліметтерді қызығушылықпен қабылдайды. Сондықтан ұйымдастырылған іс-әрекеттер барысында ғарыш тақырыбын ойын, көрнекілік және шығармашылық жұмыстар арқылы өткізу тиімді болып табылады.

Ғарыш тақырыбын таныстырудың негізгі бағыттары

1. Ғарыш туралы алғашқы түсінік қалыптастыру

Балаларға Күн жүйесі, Ай, жұлдыздар мен ғаламшарлар туралы қарапайым мәлімет беру арқылы олардың дүниетанымы кеңейеді. Ғарыш әлемінің ерекшеліктері туралы әңгімелер балалардың қызығушылығын арттырады.

2. Ғарышкерлер туралы білім беру

Қазақстандық ғарышкерлер туралы мағлұмат беру балалардың патриоттық сезімін қалыптастырады. Тұңғыш ғарышкер Юрий Гагарин мен қазақ ғарышкерлері Тоқтар Әубәкіров, Талғат Мұсабаев туралы таныстыру арқылы балалардың елге деген мақтанышы оянады.

3. Шығармашылық қабілеттерін дамыту

Ғарыш тақырыбында сурет салу, жапсыру, құрастыру жұмыстарын ұйымдастыру балалардың қиялын дамытады. Балалар өз ойларындағы ғарыш әлемін бейнелеуге қызығушылық танытады.

4. Танымдық ойындарды қолдану

«Зымыран құрастыр», «Ғаламшарларды тап», «Жұлдыздарды сана» сияқты дидактикалық ойындар балалардың логикалық ойлауын, есте сақтау қабілетін дамытады.

5. Ғылымға қызығушылық қалыптастыру

Ғарыш туралы бейнероликтер, тәжірибелер мен қызықты мәліметтер балалардың зерттеушілік қабілетін дамытып, ғылымға деген қызығушылығын арттырады.

Тәжірибеде қолданудың тиімділігі

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер барысында ғарыш тақырыбын қолдану балалардың белсенділігін арттырады. Мысалы:

• «Ғарыш әлеміне саяхат» тақырыбында танымдық әңгімелер өткізу;
• Ғаламшарлардың макеттерін жасау;
• Ғарышкерлер туралы бейнероликтер көрсету;
• «Мен ғарышкер боламын» тақырыбында шығармашылық жұмыстар ұйымдастыру;
• Ғарыш күніне арналған мерекелік шаралар өткізу.

Қорыта айтқанда, «Ғарыш әлемі» тақырыбы балалардың танымдық қызығушылығын арттырып, олардың қиялы мен шығармашылық қабілеттерін дамытады. Балабақшада ғарыш туралы білім беру арқылы біз болашаққа қызығушылықпен қарайтын, ізденімпаз әрі білімге құштар ұрпақ тәрбиелей аламыз.

Омиралиева Алмагүл Нурлыбаевна
Тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "К.Байшығанұлы атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

«ТӨРЛЕТ, ТӨРЛЕТ НАУРЫЗ!»

(Мерекелік ертеңгілік)

Мақсаты:

1.Балаларға ұлыстың ұлы күні Наурыз мерекесі туралы білімдерін кеңейту. Балаларды қазақ халқының дәстүрімен таныстыру.

1. Балалардың дүниетанымын, сөздік қорын, көре отырып әңгімелеп беру ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту.

2. Қазақ халқының салт-дәстүрін құрметтей білуге тәрбиелеу.

Оркестр

(Сахнаға музыка ырғағымен ата мен әже кіреді)

Ата Ержігіт: Ассалаумағалейкум ағайын
Берекелі ел жұртым
Ұлыстың ұлы күні құтты болсын!
Мерекеге ортақ болып,
Балалардың шаттығын бөлісуге келгендеріңізге рахмет!

Әже Әмина: Қонақ келсе құт келгені ағайын!
Шашуымды алыңдар

Шашу-шашу ағайын
Шаттық толсын әр үйге
Ата Ержігіт : Бізге алыстан ат арылтып көп көп қонақтар келіпті!
Әй кемпір дастарханыңды жәй.....
Апа Әмина: Әй қыздарым дастарханды жайыңдар!
Қыздар музыкамен, тағамдарын алып шығып дастарханға қояды.
Ата Ержігіт Олай болса, көпшілік менің ақ батамды қабыл алыңыздар!!!
Әумин!!! Сұрасаң бата берейін, Үстем болсын мерейің.
Ықыласпен қол жайсаң, Ақ ниетті төгейін.
Құт әкелсін жеріме, Бейбітшілік елде боп.
Балалары ақылды болып, Елін жерін қорғасын!!!
(Балалар орыдарына отырады,ортаға екі жүргізуші шығады)
Жүргізуші: Армысыздар, құрметті ата-аналар, қонақтар!
Сіздерді Ұлыстың ұлы күні – Наурыз мерекесімен шын жүректен құттықтаймыз!
Наурыз – көктемнің шуақты мерекесі. Күн мен түн теңеліп, табиғат оянып, айнала жаңаратын ерекше күн.
Жүргізуші Иә, балалар, Наурыз – достық пен мейірімнің мерекесі.
Бұл күні адамдар бір-біріне жақсы тілектер айтып, реніштерін ұмытып, қуанышпен қауышады.
Бүгін біз де ән айтып, би билеп, тақпақ айтып, мерекені көңілді қарсы аламыз!
Жүргізуші : Ал енді, көктемнің көңілді әуенін,
Наурыздың шаттық сазын
«Наурыз» әнімен
Сержан Аянаның орындауында қабыл алыңыздар
Ортада ән шырқалады

Жүргізуші: Көктем келіп нұр шашты,
Табиғат қайта түлейді.
Наурыз тойын қарсы алып,
Балаларымыз жыр төгеді!
Жүргізуші: Олай болса,құрметті қонақтар,
Балалардың наурыз жайлы тақпақтарына берейік!
Балалар кезекпен тақпақтарын айтады.
Жүргізуші Мансұр: Қыран құстай қалықтап,

Найза ұстап намыспен.
Ер жүректі батырлар
Шықсын енді сахнаға!
Жүргізуші Аяна: Қол соғайық бәріміз,
Рухтанып жанымыз.
Қарсы алайық қошеметпен
«Батырлар» биін бәріміз!
/Батырлар биі/
Алдар көсе әуенмен кіреді!
Мен Алдармын, Алдармын,
Досымын адал жандардың.
Қоржыным толы тақия,
Балаларға арнадым. ААА ЕЕЕ
Жүргізуші Ассалаумағалейкум Алдар көсе!Қош келдіңіз!
Балалар; Бізді алдап тұрған жоқсыз ба?
- Алдасам Алдар атым өшсін!
-Не үшін келдіңіз?
-Сендер наурыз тойын тойлап жатыр деген соң келдім.
Алдар көсе;
-Маған көрсететін қандай өнерлерің бар
Жүргізуші Балалар сізбен ойын ойнағысы келіп тұр.
Алдар көсе балаларға ойын ойнатады
Жүргізуші
Ақ жол болсын алдағы,
Қадамдары нық басқан.
Тәй-тәй басқан балақай
Бақыт құшсын әр қашан!
Жүргізуші
Қошеметпен қарсы алып,
Ақ тілекті арнайық.
Тәй-тәй басқан баланың
Тұсауын бірге кесейік!
Ортада тұсау кесер рәсімінен көрніс
Жүргізуші
Түрлі-түсті оюлар,
Көз тартады бояулар.
Қазақтың бай мұрасы –
Текеметтей өнер бар!
Жүргізуші
Қол соғайық бәріміз,
Қуансыншы сәніміз.
Қарсы алайық қошеметпен
«Текемет» биін бәріміз!
(Текемет биі)

Жүргізуші
Айтыс – атадан балаға мұра болып қалған асыл қазына.
Бүгінгі кішкентай айтыскерлеріміз өнерлерін ортаға салып, өзара сөз жарыстырмақ.

Жүргізуші
Ендеше, құрметті көрермендер, кішкентай ақындарымызды қол соғып қарсы алайық!

Сахна төріне айтыскерлерімізді шақырамыз!
Ортада айтыс
Жүргізуші Мансұр:
Домбыра – асыл мұрамыз,
Жүректе тұрар жыр-әніміз.
Қоңыр үнімен тербейді,
Бабадан қалған сыр-әніміз.
Жүргізуші
Күмбір-күмбір күй төгілсін,
Шаттық бүгін би өрілсін.
Домбыраның ырғағымен,
Балалар би билесін!
«Домбыра» биі
Жүргізуші
Ортаға, қошеметпен, құрметпен,
Шақырамыз жыр шашсын нұр төккен.
Қазақ болып туғанына мақтанып,
Өр намысты жыр оқыр жүректен дей отыра Төрехан Көзайымды қарсы алайық
Төрехан Көзайдың орындауында «Туған жер» әні
Жүргізуші:
Қадірлі ата-ана, қонақтар,
Келгендерге мың алғыс!
Көктемдей құлпырып әрдайым,
Жүректерде болсын тыныштық!
Жүргізуші Аяна:
Ұлыс оң болсын,
Ақ мол болсын!
Қош болыңыздар,
Келесі кездескенше аман болыңыздар!

Мәмбеткұлова Арайлым Есбосынқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "К.Байшығанұлы атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

ҰРПАҚ ҰЛТТЫҚ ОЙЫНДАРМЕН ШЫҢДАЛАДЫ! ТАНЫМДЫҚ САҒАТЫ

Білімділік мақсаты:

Тәрбиеленушілерге қазақтың ұлттық ойындары туралы терең мағлұмат беру.

Ұлттық ойындардың тарихын, түрлерін және олардың маңызын түсіндіру.

Ойындар арқылы логикалық ойлау қабілеттерін арттыру.

Тәрбиелік мақсаты:

Қазақтың ұлттық ойындары арқылы тәрбиеленушілердің патриоттық сезімге, өз мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу.

Ұжымшылдыққа, достыққа, әділдікке, тәртіптілікке баулу.

Ұлттық құндылықтарды сақтауға және оларды насихаттауға қызығушылық қалыптастыру.

Дамытушылық мақсаты:

Тәрбиеленушілердің ойлау, ептілік, шапшаңдық және тапқырлық қабілеттерін дамыту.

Денсаулықтарын нығайту және қимыл-қозғалыс дағдыларын жетілдіру.

Ұлттық ойындарды өмірде қолдана білуге үйрету.

Аса таяқ биі

Көркем: Армысыздар,құрметті қонақтар, ардақты ұстаздар! Бүгінгі "**Ұрпақ ұлттық ойындармен шыңдалады**" атты танымдық сағатымызға қош келдіңіздер!

Мадина: Халқымыздың тарихи-мәдени мұраларының түрлері сан алуан. Солардың қай-қайсысы да адамға, соның игілігіне қызмет етуге бағытталған. Осындай аса құнды игіліктердің бірі – ұлттық ойындар. Бүгінде адам баласы жасаған жеті кереметтің қатарына сегізінші етіп осы ойынның аталып жүруі де жайдан-жай емес. Бұрын ел қорғаушы батыр, жауынгер, халық қайраткерлері,ойын үстінде көрінеді. Сол ойын арқылы шыныгып,өзінің бойындағы табиғи дарынын шыңдай түседі. Ұлттық ойындар осылайша атадан-балаға үлкеннен-кішіге мұра болып жалғасып отырған. Ойын тек адамның дене күш-қуатын молайтып,оны шапшаңдыққа, дәлдікке тәрбиелеп қана қоймай,адамның ақыл-ойының толысуына,есейіп өсуіне де көп пайдасын тигізеді. Қазақтың ұлттық ойындары тақырыпқа өте бай және алуан түрлі болып келеді.

Көркем: Ұлы дала төсінде, қырандай қалықтаған,

Еркіндікті ту еткен, рухы асқақ, айбынды елдің ұрпағымыз!

Ендеше, қазақтың қайсар рухын жырлаған жырды тыңдауға шақырамыз!
Ортаға Өркен Асылхан «Мен Қазақпын» әнімен шақырылады.
Естай: Әзір титтей бойымыз,
Әзір балаң ойымыз.
Тек қуамыз ойын біз.
Ұзарады бойымыз.
Толысады ойымыз
Өйткені біз күн санап
Өсіп келе жатырмыз.
Беске толған батырмыз.
Мансұр: Кел,қанекей,келіңдер,
Тамашаны көріңдер.
Бізде қызық ойын бар.
Барлығың ден қойыңдар.
Алдар көсе әуенмен кіреді!
Мен Алдармын, Алдармын,
Досымын адал жандардың.
Қоржыным толы тақия,
Балаларға арнадым. ААА ЕЕЕ
Балалар Мадина: Ассалаумағалейкум Алдар көсе!Қош келдіңіз!
Балалар; Бізді алдап тұрған жоқсыз ба?
- Алдасам Алдар атым өшсін!
-Тақияларды не үшін алып келдіңіз?
-Сендерге Шаңырақ ойынын тойнату үшін.
Алдар көсе; Киіз үй бөліктқрін атап ,көрсетеміз.
Шеңбер болып тұрайық.
Уық болып жаншылып,
Шаңырақты құрайық.
Киіз үйге ұқсадық,
Ойынымызды бастайық. (Ойын ойнатылады)
Болса биік шаңырақ, Иесі біз болашақ! (ойын аяқталғанда айтады)
Көркем; Ортаға, қошеметпен, құрметпен,
Шақырамыз жыр шашсын нұр төккен.
Қазақ болып туғанына мақтанып,
Өр намысты жыр оқыр жүректен дей отыра Төрехан Көзайымды қарсы алайық
Медина: Кімнің көзі қырағы
Жамбы атуға шығады.
Кім тигізсе жамбыға
Сол елінің ұланы.

Мадина; Алтын қабақ (жамбы ату)-шауып келе жатқан аттың үстінен нысананы дәл көздеп, атып түсіру. Бұл ойнның нұсқалары басқа халықтарда да кездеседі. Мұндай жарыс өткізілетін мерекелерде биік бағана ,болмаса ұзын сырық қадалып, оның ұшар басына нысана ретінде жамбы (күміс құймасы) ілінетін болған. Оны қылмен немесе жібек жіппен байлаған. Атпен шауып келе жатқан кісі садақпен жамбыны атып түсіріп,жеңіске жетуге, тырысқан. Жамбы ату жігіттерді шабандоздыққа, мергендікке үйретуде елеулі роль атқарған. (Ойын ойнатылады)

Мадина: Бәрекелді құралайды көзге атқан мергендерімізге ду қол шапалақтарыңыз болса!

Айша: Ала алмасаң теңгені,
Мазақ қылар көпшілік.
Ілу үшін теңгені

Керек екенептілік.

Көркем; Теңге ілу-бозбалалар мен жігіттердің атпен ойнайтын ойыны. Көбінесе қыз ұзатылатын және сүндет тойларының думанында ойналады. Бұл ойында жігіттің атқа мықтылдығы, ат үстіндегі әрекеті,денесін игеріп алғанептілігі сыналады. Теңгені іліп ала алмай, аттан ауып қалып жататындар да көп болады. Кейде бір ауылға келін ұзағырақ жылдардан кейін түсіп, беті ашылғаннан кейінгі сайрандарда ырым үшін де ойналады. Сонда жас келін өзінің шолпысын немесе алқа күмістерін орамалға түйіп,бір қарыстай терең қазылған, қолдың басы ғана сиятын шұңқырға салып қояды. Сәйгүлік мінген жігіттер жүз, жүз елу метрдей жерден екпіндете шауып келіп,шұңқырдағы орамалды іліп әкетуі тиіс. Шұңқыр тұсында іркіліп. тоқтауға не аттың басын бәсеңдетуге болмайды. Кімде-кім орамалды іліп әкетсе, оны өзіне сыйлаған жас келіннің сыйлығы деп біледі. Оны өзі алып қалмайды, қалаған адамына сыйлайды. (Ойын ойнатылады)

Мадина; Қандай ғажап қарап тұрсаң, би деген,
Би дегенде біліп болмас күйге енем.
Сұлулықты шын түсініп, білмейді,
Ұлттың биін жан тәнімен сүймеген.

Дәл осында биді суйген бүлдіршіндер көпте екен! Ортада «Домбыра» биі қарсы алыңыздар.

Көркем; Өнерін тамашалап бишілердің , қуат алдым бойыма домбыраның үнімен!

Мадина; Дұрыс айтасың, келесі кезекті Алдар көсенің қоржынындағы ойынға берсек қалай болар екен? Алдар көсе

Мен Алдармын, Алдармын,
Досымын адал жандардың.
Қоржыным толы ойынға,
Балаларға арнадым. ААА ЕЕЕ

Келесі ойын балалар «Сиқырлы таяқ» деп аталады! (Ойын шарты түсіндіріп ойнатылады.)

Асылым; Жырлатамыз біз ән қылып,
Ұлы ақын өмір сүрер мәңгілік.
Сенің сөзің,сенің әнің- рух бізге,
Мұқағали-қазақ үшін мәңгілік!

Көркем: Дұрыс айтасыңдар балалар! Мадина мен саған жұмбақ жасырғым келіп тұр!

Төрт қырлы, оймақтай,
Төбесінде аймақтай. (Асық)

Дұрыс айтасың, ендеше келесі кезекті Асық биіне берейік!!!

Асық биі

Асық ойыны «Ханталапай» Талапай, ау талапай! Ханталапай Хан асықтың иесібойынды бастайды.

(Ойын ойнатылады)

Зере; Ойнайық, достар, алаңды шат қылып,
Дәстүрді дәріптеп, жүректі от қылып.
Жаяу тартыс – ынтымақтың белгісі,
Қуанышпен бөлісер әрбір сәт ұмыт!

Мадина:Жаяу тартыс ойыны: Жаяу тартыс» ойынына қатынасушылар екі-екіден ортаға шығады да, екі басы біріктіріліп түйілген арқанды екеуі бірдей екі жағынан мойындарына іліп, екі қолтығының астынан жібереді де, екеуі екі жаққа қарай еңбектеп, күні бұрын белгіленген жерге дейін бірін-бірі тартып жеткізулері керек.Бұл ойын қатысушылардың күш жігері мен төзімділіген сынайды. (Ойын ойнатылады)

Көзайым: Жігіт болсаң, қамшы ілуден озарсың,
Шеберлікті халық алдында қозғарсың.
Бабалардан қалған мұра бұл өнер,
Мұны білген әрқашан биік боларсың

Көркем: Қамшы ілу ; Ауылда өскен әрбір баланың аттың құлағында ойнауы заңдылық. Қамшы ілу ойыны да аттың үстінде ойналатын күрделі ойын түріне жатады. Аттың үстінде жүріп жерде жатқан қамшыны іліп алуы керек. Баланы жылдамдыққа,сезгіштікке, ептілік пен төзімділікке үйретеді. . (Ойын ойнатылады)

Асылхан : Атты баптап,
Түсеміз біз көкпарға.
Күш болмаса өзіңде
Қаларсың аунап көк шаңға.

Мадина; Көкпар-ұлттық ат спорты ойындарының бірі. Ойынның атауы «көк бөрте» (лақ) сөзінен шыққан. Көкпарға жасқа толған серкенің семізі таңдалған. Семіз серке терісі жыртылмайды. Орташа салмағы 20-30 кг-дай келеді. Басқа малдың терісі жыртылғыш болғандықтан көкпарға тартпайды. Көкпар жігіттердің күш-жігерін, төзімділігін батылдығы мен ептілігін, ат үстінде мығым отыруын қалыптастырады. Сонымен қатар көкпар аттың қалай бапталып үйретілгенін, жүйріктігін де сынайтын спорт. . (Ойын ойнатылады)

Әмірхан : Бәйге міне басталды.
Қосылдым мен шетінен.
Озып шықсам егерде
Әжем сүйер бетімнен.

Көркем: Бәйге ұлттық спорт ойындарының бір түрі. Ат спортының бұл түрі түркі тектес басқа халықтарда да бар. Мысалы, Бәйге өзбектерде “пайга”, қырғыздарда “чабыш” деп аталады. ұлттық спорт ойындарының бір түрі. Ат спортының бұл түрі түркі тектес басқа халықтарда да бар. Мысалы, Бәйге өзбектерде “пайга”, қырғыздарда “чабыш” деп аталады.Баланың бойында ептілік пен төзімділікті дамытады. . (Ойын ойнатылады)

Айшуақ; Палуан болу оңай ма?
Қажет оған көп айла.
Сол үшін біз аянбай,
Көп күрестік көк алда.

Мадина;Итеріспек қазақ халқымен бірге жасасып келе жатқан, ұзақ тарихы бар ойын. Бұл ойында адамның жеке күш қайраты сынға салынады. Жігіттер сайыс майданына түскен кіммен болса да, тайсалмай күресу кересуі тиіс. Қарсыласқысы келгеннен аянбау керек. (Ойын ойнатылады)

Раяна: Біздер шымыр,жүйрік те
Ойынменен шыныққтық
Еп қана емес, бірлікте
Керек екен соны ұқтық.

Көркем: Сонымен ұлттық ойындар-ата-бабамыздан бізге жеткен,өткен мен бүгінгіні жалғастыратын баға жетпес байлығымыз,асыл қазынамыз. Ойын адамның алдынан өмірдің есігін ашып,қабілетін оятады. Ойынсыз ақыл-ойдың қалыпты дамуы мүмкін емес.Ойын дүниеге қарай ашылған үлкен жарық терезе секілді. Ойын дегеніміз тынысы кең, алысқа меңзейтін, ойдан-ойға жетелейтін, адамға қиялымен қанат бітіретін ғажайып нәрсе,ақыл-ой жетекшісі, денсаулық кепілі, өмір тынысы.

Мадина: Атадан балаға мұра болып жалғасып келе жатқан ұлттық ойындарымызды ойнау арқылы бойымызға күш жинап,ақыл-ойымызды толықтырып, еліміздің туын биікке көтеретін сегіз қырлы, бір сырлы азаматы мен азаматшалары болып өсе берейік-дей келе Нұрлан Асылымды орындауында «Әсем байтақ даламыз!» әнімен бүгінгі танымдық сағатымызды аяқтаймыз.

Уразембекова Самал Берікбайқызы
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "К.Байшығанұлы атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

ҚОШ БОЛ, БАЛАБАҚША

Балалар биі : Вальс. (Қыздар сахнада гүлдің ішінде)
Таныстыру:

1. Тақпақ десе тоқтамайтын, өнер десе шаршамайтын - Ару мен Мансұр!
2. Қылықтары тәтті, күлкісі көңілді, балабақшаның жұлдыздары - Айкөркем мен Н.Алинұр.
3. Бүгінгі кештің сәні де, мәні де болған ақылды да алғыр бүлдіршіндеріміз - Аяна мен Ержігіт .
4. Топтың еркесі, тәртіптің серкесі болған сүйкімді бүлдіршіндер - Абдурахман мен Аяла. .
5. Қызығы мен шыжығы көп топтың көңілділері - Жансая мен Бағжан.
6. Ақылды сөзге жақын, әдептілікке ұмтылған балаларымыз - Бейбарыс пен Көзайым.
7. Білімге құштар,өнерге жақын балаларымыз - Әмірхан мен Гүлім.
8. Бірі нәзік, бірі батыл,бірақ екеуі де өнерлі - Мұзафар мен Айдария.
9. Бірі алғыр, бірі тапқыр, бірі мың бұралған биші - Әлихан мен Әмина.
10. Қуаныш силап жүретін көңілді достарымыз - С.Алинұр мен Нұрәли .

Мектепалды даярлық сыныбымның қыздары Медина мен Айшуаққа көп рақмет!

(Музыкамен екі жүргізуші шығады.)

Әмірхан: Қадірменді қонақтар армысыздар,
Бәріңізде есен сау бармысыздар,
Таусылмастай ағытып ой арманын
Ал достарым, ақ жол тілеп, сөз бастадым.
Көзай: Көз салып қараңызшы бойымызға,
Ортақ болып бүгінгі ойымызға
Қош келіпсіз ұстаздар, ата-аналар!
Балабақшамен қоштасу тойымызға.
Әмірхан: Ей,бүлдіршін, бүлдіршін
Өмір бізді күлдірсін
Тойға келген мына жұрт

Ән мен жырға бір тойсын.- деп балалардың орындауында «Балабақша» әнін қабыл алыңыздар.

Көзай: Мектеп ана шақырады бізді алдан
Алдымызда әлі талай сан арман
Қоштассақтақта балабақшам сенімен
Санамызда өзің берген өнегең.
Олай болса, құрметті қонақтар. Балалардың тақпақтарына кезек берейік.
(Ұлдарды биге дайындау, қолдарына гитара беру, қызыл жакет кигізу, Қыздардың киімдерін ауыстыру.)

Көзай: Балаларымыз көңілді
Шақырамыз ортаға
Тойымызға сән беріп,
Би билейік тамаша
Кешімізді одан әрі жалғастырып, биге кезек берейік. Би: Гитара биі.
Музыкамен сахнаға «Жалқаубек» шығады. Жалқаубектің тапсырмаларын орындайды.
(Мұзафар, Аяна, Ару тақпақтарын сұрау.)

Әмірхан: Кешіміз өтіп жатыр салтанатты
Төгілген күн нұрының салтанаты.
Ортада бишілерім би билейді
Халайық қол соғыңдар қошеметті - дей келе балаларымыздың орындауындағы «Балабақша» биін қошеметтеп қарсы аламыз.

Әмірхан: Көлеңкелер ойнайды,
Қабырғада жайнайды.
Қолмен жасап жан берсек,
Ертегіге айналады.
«Көлеңке» театрына кезек береміз.
(Тәрбиеші рөлін сомдаған-Бота апай, қыздың рөлін-Аяна, ұлдың рөлін-Алихан, ананың рөлін- ата-ана Кербез апай) .

Музыка: «Анамның ақ жаулығы аппақ, аппақ» әні. (Балалар хоры).

(Балалардың қолына ақ орамалды беріп дайындау. Бірінші ұлдар, екінші қыздар шығады)

Ойын: Ата-аналармен ойын.
Шарты: Аналар көзін байлау арқылы, өз балаларын қолдарын ұстап табу.
Көзайым: Бүгін қызық, бүгін той,
Біздер үшін біліп қой.
Ән де салып, би билеп,
Жалғастырсын ойды ой- деп келесі кезекті әдемі қыздар биіне берейік.
«Стюардесса» биі.
Көзайым: Гүл сыйладық, жыр сыйладық
Құрметтейміз сіздерді.
Әсем әуен ән сыйлаймыз
Ұмытпаңдар біздерді!

«Тәрбиешіге алғыс» әні хор мен.

Әмірхан: Бүгін міне қоштасып,
Қадам басып алға асып,
Естелікті сақтаймыз.
Қимай тұрмыз баршаңызды.
Келесі кезекті Мансұрдың орындауында «Қимай тұрмын» әні.
Көзайым: Ендігі сөз кезегін мектебіміздің директоры Нұрбақыт ағайға сөз береміз.

Депутат Назерке Айдосқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "К.Байшығанұлы атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

«ЗЕРЕК АНА-АҚЫЛДЫ БАЛА»

/Отбасылық сайыс/

Мақсаты: Отбасы мүшелерінің бірлігін, ұйымшылдығын нығайту, ана мен бала арасындағы сүйіспеншілікті нығайту.Балалардың танымдық қаблетін, тапқырлығын, өнерге деген қызығушылығын арттыру.

Өткізу түрі:

Отбасылық сайыс

1жүргізуші:

Бүгін біздің бақшада дүбірлі той,
Ден қойып тыңдаңыздар,көңілді қой.
«Зерек ана-ақылды» сайысында,
Көрейік тамашаны, сергісін бой.

2 жүргізуші:

Армысыздар, қадірменді қонақтар,аяулы аналар мен ардақты ұстаздар!

Бүгінгі ерекше отбасылық сайысымыз ана мен балалардың бірлігін, тапқырлығын, өнерін,білімін көрсетуге арналған тамаша шара.

1жүргізуші:

Бүгінгі сайыстың ұраны:

«Ана мен бала-жарықтың шуағы, мейірім мен парасаттың бұлағы»

2 жүргізуші:

Олай болса сайысымызға қатысатын отбасыларды ортаға шақырамыз.

(Музыка ойнайды,қатысушылар сахнаға шығады)

1жүргізуші:

«Болашақ» отбасы

Сұңғақ бойы келбетіне сай түскен,қашпайтұғын тапсырылған бар істен мектепке кеше ғана келсе де, кішігірім ескертулер берсе де, ренжімей күлімдейтін,ашуы еш білінбейтін, ұжымның көңілін өзіне тек қана жақсы іс-әрекетімен тарта алатын атқарар ісіне жанын салатын Кербез апай мен Сержан Аянаны ортаға шақырамыз.

2 жүргізуші:

«Бақыт» отбасы

Жас анамыз, балалық өмірдің қызығын әлі ұмыта қоймаған,сондада өз ісіне ұқыптылықпен бойлаған үйренем деп талпынған, қисық кетпес салтымнан, айтқан

тапсырманы тындыратын ұдайы, сүйкімді де сыпайы Гүлшариғат апай мен білімге талапты тәрбиеленушіміз Нұрлан Ержігітті ортаға шақырамыз!

1жүргізуші:

«Жалын» отбасы

Ойлаған ойы мен сұңғақ бойында бір міні жоқ асықпай қадам басатын үн түнсіз қырдан асатын, ибалы жүзді, ниеті ізгі ауылымыздың келіні Надира апай мен таудай болған ниеті мен талабы, тәрбиешінің сенімін ақтай аламын, бүгінгі сайысқа бар күшімді саламын деп келген Нәдірбек Бағжанды сахна төріне құрметпен шақырайық.

2жүргізуші:

«Достық» отбасы

Өз ісінің білгірі,Отағасының жүрегінен орын таба білген, осы байқау болады деген күннен күндіз күлкіні, түнде ұйқыны ұмытып, жүрген үлкен мен кішіге бірдей қарайтын Гүлнара апай мен сүйкімді де сұлу балабақшаның сәні Алмасқызы Аруды ортаға шақырамыз.

1 Жүргізуші:

«Шабыт» отбасы

Ата-енесін аялаған, салтанатты сәні бар, адамдық қасиеттердің бойында бәрі бар үлкенге құрметпен, кішіге ізетпен қарайтын әрдайым күлімдеп жүретін Мақпал апай мен оның салмақты жүзді,қоңыр көзді, бұйра шашты Төрехан Көзайымды құрметпен ортаға шақырамыз

2 Жүргізуші:

Өнерпаздар өнерін салыстырып, Бәйге үшін терлетер шабыстырып. Әділдікті қолдайтын баға беріп, Жіберейік қазыларды таныстырып.

Сайысымыздың әділ бағасын беріп, жеңімпазын анықтайтын әділқазылар алқасымен таныс болыңыздар.

1.Мектебіміздің директоры,қазылар алқасының төрайымы Нұрбақыт ағай

2.Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары Айдос ағай

3.Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Жанар апай

4.Ауылымыздың амбулатория меңгерушісі Назипа апай

1 Жүргізуші:

Келесі кезекті қатысушыларымыздың нөмер алуына берсек.

Сайыс шарттары мынадай:

1-бөлім «Таныстыру»

2-бөлім «Өнерлінің өрісі кең»

3-«Сән үлгісі»

4- «Білімді бала-болашақтың тірегі»

5- «Дәмді күз»

2 Жүргізуші:

Сайысымыздың алғашқы кезеңі

«Таныстыру» бөлімде әр отбасы өздерін таныстырады.

1 Жүргізуші:

Енді міне, кезек келді танысуға

Өз өнерін паш етпек әрбір тұлға
Қарсы алайық қол соғып қошеметпен,
Отбасылар шықпақшы сахнаға
2 Жүргізуші:
Қошеметпен қарсы алайық!
Бірінші өнер көрсететін
----------отбасы
Әділқазы алқасы өз бағаларыңызды бағалау парағына қойып отырсаңыздар
/Жүргізушілер әр отбасын кезек кезек таныстыруға шақырады/
1 Жүргізуші:

2-бөлім «Өнерлінің өрісі кең» деп аталады. Бұл кезеңде әрбір отбасы өз өнерлерін көрсетеді: бірі ән салады, бірі би билеп өз өнерін паш етеді.

Ана мен бала жарысып,
Өнерге бар таласы.
Шеберлігін танытсын,
Қошеметпен қарсы алыңыз!
\ Отбасыларды рет нөмірімен кезекпен шақырады\
2 Жүргізуші:
Құрметті көрермендер, қиял мен әсемдікке толы кешіміз жалғасуда!
3-бөлім « Сән үлгісі» деп аталады бұл бөлімде зерек аналарымыздың балаларына шебер қолдарынан жасаған сән үлгісіне кезек берейік.
Сән — тек киім ғана емес, ол — талғам, талпыныс, өз-өзіне сенім.
Ал бүгінгі кішкентай сәнгерлеріміз — өз бейнесі арқылы сұлулық пен жарасымдылықты үйлестіріп, күздің бояуын өз бойларына дарытқан.
Ендеше, қошеметпен қарсы алайық — сән сахнасына күзгі сән үлгісін паш етуге балаларымыз шығады!
Әр қадамда — әсемдік, әр киімде — мағына, әр жүзде — шаттық! Қошеметтеп қарсы алыңыздар!
/музыка ырғағымен балаларынмен аналар шығады./
2 жүпгізуші
4 -бөлім «Білімді бала-болашақтың тірегі» деп аталады.
Құрметті көрермендер, сайысымыздың келесі кезеңі —
«Білімді бала — болашақтың тірегі» деп аталады.
Бұл бөлімде баланың тапқырлығы мен білімге деген құштарлығы сынға түседі.
Әуелі, балалар біздің күнделікті ұйымдастырылған іс- әрекетте жаттаған тақпақтарын суретке қарап, сәйкес тақпақты айтып береді.
Келесі тапсырма — дәйексөздің жалғасын табу. Бұл олардың есте сақтау қабілеті мен сөздік қорын анықтайды.
1 жүргізуші
Ал енді кезек аналарға беріледі.
Асыл аналарымызға ұлттың ұлылығын ұлықтаған мақал-мәтел жасырылады.

Олар сол мақалдың жалғасын тауып, даналық пен тапқырлықтарын көрсетеді.

5 -бөлім «Дәмді күз» деп аталады.

Күз – тек сары жапырақ пен самал желдің ғана емес, сонымен қатар молшылық пен берекенің де мезгілі.

Бақшадағы балғын көкөністер, шырынды жемістер мен түрлі дәмдер – күздің сыйы!

Олай болса, кішкентай аспаздар мен олардың ата-аналары өздерінің күзгі дастархан мәзірін, ерекше қолөнер дәмдерін ұсынуға дайын.

Бұл тек дәм көрмесі ғана емес, бұл — шеберлік, әсемдік пен қонақжайлықтың көрінісі!

Ортаға күз ханшайыдары шығып балалармен ойын өткізеді.

2 Жүргізуші:

Күз-ырыс пен молшылықтың,
Бейнеттің зейнетін көрудің шағы.
Астық толы қамбамыз,
Жеміс толы қамбамыз бар.

Қошеметпен қарсы алайық, «Дәмді күз» кезеңі басталады!

\Әр отбасы кезекпен шығып, әкелген тағамдарын таныстырып, жюрилерге ұсынады\

1 Жүргізуші:

Құрметті қонақтар, қадірлі ата- аналар мен сүйікті балалар!

Бүгін біз өте тамаша, мәнді де сәнді сайысқа куә болдық. «Зерек ана-ақылды бала» атты отбасылық сайысымыз өз мәресіне жетті.

2 Жүргізуші:

Бұл сайыста аналар мен балалар өздерінің зеректігін, тапқырлығын,өнерін, білімін көрсетіп,бір-біріне деген сүйіспеншілігі мен ынтымағын дәлелдеді.

1Жүргізуші:

Жюри мүшелерінің мүшелері балдарын есептеп болғанша

Ырысменде Мединаның орындауында «Анашым» әнін қабыл алыңыздар.

2 Жүргізуші:

Ана мен бала-өмірдің қос қанаты,бір-біріне сүйеніш,тірек,қуаныш.Осындай жарасымды отбасылар көбейе берсін!

Олай болса сайысқа түскен отбасыларды марапаттау үшін мектебіміздің директоры Шәкенов Нұрбақыт Дәулетбайұлына беріледі.

\Отасыларды марапаттау\

1 Жүргізуші:

Барлық жанға алғыс айтып тарайық,
Мерекеден көтеріңкі күй алайық!
Бүгінгі сайыс-достықтың нышаны,
Бақыт пен шаттық болсын ұраны!
Отбасыларымыз аман, балаларымыз дана болсын!
Келесі кездескеше сау саламатта болыңыздар.

Сәрсенбаева Бота Нурдаулетқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "К.Байшығанұлы атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

СИҚЫРЛЫ ПІШІНДЕР

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

Білім беру дағдысы: Таным, Коммуникация, Физикалық дағды
Топ: Кіші топ (2–3 жас)
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің мазмұны: Балаларды геометриялық пішіндермен таныстыру: дөңгелек, шаршы, үшбұрыш. Пішіндерді көру арқылы ажыратуға, атауға үйрету. Қоршаған ортадағы заттардың пішінін байқауға қызығушылық қалыптастыру.
Мақсаты:Балаларды қарапайым пішіндермен таныстыру, олардың атын айтуға және қимыл-қозғалыс арқылы көрсетуге үйрету.
Міндеттері:Дөңгелек, үшбұрыш, квадрат сияқты негізгі пішіндерді ажырата білуге үйрету;

- Пішіндерге байланысты қимыл-қозғалыс жасау арқылы моторикасын дамыту;
- Сиқырлы ойынды пайдаланып ойлау қабілетін арттыру;
- Топта бірге әрекет жасауға, тәрбиешіні тыңдауға дағдыландыру.

Көрнекіліктер:
Түсті қағаздардан жасалған пішіндер (дөңгелек, квадрат, үшбұрыш), сиқырлы таяқша немесе таяқша бейнесі, музыка.

ҰІӘ барысы

🌈 **Шаттық шеңбері**

Балалар шеңберге жиналады, қолдарын ұстап тұрады.
Тәрбиеші:
– Балалар, бүгін бізге **Сиқырлы Пішіндер патшалығы**на саяхат жасауға шақырамын! ✨
Бәріміз шаттық шеңберін жасап, дайын болайық.
Тақпақ:
Біз шаттық шеңберін жасаймыз,
Қуанышпен күлеміз әрдайым.
Қол ұстасып, айналып, билеп,
Сиқырлы әлемге аттанамыз!
🌼 Тәрбиеші қолындағы сиқырлы таяқшаны көрсетеді.

Тәрбиеші:
– Қараңдаршы, балалар, менде сиқырлы таяқша бар.
Оны бұлтаққа тигізсем, сиқырлы пішіндер пайда болады! 🌟
Балалар бір-біріне қарап, таңданыс білдіреді.
– Ал қане, бірінші сиқырлы пішінді көрейік: **дөңгелек**!
Балалар қолымен дөңгелек жасайды.

🌀 3. Негізгі бөлім

🎲 Қимылды ойын: «Дөңгелек болып айнал»

Тәрбиеші:
– Дөңгелек бізді айналдырады, айналамыз!
Балалар жерге отырады, денесін дөңгелек пішінге келтіріп айналады.
– Квадрат пішіні шықты – төрт қадам басамыз
– Үшбұрыш шықты – үш қадам жасаймыз
Балалар әр пішінге байланысты қимыл жасап, көңілді қозғалады.

🎲 Дидактикалық ойын: «Сиқырлы пішіндерді тап»

Тәрбиеші түрлі пішіндерді топта таратады.
Тәрбиеші:
– Қайсысы дөңгелек? (Балалар көрсетеді)
– Қайсысы квадрат?
– Қайсысы үшбұрыш?
Балалар пішінді тауып, сиқырлы таяқшаны оның үстіне қояды.

🤸 4. Сергіту сәті «Пішіндер биі»

Тәрбиеші:
– Енді сиқырлы пішіндер биін жасаймыз!
Қимылдар:
- Дөңгелек – айналып жүреміз
- Үшбұрыш – қолдарымызды жоғары көтеріп, үшбұрыш жасаймыз
- Квадрат – төрт қадам жасаймыз

Музыкамен бірге балалар билейді, ойнап сергіп қалады.

🌟 5. Қорытынды ойын: «Сиқырлы пішіндерді жинаймыз»

Балалар пішіндерді сиқырлы патшалыққа орналастырады, әр пішінге сәйкес қимыл жасайды.
Тәрбиеші:
– Жарайсыңдар, балалар!
Сиқырлы пішіндер патшалығы толық болып шықты. 👏
Тәрбиеші:
– Балалар, бүгін біз қандай пішіндермен таныстық?
– Дөңгелек, үшбұрыш, квадрат!
– Сендер өте ақылды болдыңдар, сиқырлы патшалыққа тамаша саяхат жасадыңдар.

Баулиева Бота Ашимхановна
Аға тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Жаменке орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Айгөлек» шағын орталығы

ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫ

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

Білім беру саласы: Коммуникативтік дағды

Білім беру саласы: Сөйлеуді дамыту

Тақырыбы: Үй жануарлары

Мақсаты: Білімділік: Үй жануарлары және олардың төлдерімен таныстыру, үй жануарлары жайлы түсініктерін, ажырата білуді үйрету, пайдасы жайлы алған білімдерін бекіту.

Дамытушылық: Әңгімелету арқылы есте сақтау, ойлау қабілеттерін арттыру, өз ойларын еркін, әрі нақты жеткізе білуге дағдыландыру, ойын арқылы сөздік қорларын молайту.

Тәрбиелік: Жануарларға қамқорлық жасауға, оларға сүйіспеншілікпен қарай білуге тәрбиелеу.

Әдіс - тәсілі: Жұмбақ шешу, түсіндіру, әңгімелеу, сұрақ - жауап, ойын, интерактивті тақтадан көрсету.

Көрнекіліктер: Үй жануарларының суреттері, интерактивті тақта.

Сабақтың барысы: Тәрбиешінің іс-әрекеті

- Балалар, сабағымыздың тақырыбы үй жануарлар туралы.

Осы үй жануарлары қайда тіршілік етеді.

- Ауылда.

- Ал біздер қайда тұрамыз?

-Ауылда

- Ауылымыздың аты қалай?

- Қақпақ ауыл

Ауылда үй жануарлары тіршілік етеді.

- Қандай үй жануарларын білесіңдер.(балалар жауап береді).

Тыңдап қарасақ, олардың дыбыстары естіледі.

1. Жануарлардың дауыстарын тыңдап, қай жануар екенін айтады

- Қане, мынау ненің дыбысы? (балалар жауап береді, әрі қарай жалғастыру)

2. Жұмбақ жасырайын, шешуін тауып көріңдерші.

1. Кішкене ғана бойы бар,
Айналдырып киген тоны бар. (қой)
2. Кезікті бір жануар,
Үстінде екі тауы бар.(Түйе)
3.Басында екі таяғы бар,
Төрт аяғы,сақалы бар. (ешкі)
4.Өріске ерте өреді,
Біздерге сүт береді. (сиыр)

3.«Төлдерін, балаларын ата» ойыны;

Тәрбиеші: Балалар, үй жануарларының төлдерін білесіңдер ме? Кім айтады?
Сиыр - бұзау
Жылқы – құлын
Қой – қозы
Ешкі – лақ
Түйе – бота
Есек – қодық
Ит – күшік
Мысық – марғау
- Адамдарға қандай пайдасы бар?
Сиыр – сүт, қаймақ, май, ірімшік, сүзбе, құрт жасаймыз
Жылқы – жүк тасиды, қымыз, ет, терісінен киім тігеді.
Қой – жүнінен киім тоқиды, ет.
Ешкі – түбітінен киім тоқиды, ет.
Түйе – жүк тасиды, шұбат, жүнінен киім тоқиды, ет.
Есек – жүк тасиды.
Ит – үйімізді, малымызды күзетеді.
Мысық – тышқан аулайды.
-Ал ендеше орнымызға отырып бүгінгі тапсырмамызды орындайық,Қозыға жүн жапсырамыз
Балалар желіммен қозыға жүн жапсырады

Сергіту сәті:

Тербеледі ағаштар
Алдымыздан жел еседі
Кіп кішкентай ағаштар үп үлкен боп өседі
- Енді, балалар, осы үй жануарларға айтылатын тыйым сөздер бар.
- Қане, тыйым сөздерді айтайық:
- Малды аяқпен тебуге болмайды;
- Таяқпен маңдайына ұруға болмайды;
- Малдың сүтіне түкіруге болмайды;
Біз ақылды баламыз
Айтқан тілді аламыз
Бүгінгі келген қонаққа
Сау болыңыз деп, айтамыз

Күтілетін нәтиже:

Білуі тиіс: Үй жануарлрының аттарын, төлдерін білу.
Меңгеруі тиіс: Әр жануардың өзіне тән ерекшелігі мен берер пайдасын;
Үйренуі тиіс: Тақырыпқа сай жұмбақта

Байбосынова Бақыткүл Абдыакыновна
Тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Жаменке орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Айгөлек» шағын орталығы

ЕЛІМНІҢ ЕРКІНДІГІ

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

1. Балалардың отан, Қазақстан, туған жер туралы түсініктерін кеңейту.
2. Балаларды Отанды сүюге,еліміздің рәміздерін қастерлеуге, туған еліне деген сүйіспеншілігін аттыру.
3. Балаларды достыққа, адамгершілікке, саналылыққа тәрбиелеу.

Ұйымдастыру қызметі: сұрақ- жауап, әңгімелеу.:
Ұйымдастыру кезеңі.
Сәлеметсіздерме балалар!
Балалар қазан айында қандай мереке күндер барын білесіңдер?
Балалар:- Ұстаздар күні,
- Қарттар күні,
– **Республика күні**.
Тәрбиеші: Олай болса балалар! **25-қазан Республика күніне арналған** «Қазақстан – туған елім, ұлы өлкем» атты ұйымдастыру қызметімізді бастаймыз.
Хор:»Тәуелсіздік» әні
ТәрбиешіКәне балалар Отан деген не?
Адамның туып өскен жері, туған-туысқандары, біз тұратын атамекен.
Балалар біздің отанымыз қалай аталады?
-Біздің отанымыз Қазақстан.
Еліміздің бас қаласы қалай аталады?
-Біздің бас қаламыз Астана
Біздің Президентіміз кім?
Еліміздің қандай рәміздерін білесіңдер? Ту, Әнұран, Елтаңба.
Балалар біздің елімізде көп ұлт өкілдері тұрады,кәне соларды атап айтайықшы: орыстар, өзбектер, қырғыздар, татарлар, немістер.
Иә балалар дұрыс айтасыңдар әр түрлі көп ұлт өкілдері бір шаңырақ астында тұрады екенбіз.
Балалар кәнекей әр ұлт өкілдері бір шаңырақ астында қалай тұратынын киіз үй құрып көрсетейік.
Кәне, кәне тұрайық, Сол қолымды көтердім,
Киіз үй біз құрайық. Уықты мен көтердім.

Оң қолымды көтердім, Киіз үйді тұрғыздық,
Уықты мен көтердім Жұмысты біз тындырдық..
Балалар. Ендеше өнерімізді ортаға салайық.
Ерқанат: Арыстандай айбаттым.
Жолбарыстай қайраттым,
Аспандаған байрақтың
Қанша жұлдыз жайнаттың.
Қанша бұлбұл сайраттың ,
Қазақстан ардақтым.
Ақбота: Күнді құшқан қос қыран,
Аясында қалқыған.
Аспан түсті туым бар,
Көк теңіздей шалқыған.
Жаннұр: Көк туым көтерілді бағым жанып,
Елтаңбам әлемге танылды анық.
Шырқадым ән ұранды бар дауыспен,
Арманым ата заңым қабылданып.
Жаңагүл: Өзіңдікі туында, Отпен ауа, суың да.
Жаса Қазақстаным, Белді бекем буында.
Саят: Отан от басынан басталады.
Отан оттан да ыстық.
Ердаулет: Жаса жаңа Астанам
Өркен жая бастаған
Болашақтың есеігін өз қолыңмен аш маған.
Дилназ: Бұлт баспасын күнімді
Тартылмасын өрісің
Биік ұстау туымды
Қасиетті борышым.
Мейрамбек: Заман жаңа заң жаңа,
Күлімдейді кең дала.
Өз Астанам өз ордам,
Сүйенерім сен ғана.
Ақжүніс: Сәуле шашқан алтын түсті күні бар,
Екпіндеген қыран құсты үні бар.
Ою басқан мөп-мөлдір көк аспандай,
Қазағымның желбіреген туы бар.
Хор: Қазақстан жалауы.
Ұлыстан: Қазақпын, мен қазақтың бөлшегімін,
Қажетіне өзгенің өлшемінің.
Айбарлы елдің ұлымын, айтаңбалы.
Кейіпкері емеспін ертегінің.
Самалбек: Отан деген атамекен, Отан деген туған жер.
Отан ана, Отан үлкен
Қазақстан туған ел ма?
-Ендеше балалар орнымызға отырып тапсырма орындайық
Қорытынды: Байтақ дала жерім менің
Арта берсін даңқың сенің
Көк байрағың желбіресін
Егеменді елім менің – дей отырып,
Құрметті қонақтар, балалар осымен Республика күніне арналған
«Қазақстан-туған елім, ұлы өлкем» ұйымдастырлыған оқу қызметі аяқталды

Ашекова Замзагүл Айдаралиевна
Тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Жаменке орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Айгөлек» шағын орталығы

1 - ДЕН 10 - ҒА ДЕЙІН ТУРА ЖӘНЕ КЕРІ САНАУ

Мақсаты: 10 - ға дейінгі сандар қатарымен таныстыру. Тура және кері тәртібімен. Қызықты математикадан өткен білімдерін қайталату. Сұрақ қою және дағдыларын дамыту. Қоршаған ортадағы сәйкес пішіндегі заттарды табуы. Логикалық ой өрісін дамыту, есепке қызығушылығын арттыру, алған білімдерін пысықтай отырып, бекіту. Айтқанды мұқият тыңдауға, өзгенің ойымен келісе білуге, сыпайы бола білуге, адамгершілікке тәрбиелеу.
Әдіс - тәсілі: түсіндіру, сұрақ - жауап
Көрнекіліктер: суреттер, теледидар, қарындаштар, ақ парақ, карточкалар, смайликтер, сандар
Мотивациялық қозғаушы
Шаттық шеңбері
Жарқырап күнде ашылды,
Айналаға нұр шашылды.
Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз!
Қайырлы күн! Біз сүйкімді баламыз.
Іздену ұйымдастырушылық
- Балалар, бізге бүгінгі оқу іс - әрекетімізге қонақтар келіпті. Қонақтар сендердің білімдеріңді, тәртіптеріңді байқамақшы. Олай болса, сабаққа белсене қатысайық. Бізде қазір қызықты математика оқу іс - әрекеті.
- Математика сабағынан біз не үйренеміз, балалар?
(Балалар жауаптары)
- Дұрыс айтасыңдар балалар, математика сабағында біз сандармен пішіндермен, пішіндер көлемімен, түстермен танысады екенбіз және есеп шығарып үйренеміз.
- Балалар, тақтада Айман қуыршағымыздың суреті тұр, қуыршағымыздың моншағы үзіліп қалыпты.
(Балалар жауаптары)
Тақтада әдемі салынған қуыршақ суреті ілініп тұрады
- Сәлеметсіздер ме, балалар, менің атым Айман, сендерге көмек сұрап келдім. Менің әдемі моншағым үзіліп қалды, егерде сендер менің тапсырмаларымды орындап берсеңдер, моншақтар заңдылық тәртібімен тізіледі. Моншағымның заңдылық тәртібі жоғарыда суретте көрсетілген. Тапсырма орындайсыңдар ма балалар?
(Балалар жауаптары)

Қуыршақтың тапсырмаларын хаттан алу.
№1 тапсырма.
- Балалар, сендер 1 - ден 10 - ға дейін тура және кері санай аласыңдар ма?
- Айман қуыршақ біздің балалар санап қана қоймайды, санау әнін де әндетіп айта алады.
Слайд көрсету.
1. 1 - ден 10 - ға дейін тура санау.
2. 10 - нан 0 - ге дейін кері санау.
3. 1 - ден 10 - ға дейін реттік санау.
4. 10 - нан 0 - ге дейін кері санау.
- Тамаша, олай болса 1 тапсырма орындалды, Айман қуыршағымыздың бірінші моншағын тізуге көмектесейік. Қәнекей, жіпке тізуді бастайық. Заңдылық бойынша, Бірінші қандай түсті моншақ тізіледі?
Моншақты ілу.
Келесі тапсырманы алайық.
№2 тапсырма
«Кім мықты?» деп аталады, бізге сурет берілген, қанекей қарайық.
Суретте түрлі - түсті шарлар беріліпті. шарларда есептер және сандар берілген. Әр шардың түсін атап, есепті шығарып, шешіміне қарындашпен сызып көрсету керек.
(Балалар есептерді шығарып, бір - бірлеп келіп қарындашпен сызып, шешімін табады)
Айман қуыршағымызға моншағын тізейік, заңдылық бойынша, қандай моншақ тізіледі?
Түстерді дұрыс айтқандарың үшін және есептің шешімін дұрыс тапқандарың үшін моншақты тізейік.
№3 тапсырма.
«Кім жылдам?» ауызша есеп. Бізге теледидардан есептер беріліпті. Соларды ауызша шығарайық.
Теледидардан слайд көрсету.
Айман қуыршағымызға кезекті моншағын заңдылық бойынша тізейік.
№4 тапсырма. «Көрші санды тап» карточкамен жұмыс.
Алдарыңда карточкалар берілген, онда сандар көрсетілген. Жанындағы тор көзге, алдарыңдағы жатқан сандар ішінен көрші санды тауып қоясыңдар. Мұқият қараңдар алдыңғы немесе келесі көрші санды тауып қоюларың керек.
Балалар жұмыстары.
Айман қуыршаққа келесі моншақты тізу.
№5 тапсырма.
«Суретпен есеп» Алдарыңда суретпен 2 тапсырма берілген.
- 1 - інші суреттегі тапсырма. Сандарды суреттердің санына қарай сәйкес сызықпен қос.
Балапандардың түсін, санын, қажетті санға апарып сызасыңдар.
Дұрыс, балапандардың түсі сары, саны 4 - еу.
2 суреттегі тапсырма. Әр шаршы ішінде қанша сурет бар? Егер олардың екеуин сызып тастаса, қанша сурет қалады? Керекті санды айналдыра сыз.
Айман қуыршаққа моншақ заңдылық бойынша ілейік.
- Қанекей балалар бір сергіп алайық.
№6 тапсырма. «Сиқырлы пішіндер»
- Қандай пішіндерді білесіңдер?
Алдарыңдағы пішіндерден әртүрлі суреттер құрастырып, жасайсыңдар.
Балалар жауаптары.
Балалар жұмыстары.
Моншақ тізу.
- Әмина пішіндердің көмегімен қандай сурет құрастырдың?
Енді осы пішіндерге арналған сергіту сәтін жасап, сергіп алайық.
Сергіту сәті.

Слайдпен.
Моншақ ілу.
№7 тапсырма. Есеп - жұмбақ
А)- Екі балапан тұр,
Екі балапан отыр.
Шатаспай тез ойлансаң,
Барлығы қанша балапан? (төрт)
ә)- Бес алманың үшеуін,
Досың сұрап алды.
Айтшы, сонда нешеуі,
Өз қолыңда қалды?
(2)
б)- Тал бойында тізіліп
Бес жапырақ тұр еді.
Жел соқты да үзіліп,
Ұшып кетті үшеуі.
Ілініп тұр әлі
Жапырақтың нешеуі?
в)- Алма ағашта бес алма,
Қандай тәтті жесе алма.
Бесеуін де жеп қойсам,
Қалады сонда неше алма?
Моншақ тізу.
№8 тапсырма. Графикалық диктант. Айман қуыршақтың құрбысының шағын орталыққа келетін жолын жаса.
Балалар жұмыстары.
Моншақ ілу.
№9 тапсырма. Дидактикалық ойын «Келісемін - келіспеймін»
Кеңістікті бағдарлауға арналған тапсырманы мұғалімнің айтуы бойынша барлық балалар бірге жауап береді.
Келісемін – келіспеймін.
1. Үйдің шатыры төрт бұрышқа ұқсайды.
2. Қарбыздар талдың басында өседі.
3. Жазда шанамен сырғанаймыз
4. Жұлдыздар аспанда түнде көрінеді.
5. Лимон тәтті болады.
6. Шыршаның түсі қызыл.
7. Алма шаршыға ұқсайды.
8. Балықтар талда өседі.
9. Сиырдың 4 аяғы болады.
10. Керіктің бойы аласа.
11. Балмұздақ ыстық болады.
12. Дөңгелек пішіннің екі бұрышы болады.
13. Қоян балды жақсы көреді.
14. Пілдің тұмсығы қысқа.
15. Кітап – білім береді.
Айман қуыршаққа моншағын заңдылық бойынша ілу.
- Ал, енді балалар Айман қуыршағымыздың моншақтары әдемі болып тізілді, кәне санайықшы неше моншақ бар екен?
Заңдылық бойынша балалар моншақтарды санайды.

Нусипакынова Айгул Акашовна
Тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Жаменке орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Айгөлек» шағын орталығы

ҚЫСҚЫ ОЙЫНДАР ӘЛЕМІНДЕ

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

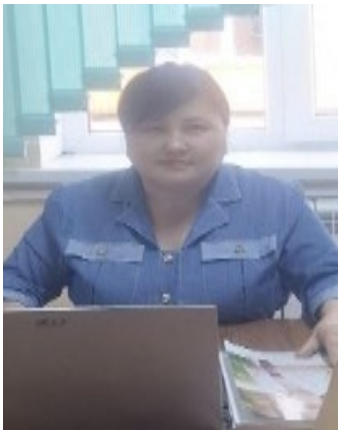
Өткізу түрі: Қимылды ойын, оқиға желісімен
Ұзақтығы: 15–20 минут
Мақсаты:
Балаларды қыс мезгілімен және қысқы ойындармен таныстыру, қимыл-қозғалысын дамыту, ойын арқылы жағымды көңіл күй қалыптастыру.
Күтілетін нәтиже:

- Қысқы қимылдарды орындайды
- Тәрбиешінің сөзін түсініп, қайталайды
- Ойынға қызығып қатысады

Көрнекіліктер:
Ақ мата (қар)
Аққала макеті
Ақ шарлар (қар орнына)
Қыс әуені
Ұйымдастыру кезеңі
Шаттық шеңбері
Балалар шеңберге тұрады (қол ұстасуға да болады).
Тәрбиеші (жай, мейірімді дауыспен):
— Сәлем, сәлем, балақай!
— Қане, бір-бірімізге күлейік
— Қыс келді, ойнаймыз!
Айтамыз (қимылмен):
Қар жауды, қар жауды
Алақанға қонды (алақанды созу)
Біз ойнаймыз, біз күлеміз
Негізгі бөлім
Оқиға басталуы
(Тәрбиеші ақ матаны көрсетеді)

Тәрбиеші: - Балалар, қараңдаршы!
— Ақ не екен?
— Бұл — қар!
— Қармен ойнағымыз келе ме?
Балалар: *Иәаа!*
Ойын 1: «Қарды жинаймыз»
Шарты:
Ақ қарларды жинап себетке салу.
Тәрбиеші:
— Қарды аламыз
— себетке саламыз
— Лақтырамыз (жеңіл)
(Бірнеше рет қайталау)
Оқиға жалғасады
(Аққала шығады) аққала макеті
Тәрбиеші:
— Ой, балалар!
— Қараңдаршы, қар адамы келді!
— Ол жалғыз тұр екен. Досынан адасып қалыпты. Қане бәріміз аққаланың досын құрастырайық.
Ойын 2: «Қар адамын құрастыр»
Шарты:
Балалар үлкен-кіші шарларды қар адамына қояды.
Тәрбиеші:
— Үлкен шар — төмен
— Кішкентай шар — жоғары
— Жарайсыңдар!
СЕРГІТУ СӘТІ: Қимылды ойын: «Қар жауып тұр»
Тәрбиеші:
— Қар жауады — қолды жоғары көтереміз
— Жел соғады — айналамыз
— Күн шықты — секіреміз
(Музыкамен)
Ойын 3: Шығармашылық тапсырма
«Қысқы ағаштар»
Шарты: Ағаштарға мақтаның көмегімен қар жасау.
Ойын 4: «Қармен ойнаймыз»
Шарты:
Ақ шарларды (қар) домалату, ұстау.
Тәрбиеші:
— Қарды аламыз
— Домалатамыз
— Лақтырамыз (жеңіл)
(Бірнеше рет қайталау)
Қорытынды бөлім
Қорытынды әңгіме
Тәрбиеші:
— Балалар, біз не істедік?
— Қармен ойнадық па?
— Көңілді болды ма?
Балаларды мадақтау.

Ниязова Саламатбуви Ахметовна
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Ш.Уалиханов атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Талбесік» шағын орталығы

«САНАЙЫҚ, САЛЫСТЫРАЙЫҚ»

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

Білім беру саласы: Таным
Бөлімі: Қарапайым математикалық түсініктерді қалыптастыру
Мақсаты:
1. Балаларға 1-5 дейін реттік және мөлшерлік санауды үйрету.
2. Заттардың санын салыстыру: көп аз, бір көп ұғымдарын меңгерту.
3. Үлкен кіші, түстерді ажырату дағдыларын дамыту.
4. Ұқыптылыққа, бір-біріне көмектесуге тәрбиелеу.
Қажетті құралдар:
Түрлі түсті кубиктер, шарлар;
Үлкен және кіші екі себет;
1, 2, 3,4,5 цифр картинкалары;
ІС-ӘРЕКЕТ БАРЫСЫ
І. Ұйымдастыру кезеңі. Шаттық шеңбері
Балалар шеңберге жиналады.
Тәрбиеші:
- Қане, балалар, күлімдеп, бір-бірімізге жаксы көніл күй сыйлайық!
«Күніміз ашық болсын,
Жүрегіміз тыныш болсын!»
- Бір дейміз де, қол соғамыз,
Екі дейміз – бас изейміз,
Үш дейміз-күліп коямыз,
Бүгін бәрін санаймыз,
Заттарды салыстырамыз!
Балалар мәнерлі қимылмен орындайды.
ІІ. Негізгі бөлім
1. Тақырыпты кіріспе арқылы түсіндіру
Үстел үстіне 5 шар қойылады.
Тәрбиеші:
-Балалар, қане, мына шарларды бірге санап көрейік. Балалар тарбиешімен бірге: «Бір, екі, үш, төрт, бес-бес шар!»

Тәрбиеші түсіндіреді:

Міне, балалар, біз заттарды санай аламыз. Санай отырып, олардын көп пе, аз ба екенін анықтаймыз. Бүгін бірге санаймыз, салыстырамыз.

2. Ойын: «Көңілді қыстырғыштар»

Шарты: Балалар топтасып отырады. 1-5 ке дейінгі сан шенберлері беріледі. Балалалар қыстырғыштарды дәл сол санмен қыстырады.

3. Салыстыру ойыны: «Көп пе, аз ба?»

Тәрбиеші балаларды көп және аз ұғымдарын суреттер аркылы түсіндіреді.

Үстелге екі себет койылады:

Біреуінде көн кубик

Екінісінде аз кубик

Тәрбиеші:

Қай себетте кубик көп?

Ал кайсысында аз?

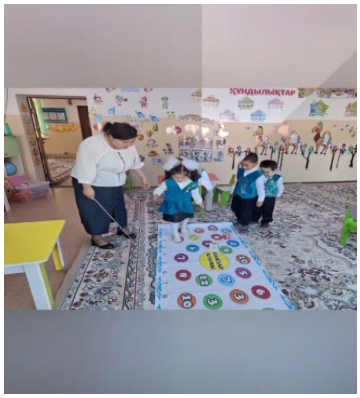
Балалар көрсетеді.

Содан кейін балалардың өзі кубиктерді бөліп салады.

Түсіндіру:

- Коп деген саны коп, аз деген саны аз.
- Мысалы, 3 коп, 1 аз.

Сергіту сәті: Сандар биі

4. Дидактикалық ойын: «Жануарларға көмектесейік»

Тәрбиеші:

-Балалар, жануарлардың карыны ашып калыпты. Оларды тамактандырайык. Жануарларға балалар жеке жеке шығып тәрбиеші айткан сандағы тамактарын береді.

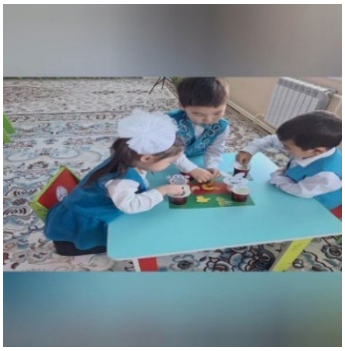
Балалар санап береді: «Бір, екі, үш».

Салыстыру:

- Қайсысында көп?

Балалар: «мысықта көп, қоянда аз».

5. Үлкен - кіші ұғымдары

Тактаға үлкен және кіші акварюмдер ілінеді.

Тәрбиеші түсіндіреді:

— Бұл үлкен, ал бұл кіші
— Балалар, үлкен балыкты үлкен акварюмге кішіні кішіге орналастырады.
— балалар кезекпен шыгып орындайды.

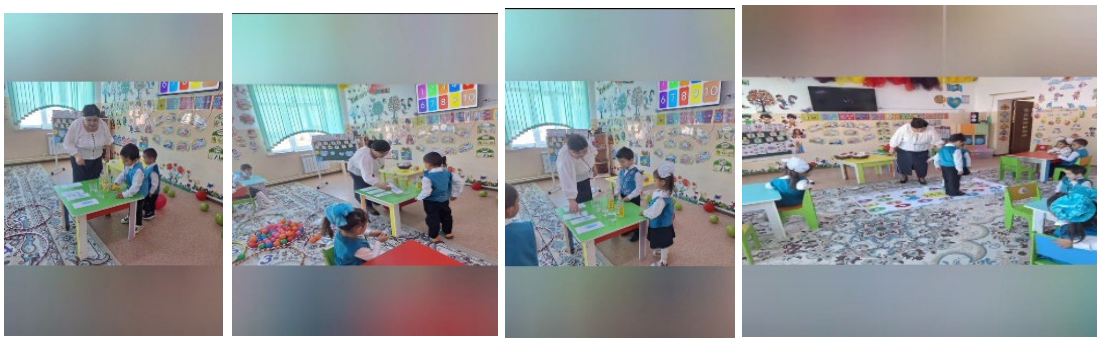

6. Қимылды ойын: «Ормандағы санау»
Балалар еденге қойылған 5 шенбердің ішінде сандар жазылған және шарлар қойылға Балалар айналып билеп жүріп токта деген кезде өзіне түскен санға байланыстыр шарларды жинап санайды. Ойын көнілді түрде өтеді.
Тәрбиеші:
Бірінші шенбер-1,
Екінші 2.
Үшінші - 3.
Төрт-4
Бес-5
Балалар секіріп жүріп санайды.

III. Қорытындылау
Тәжірибе: «Су толтырылған ыдыстарды салыстырайық»
Мақсаты:
Балаларға көп - аз, толы – жартылай – бос ұғымдарын тәжірибе түсіндіру. аркылы
Заттардың көлемін салыстыруға үйрету.
Қарапайым бакылау дағдыларын дамыту.
Қажетті құралдар:
3 мөлшердес мөлдір стакан
Су құйылған құты (аз мөлшерде)
Көлеңкелі суреттер немесе түсті белгілер (қалауыңызша)
\Тәжірибе барысы
1-қадам. Таныстыру
Тәрбиеші үш бос стаканды көрсетеді:
Біріншісі толы болсын,
Екіншісі жартылай,
Үшіншісі аз суга толтырылсын.
Тәрбиеші:
-Балалар, қазір су құямыз да, қай стаканда су көп, кайсысында аз екенін анықтаймыз.
2-қадам. Су құю (балалар қатысады)
Балаларды кезекпен шакырып, стакандарға су құюға мүмкіндік береді.
Бір бала толық құяды,
екіншісі жартылай,
үшіншісі аз құяды.
3-қадам. Салыстыру
Сұрақтар:
- Қай стаканда су көп?
-Қайсында аз?

-Қай стакан толы, кайсы жартылай, ал қайсысы боска жакын?
Балалар саусакпен көрсетеді,
Тәрбиеші түсіндіреді:
Толы стаканда су көп.
Жарты стаканда аздау.
Ал ен аз су сонгы стаканда.
4-қадам. Тәжірибені өзгерту
Тәрбиеші екі стакандағы суды бірге ыдыска құяды.
Тәрбиеші:
- Су екеуден жиналса, көп болады ма?
Балалар: Иә!
Осылайша «көп болу үшін қосамыз» түсінігі калыптасады.

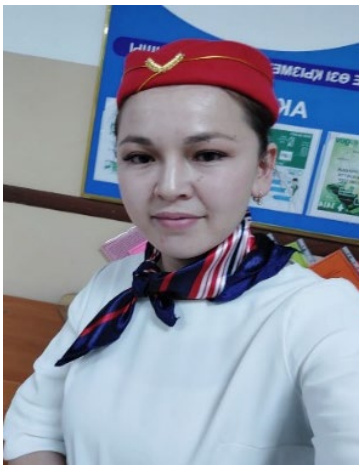

5-қадам. Қорытынды
Тәрбиеші:
- Біз су құйдық, санап көрдік, салыстырдык. -Қайда көп, кайда аз екенін анықталық.
Балаларды мадақтайды:
«Жарайсыңдар, кішкентай зерттеушілер!»

Сұрақтар:
Бүгін не істедік?
- Неше дейін санадық?
-Көп қайсысы, аз қайсысы?
- Үлкен шарды көрсетіңдер. Ал кішісін?
Тәрбиеші: Сендер бүгін өте жақсы жұмыс істедіңдер! Жарайсыңдар! Әр балаға смайлик немесе жапсырма беру.

Құдайберген Нуршат Қайратқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Ш.Уалиханов атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Талбесік» шағын орталығы

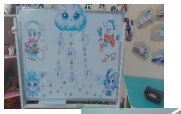
«ҚЫС КЕЛДІ»

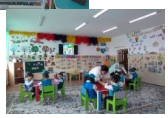
(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

Білім беру дағдысы : «Таным», «Коммуникация», «Шығармашылық»
Бөлімдері: Жаратылыстану, Тіл дамыту.
Жас тобы: Ересек немесе орта топ.
Мақсаты: Балаларға қыс мезгілінің ерекшеліктерін түсіндіру. Қардың қасиеттерін үйрету. Сөздік қорларын байыту.
Көрнекіліктер: Қыс суреттері, жасанды ұлпақарлар, аққала мүсіні.
Билингвалды компонент: Қыс – зима, қар – снег, ұлпақар – снежинка. [

📘 Іс-әрекет кезеңдері

1. Мотивациялық-қозғаушылық кезең
Балалар шеңберге тұрады. Тәрбиешімен бірге «Шаттық шеңберін» айтады: [
Арайлап таң атты,
Алтын сәуле таратты.
Ақ тілекті жолдап біз,
Амандасып алайық.
Сәлеметсіздер ме, қонақтар!
Жұмбақ жасыру:
Шанамен зырғып желетін,
Шаңғымен ойнап күлетін.
Аққала жасап ойнайтын,
Қай мезгіл деп ойлайсың? *(Қыс)*
2. Ұйымдастырушылық-ізденістік кезең
Әңгімелесу: Тәрбиеші қыс мезгілі туралы сұрақтар қояды. Қыс айларын атайды (Желтоқсан, Қаңтар, Ақпан).

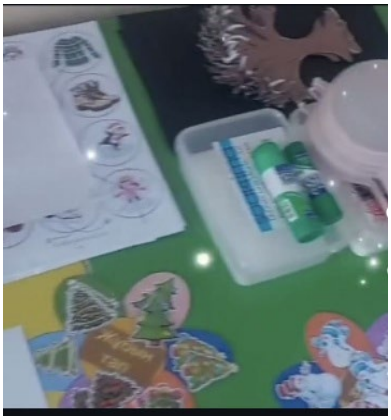

Суретпен жұмыс: Балалар «Қыс келді» суретіне қарап, сөйлем құрайды. (Мысалы: Жерде ақ қар жатыр. Балалар шана теуіп жүр.)

Дидактикалық ойын: «Қыста не киеміз?»
Балалар үстел үстіндегі киімдердің ішінен тек қысқы киімдерді (тон, қолғап, бөрік, етік) тауып атайды.

Сергіту сәті:

Жапалақтап ақ қар жауды, (Қолдарын жоғарыдан төмен түсіреді)
Дала аппақ кілем болды. (Қолдарын жан-жаққа жаяды)
Қардан жасап аққала, (Аққала жасағандай қимылдатады)
Билейікші шаттана. (Орындарында секіреді)
Шығармашылық жұмыс (Тәжірибе немесе Жапсыру):
Балалар мақтадан немесе дайын қиылған қағаздан аққала жапсырады. Немесе жылы бөлмеде қардың қалай еритінін бақылайды.

3. Рефлексиялық-түзетушілік кезең
- Сабақты қорытындылау. Балалар сұрақтарға жауап береді.
- Белсенді қатысқан балаларды ұлпақарлармен мадақтау.

Білім беру саласы: Таным + Коммуникация + Шығармашылық

Өмірзақ Самал Бақытбекқызы
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Т.Мұсақұлов атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

ҒАРЫШ ӘЛЕМІ

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

Мақсаты: Балаларға ғарыш, ғарыштық ұшулар, ғарышкерлер дайындау орталығы туралы түсінік беру.Қазақстаннан тұңғыш ғарышқа ұшқан Тоқтар Әубәкіровтың ерлігі мен еңбегін ұштастыра отырып балаларға, Отанымызды қорғай білуге, сүйіспеншілігін арттыру.

Әдіс тәсілдер:сұрақ жауап,түсіндіру,баяндау.

Қажетті көрнекіліктер:слайдттар, тапсырмалар,аудио дыбыс.

Балалар, таңертең көзімізді ашып оянғанда терезеге қарасақ, ең алдымен нені көреміз?

- Дұрыс, күнді көреміз?

- Күн бізге не береді?

- Олай болса бір біріміздің қолымыздан ұстап, бір бірімізге деген жылы лебізімізді білдірейік.

Шаттық шеңбері:

Күннің көзі ашылып,
Көкке шуақ ашылып,
Төрімізге еніпті,
Амандасу үлкенге. – жарайсыңдар балалар орнымызға отырайық.

Балалар айтыңдаршы қазір жылдың қай мезгілі?

Осы көктем мезгілінің 12 сәуір ғарышкерлер күні деп аталады.

Мынау аспан әлемі.Аспан әлемінде көптеген жұлдыздар, шоқ жұлдыздар бар.Аспан әлемінде 9 ғаламшар бар.Сол ғаламшардың үшіншісі Жер деп аталады.Ал біздер сол Жер ғаламшарында өмір сүреміз.Видео көрсетіледі.

Қайда тұрады екенбіз?

Жер ғаламшарында.

Жерден басқа ғаламшарда жоқ нәрселер бар екен: Су , топырақ, ауа

Сондықтан жер ғаламшарында адамдар жан жануарлар тіршілік етеді.Адамдар басқа ғаламшарда өмір сүруге бола ма екен тексеріп көргісі келді.Ол үшін басқа ғаламшарға ұшып бару керек болды.

Балалар сендер қандай әуе көліктерін білесіңдер?

Ұшақ, зымыран.

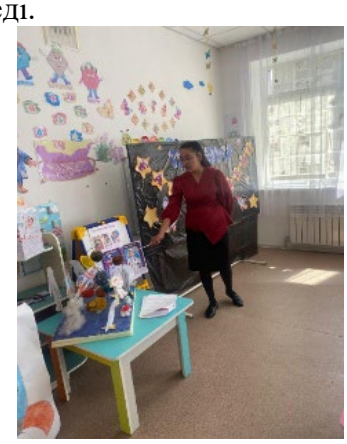
Иә балалар, ғарышқа ғарышкер ағаларымыз зымыранмен ұшады.Оны ғарыш кемесі деп атаймыз. Олар ғарышқа ұшып барып аспан әлемін зерттейді. Ең алғаш ғарышқа итті ұшырды. Видео көрсетіледі .

Біз бүгін сендермен ғарышкер ағаларымызбен танысамыз. Мына суретте ең алғаш ғарышқа ұшқан адам Юрий Гагарин деген кісі. Ғарышқа қазақ ғарышкерлері де ұшқан.

Қазақстанның тұңғыш ғарышкері Тоқтар Әубәкіров пен Талғат Мұсабаев ағаларымыз. Бұл кісілер біздің еліміздің мақтаныштары. Олар ержүрек, батыл,халық қаһармандары.Осы кісілер сияқты батыр, ержүрек болу үшін білімді тәртіпті үлкен азамат болуымыз қажет.

Тосын сәт:

«Сәлеметсіздер ме балалар, мен сендерге ғарыш әлемінен хабарласып тұрмын. Сендер мені көрмейсіңдер ал мен сендерді көріп,бақылап жүремін. 12 сәуір ғарышкерлер күніне орай сендерге тапсырмам бар, сол тапсырманы жақсы орындасаңдар апайларың сендерге сыйлық береді.

Қандай
ұшамын,
Ұшқыш болар баламын.
тамаша , тапсырма орындайық па балалар?
Жарайсыңдар

1.Екі топқа «Жартысын тап» , «Көлеңкесін тап» орнында отырып тапсырма орындайды.

2. Ойын: Мнемокесте арқылы тақпақ жаттау.

Көкке самғап Соңынан ерем ағаның.
Мен ғарышкер боламын. Жарайсыңдар балалар .

Сергіту сәтін орындау.

3. Ал ендігі тапсырмамыз балалар мына жерде зымырандар тұр. Осы зымырандарға ұшақтарды ұшырып кіргізуіміз керек.

Жарайсыңдар балалар тапсырманы жақсы орындадыңдар.

Сұрақ жауап арқылы пысықтау:

-Балалар ғарышкерлер күні қанасы екен?

-Біздер қай ғаламшарда тұрамыз?

-Ғарышқа қандай көлікпен ұшады?

Жарайсыңдар. Сендерге сыйлық берейін. Бүгінгі оқу қызметіне жақсы қатысқандарың үшін ұшқыш деп марапаттаймын.

Таласбаева Әсел Нұрсұлтанқызы
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Т.Мұсақұлов атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР ЖОБАСЫ: «АЛДАР КӨСЕ МЕН САРАҢ БАЙ» МАРИОНЕТКА ТЕАТРЫ ӘЛЕМІНДЕ

Бұл жобада марионетка театры турылы, қуыршақтар неден жасалғаны жайында мағлұмат беру. Кейіпкерлердің әрекеттері арқылы **мейірімділікке, достыққа, шыншылдыққа, адалдыққа** баулу қарастырылған.

Мақсаты: Қазақ ертегісі арқылы баланың тіл байлығын,ойлау қиялын,есте сақтау қабілетін дамытады. Театрға қызығушылығын ояту,өзін еркін сезінуге,ізгілікке,тапқырлыққа тәрбиелеу. Халық ауыз әдебиетіндегі кейіпкерлер арқылы балалардың ұлттық құндылықтарға деген қызығушылығын арттыру, марионетка театры арқылы шығармашылық, сөйлеу және коммуникативтік дағдыларын дамыту.

Міндеті: «Алдар көсе мен сараң бай» ертегісінің мазмұнын зерттеу, кейіпкерлердің мінез-құлқын талдау.

 Марионетка (қуыршақ) театры туралы түсінік қалыптастыру.

 Қуыршақ жасау тәсілдерін меңгеру.

 Балалардың сахна мәдениетін, сөйлеу, ойнау және топпен жұмыс істеу қабілеттерін жетілдіру.

 Қорытынды ретінде ертегіні марионеткалар арқылы сахналау

Жобаның өзектілігі: Қазіргі таңда балалардың ұлттық мәдениетке қызығушылығын арттыру және шығармашылық әлеуетін дамыту өзекті мәселе. Қуыршақ (марионетка) театры — халық ертегілерін жаңа формада жеткізіп, балалардың эстетикалық, тілдік және әлеуметтік дағдыларын дамытудың тиімді құралы болып табылады.

Жобаның түрі: Қарым-қатынас, шығармашылық.

Жобаның мерзімі: Бір жылдық жоба.

Жобаның барысында жасалатын бұйымдар:
Алдар көсе, Сараң бай, **марионеткалық қуыршақтар**
- **Сахна безендіру макеті** (үй,жарық,музыка,сахна, дала көрінісі т.б.)
- **Қолмен жасалған декорациялар мен костюм элементтері**
- **Шағын сценарий мәтіні**

Жобаға қатысушылар: Балалар, ата – аналар, тәрбиешілер.
Тапсырмалар:

- «Алдар көсе мен сараң бай» ертегісін **оқу немесе тыңдау**.
- Қажетті материалдарды (мата, жіп, қағаз,синтефон, бояулар, ағаш таяқша т.б.) **жинау**.
- Сызбаға сүйене отырып, **қуыршақты өз қолымен жасау**.
- Рөлдерді бөлу: Алдар көсе, Бай.
- Топпен бірге **қуыршақ театры сахнасының макетін жасау**.
- «Алдар көсе мен сараң бай» ертегісін **марионеткалық театр түрінде сахналау**.

Зерттеу нысаны: Марионетка театры арқылы балалардың шығармашылық және коммуникативтік дағдыларын дамыту үрдісі.

Зерттеу пәні: «Алдар көсе мен сараң бай» ертегісінің мазмұнын сахналық қойылым арқылы жеткізу әдістері.

Жобалық іс-шаралар: Марионеткалық театр арқылы балалардың **қиялы дамып**, **сөйлеу мәдениеті жетіліп**, **топпен жұмыс істеу қабілеті** нығаяды. Сонымен қатар, ұлттық құндылықтарға деген қызығушылығы артып, **өнерге, мәдениетке және бірлесіп еңбек етуге деген сүйіспеншілігі** қалыптасады.

Бұл жоба балалардың тұлғалық дамуына, шығармашылық ойлауына және эстетикалық талғамының артуына ықпал етеді. Нәтижесінде әр бала өз еңбегінің жемісін сезініп, қазақ халқының рухани мұрасын бағалай білуді үйренеді.

Жобаның жоспары.
«Алдар көсе мен сараң бай» марионетка театры әлемінде

№	Тақырыптар	айы	Жауаптылар
1	Марионетка театрының шығу тарихы. Балаларды қуыршақ театрымен,марионетка тетатрымен таныстыру.	Қаңтар Ақпан	Тәрбиешілер,балалар
2	Қуыршақ жасау (марионетка). Қуыршақтарды қозғалтуды үйрену.	Наурыз	Тәрбиешілер Балалар
3	Сахналық көрініс дайындау.	Сәуір	Тәрбиешілер,балалар, ата-аналар
4	Кейіпкерлер бейнесін зерттеу.	Мамыр	Тәрбиешілер
5	Сахналық сөйлеуге,қойылымға дайындық.	Маусым Қыркүйек	Тәрбиешілер балалар
6	Толық сахналық репетиция. Жартылай көрсетілім (топ ішінде)	Қазан	Ата-аналар балалар тәрбиешілер

Күтілетін нәтиже:

Күтілетін нәтиже бес дағды бойынша

1.Физикалық қасиеттер бойынша: Сахнада рөл ойнау кезінде балалар **дене қозғалысын**, **мимика мен ым-ишараны** тиімді қолдануды үйренді.

2.Коммуникатифтік дағды бойынша: Балалар өз ойын еркін жеткізеді, кейіпкерлердің сөзін мәнерлеп айтуға үйренді.

3. Танымдық дағды бойынша: Қазақ халық ертегілерінің мазмұны мен тәрбиелік мәнін түсінеді.

4. Шығармашылық дағды бойынша: Қуыршақ пен декорацияны өз қолымен жасап, шығармашылық ойлауы дамытады.

5.Әлеуметтік дағды бойынша: Топпен жұмыс істеуді, өзара көмектесуді, пікір алмасуды үйренді.

Жасалынған іс-тәжірибе

Жумадилова Лаура Мерекеқызы
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Тельман Жанұзақов атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балбөбек» шағын орталығы

ШАҒЫН ОРТАЛЫҚТАҒЫ БАЛА ДЕНСАУЛЫҒЫН НЫҒАЙТУДЫҢ МАҢЫЗЫ

Білім мен тәрбие беру саласының алғашқы сатысы шағын орталықтарда дене тәрбиесі маңызды орын алады. Ол мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулығын нығайтуға және өз беттерімен қимылдар жасай білуді үйретуге бағытталған. Мектеп жасына дейінгі дене тәрбиесінің негізгі мақсаттары мынадай: - балалардың негізгі қыймыл әрекеттерін жетілдіріп, спорттық қозғалыс жаттығулары мен ұлттық ойындары үйрету және сол үйренгендерін өз еріктерімен орындауға әрекеттендіру. Бұл мақсатта қазақ халқының бала денесін жетілдіру әдістері, оларды қолдану жолдары және ғасырлар бойы сұраптылып келген озық тәжіребелер де ескерілген. Өйткені, ата - бабаларымыз балаларын ат құлағында ойнатып, қырда жарыстырып, шабандоздыққа үйреткен. Осындай мәнді де мағыналы тіршілік пен еңбек түрлерін игеру әрекеттері арқылы балалардың денесі шынығып, шымыр да тұлғалы бітім қалыптасқан, алып күштің иесі де шыққан. Осы ұлттық дәстүрді ұрпақтан – ұрпаққа жалғастыру мақсатында біздің шағын орталықта қазақ халқының тіршілік әрекетіне байланысты ұлттық нақыштағы қимыл – қозғалысына арналған жаттығуларды әр топтағы балаларға жасатып үйрету жұмыстары жүргізілуде.

Жас ұрпақты жан – жақты дамыған, ой - өрісі биік, тұлғасы сымбатты азамат етіп өсіру үшін тәрбие жүйесінде дене тәрбиесінің алар орны орасан зор. Ал оны неғұрлым ерте кезінен бастап, дұрыс жолға қойып жүргізсе, соғұрлым нәтижесі жемісті болатыны анық. Өйткені болашақ азаматтың денсаулығы мықты, мүсін тұлғасы дұрыс қалыптасқан, жігерлі де

қайратты болып өсуіне, көпшілдік дағдыларын бойына терең сіңіруіне нақ осы мектепке дейінгі кезеңде тереңірек көңіл бөлінсе, дұрыс негіз қаланады. Қазақтың кемеңгер ақыны, ұлтының бақыты үшін өз бойындағы бар дарыны мен білгенін аямай, дене тәрбиесіне зор көңіл бөлген Мағжан Жұмабаев: «Дене тәрбиесіне жеңіл қарауға болмайды. Дене жанның қабы. Қап берік болса ішіндегі заты берік болмақ. Дене жанның құралы. Құралы мықты болса иесі де мықты. Сау жан – сау денеде ғана болады» - деген. Сондықтан да бүлдіршіндер ағзасының қызметін жетілдіру, денсаулығын жақсарту, жүйкенің жұмысын дұрыс қалыптастырып, ширақ, жігерлі, икемді, сымбатты етіп өсіру, міне, осының барлығын ғылыми негізде тәрбиенің басқа түрлерімен ұштастыра жүргізу – шағын орталықтардың негізгі мақсаты мен алға қойған үлкен міндетінің бірі. Спорттық жарыстар мен түрлі ойын – сауықтар балалардың ой санасының қалыптасуына, өзін еркін ұстап және жан – жақты жетілуіне әсер етеді. Дене тәрбиесіне байланысты шағын орталықта «Шыныққан шымыр боласың», «Көңілді достар», «Кім жылдам», деген топ арасындағы эстафеталық жарыстар өткізіледі. Әр ұйымдастырылған оқу қызметінде жан – жақты талқыланып, кемшілігі болса толықтырылып, баланың толыққанды өсіп - өнуі мұқият қадағаланады.

Жумабаева Шолпан Нукабаевна
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Тельман Жанұзақов атындағы орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балбөбек» шағын орталығы

«ҰЛТТЫҚ ДӘСТҮР ЖАНҒА ДАУА»

(Баяндама)

Ұлттық салт – дәстүрімізді ұрпақ жанына сіңірте отырып, тәрбие беру – бүгінгі білім беру жүйесіндегі басты міндеттердің бірегейі болып табылады. Сондықтан осыған орай, мектебімізбе бүгінгі таңда атқарылып жатқан іс-әрекеттер, жаңа ізденістер, жаңа істер, әдіс-тәсілдер қоғамымыздың қажеттілігіне сай өз үйлесімін табуда. Шағын орталығымыздың негізгі мақсаты – ой-өрісі жаңашыл, ұлттық құндылығымызды бойына сіңіре алатын, дүниетанымы жоғары, жан-жақты қалыптасқан ұрпақ тәрбиелеу.

Бала тәрбиесіне, жалпы адам тәрбиесіне мәне беріп, оның сәтті қағидалаары мен ережелерін жасағандардың бірі – қазақ халқы. Халықтың ғасырлар бойы жасаған зор еңбектерін жазып шығу үлкен еңбек, қыруар жұмыс. Оның бәрі қамти алмасақ та, сол жұмыстың бір тамшысы ретінде ұлттың тәрбие ісіндегі сәбиліккезден – ес біліп, ер жеткенге дейінгі салт-дәстүр, әдет-ғұрып үлгілері мен өнегелері баланың дарытуда отбасы мен тәрбиеші қауымының арасындағы тығыз байланыстылық қажет. Білім берумен қатар, тағылымды ұлттық тәлім-тәрбие берудің өзінде маңыздық бар деп есептеймін. Шағын орталықтарда сәбилерге жоғары деңгейде ұлттық сана сезімді, рухани мұраларға және ұлттық мәдениетке

деген құндылықтарды, отансүйгіштік, ұлттық намыс сезімдерін қалыптастыра білейік. «Бала тәрбиесі - құрсақтан» деген халық даналығын ескерсек, бала бойына өнегелі ісі бар, даналық сөзімен салт-дәстүрі бар, қлттық құндылығызды жас ұрпақтың санасына дарыта білуіміз керек.

Қазақтар бала тәрбиесіне ерекше көңіл бөлген. Қазақтың дәстүр тәрбиелік үлгі-өнегелері ұрпақтан ұрпаққа насихатталаып отырады.

Ұрпақтар сабақтастығын сақтап қалудың бірден-бір жолы ұлттық дәстүрді барынаш жаһандандыру. Ұлттық дәстүрімізді халықтың ққпғасырлық рухани тәжірибесімен рухани ерекшілігін айқындайды.

Біздің ұлттық дәстүрімізді ұлттың жадында сақталып, ұрпақтан ұрпаққа ауызша таратылып келген.

Қай ұлтта болмасын бала тәрбиесі – барлық адамның ортақ ісі. Сәбидің тәрбиелі, ізетті, иманды, адамгершілігі мол болып өсуіне әр ұлт өзінше мән берген. Осыған байланысты әр ұлттың өз дәстүрлері бар. Осы дәстүрлерді сақтап, жалғастыру – біздің міндетіміз.

Ата – бабамыздан жеткен рухани қазынамызды ұрпақ тәрбиесін жеткізу менің басты мақсатым деп білемін.

Осы орайда, өзімнің қол жеткізген табыстарымды мақтанышпен айта аламын. Қазақта баланы қайырымдылыққа, бауырмалдыққа, еңбекқорлыққа тәрбиелейтін дәстүрлер көп. Мысалы: Ұлыстың ұлы күні 22 – наурызға орай елбасымыз Қасым – Жомарт Тоқаевтың «Тәуелсіздік бәрінен қымбат» атты көктем мерекесі – Наурыз мейрамының мазмұнын байыта түсетін тұжырымдамасын ұсынған. Осыған сәйкес 18 – наурыз «Игі істер күні» атты ертеңгілік өткіздім. Ертеңгіліктің мақсаты тәрбиеленушіге ұлттық салт – дәстүрді насихаттай отырып бесікке салу, қыз қуу, төс қағыстыру, асық ату, қол күрестіру, арқан тарту, тұсау кесуді т. б дәстүрлерді тәрбиеленуші көзбен көре отырыпжәне де дастархан басында қасиетті көженің қалай дайындалуы жәйінде түсінік беріп, үлкен қарттарымыздың тәрбиелік ұлағатты сөздерді Қадыр атаның бата беруін есту. Ертеңгілік кезінде тәрбиеленушілердің қызығушылығын артып, білмеген нәрселерін көріп, біліп, естіп біраз нәрсені зерделеріне алды деп есептеймін. Саналы ұрпақ тәрбиелеудің маңызы зор.

Ұлы болудың ең басты шарты – ұлттың тілімізбен, ұлттық дәстүрімізді дәріптеу.

Қорыта айтарым, «Бүгінгі жас ұрпақ – ертеңгі болашақ». Оны іс жүзінде ұлттық тәрбие бере отырып, халқымыздың өшкенін жағып, ескісін жаңарту арқылы егеменді елдігіміздің ертеңін ойлайтын ұрпақ тәрбиелеуіміз керек. Олай болса, балабақша қабырғасынан бастап тәрбиеленушінің бойына ұлт мәдениетінің нәрімен сусындауына, адамгершілік асыл қасиеттер үлгісін саналарына сіңіруден аянбай еңбек ету барша әріптестерімнің міндеті деп білемін. Ұлтымыздың күре тамырында қаны мен жанында соғып тұрған жүрегі болған ұлттың құндылықтарымыз мәңгілік жасауы әрбір қазақ азаматына байланысты. Тілін терең сезініп, салт – дәстүрін біліп қан қоймай, берік ұстана білетін, ұлттық құндылықты ұлықтай білетін ұрпағымыз көбейсін! Ұлттық құндылықтарымыздың мәңгілік алау секілді лаулап кеудемізде, жанымызда жанып, жарқырап тұруы үшін күресе білейік! Біз үшін ең маңыздысы – ұлтымыздың қорғаны болған ұлттық құндылықтарымызды сақтау. Ұлттық құндылықтарымыз мәңгі жасасын!

Болат Гүлғайым
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің “Шалкөде мектеп-лицейі мектепке дейінгі шағын орталығымен” коммуналдық мемлекеттік мекемесі

БАЛАБАҚШАДАҒЫ STEM-ТЕХНОЛОГИЯЛАР: БҮЛДІРШІНДЕРДІ БОЛАШАҚ МАМАНДЫҚТАРЫНА ҚАЛАЙ ДАЙЫНДАЙМЫЗ?

(Робототехника және лего-конструирлеу мүмкіндіктері)

Қазіргі жаһандану мен жоғары технологиялар заманында білім беру жүйесіне қойылатын талаптар түбегейлі өзгерді. Болашақ еңбек нарығында робототехника, жасанды интеллект, инженерия және бағдарламалау салаларының мамандықтарына сұраныс жоғары болатыны анық. Сондықтан баланы заманауи дағдыларға баулуды мектеп қабырғасынан емес, балабақшадан бастау — уақыт талабы.

Осы ретте STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) білім беру бағыты мектеп жасына дейінгі тәрбие мен оқытудың ең тиімді құралына айналып отыр. Бұл технология баланың теориялық білімді практикамен ұштастырып, қоршаған ортаны зерттеуіне, эксперимент жасауына және логикалық ойлауын дамытуына мүмкіндік береді.

Балабақшадағы лего-конструирлеу: Моторикадан логикаға

STEM-технологиялардың ең қарапайым әрі тиімді элементі — LEGO конструкторлары. Балабақшадағы лего-конструирлеу тек ойын емес, ол үлкен интеллектуалды процесс.

• Ұсақ моторика мен тілдің дамуы: Түрлі-түсті блоктарды біріктіру арқылы баланың саусақ бұлшықеттері дамып, бұл өз кезегінде мидың тіл сөйлеу орталығының белсенді жұмыс істеуіне септігін тигізеді.

• Кеңістіктік және математикалық ойлау: Тәрбиеленушілер пішіндерді, өлшемдерді, түстерді ажыратып, санауды үйренеді. Оң-сол, жоғары-төмен сияқты кеңістіктік ұғымдарды тәжірибе жүзінде меңгереді.

• Креативтілік: Балалар сызба бойынша (үлгіге қарап) немесе өз қиялымен түрлі ғимараттар, көліктер мен жануарлардың фигураларын жасап, шығармашылық әлеуетін ашады.

Робототехника элементтері: Бағдарламалаудың алғашқы қадамдары

Егер лего-конструирлеу балаға модельді құрастыруды үйретсе, робототехника сол модельге «жан бітіруді», яғни оны қозғалысқа келтіруді үйретеді. Мектеп жасына дейінгі балалар үшін Bee-Bot (Ойыншық ара), LEGO Education WeDo сияқты арнайы қарапайым роботтар қолданылады.

• Алгоритмдік ойлау: Бала роботты белгілі бір нүктеге жеткізу үшін оған бұйрықтар тізбегін (алға, оңға, солға) енгізуі керек. Бұл — бағдарламалаудың алғашқы әрі ең қарапайым сатысы.

• Себеп-салдарлық байланыс: Бала өзінің енгізген бұйрығы мен роботтың қозғалысы арасындағы байланысты көріп, қатемен жұмыс істеуді (егер робот бұрыс кетсе, бағдарламаны түзетуді) үйренеді.

• Сын тұрғысынан ойлау: Кез келген техникалық тапсырманы орындау барысында бала «Бұл қалай жұмыс істейді?», «Оны қалай жақсартуға болады?» деген сұрақтарға жауап іздейді.

Болашақ мамандықтарына бағдар (Soft Skills және Hard Skills)

Балабақшадағы STEM-сабақтары баланың бойында болашақта кез келген мамандық иесіне қажетті «4К» дағдыларын (Soft Skills) қалыптастырады:

1. Коммуникация (Қарым-қатынас): Балалар жұптасып немесе топпен жұмыс істеп, өз ойын жеткізуді үйренеді.
2. Коллаборация (ЫНтымақтастық): Ортақ мақсатқа жұмыла отырып, рөлдерді бөлісуді (бірі құрастырушы, бірі бағдарламашы) меңгереді.
3. Креативтілік: Қалыптан тыс, ерекше шешімдер қабылдауға дағдыланады.
4. Критикалық ойлау: Мәселені талдап, оның шешу жолдарын іздейді.

Бұл дағдылар баланы тек болашақ IT-маман немесе инженер емес, сонымен бірге жаңашыл сәулетші, биомедик, дизайнер немесе ғарыш саласының зерттеушісі болуға дайындайды.

Балабақшадағы STEM-технологиялар, лего-конструирлеу және робототехника — бұл жай ғана қымбат ойыншықтар емес, бұл — бүлдіршіндерді болашақ инновациялық әлемге жетелейтін тиімді білім беру құралы. Осы технологияларды оқу-тәрбие процесіне жүйелі енгізу арқылы біз баланың табиғи қызығушылығын ғылыми ізденіске айналдырамыз. Бүгін балабақшада легодан зәулім үй салып, кішкентай роботты басқарған бала — ертең еліміздің ғылымы мен техникасын өркендететін нағыз заманауи маман болмақ.

Исабай Лаура Иншаарқызы
Тәрбиеші
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "Шалкөде мектеп-лицейі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі

БАЛАБАҚШАДАҒЫ БУЛЛИНГ: КІШКЕНТАЙ БАЛАЛАР АРАСЫНДАҒЫ АГРЕССИЯМЕН ҚАЛАЙ КҮРЕСУГЕ БОЛАДЫ?

Буллинг» ұғымы көбіне мектеп қабырғасымен байланыстырылып жатады. Алайда, соңғы психологиялық зерттеулер көрсеткендей, әлімжеттік пен агрессияның алғашқы элементтері балабақша жасында-ақ (3–6 жас) көрініс табады. Балабақша — баланың отбасынан тыс алғашқы әлеуметтік ортасы. Мұнда балалар өз шекарасын қорғауды, басқалармен қарым-қатынас жасауды үйренеді. Бірақ кейде бұл процесс агрессиямен, өзге баланы шеттетумен немесе ренжітумен ұштасып жатады. Мектеп жасына дейінгі кезеңдегі буллингтің алдын алу — болашақта сау тұлға қалыптастырудың негізі. **Балабақшадағы буллинг мектептегіден несімен ерекшеленеді?**

Ересек балалар саналы түрде зиян келтірсе, бүлдіршіндердің агрессиясы көбіне **эмоцияны басқара алмаудан** немесе **әлеуметтік дағдылардың жетіспеушілігінен** туындайды. Балабақшадағы буллинг мынадай формаларда көрінеді:

- **Физикалық агрессия:** Тістеу, итеру, ұру, ойыншықтарын тартып алу немесе сындыру.
- **Вербалды (сөздік) агрессия:** Мазақтау, жағымсыз лақап аттар қою, қорқыту.
- **Әлеуметтік оқшаулау (шеттету):** «Сені ойынға алмаймыз», «сенімен дос болмаймын» деп топтан шығарып тастау.

Балалар бұл әрекеттерді өз позициясын көрсету немесе назар аударту үшін жасауы мүмкін. Тәрбиеші уақытында араласпаса, бұл мінез-құлық жүйелі әлімжеттікке (буллингке) ұласады.

Кішкентай балалар арасындағы агрессияның себептері

1. **Отбасындағы тәрбие үлгісі:** Егер үйде агрессия қалыпты жағдай болса (айқай-шу, қол жұмсау), бала бұл модельді балабақшаға көшіреді.
2. **Эмоционалды интеллектің төмендігі:** Бала өзінің ашуын, ренішін сөзбен жеткізе алмағандықтан, оны физикалық күшпен көрсетеді.
3. **Гаджеттер мен қатыгез мультфильмдер:** Бақылаусыз көрілген заманауи контент баланың жүйке жүйесін қоздырып, қатыгездікті қалыпты нәрсе ретінде қабылдауға мәжбүрлейді.
4. **Тәрбиешінің назар аудармауы:** Топтағы ұсақ қақтығыстарға көз жұма қарау агрессор баланың өз ісін дұрыс деп санауына әкеледі.

Агрессиямен және буллингпен күресудің тиімді жолдары

Балабақшадағы әлімжеттікпен күресу тек жазалаумен шектелмеуі керек. Бұл мәселені шешуде **«Педагог – Бала – Ата-ана»** үштігі бірлесе жұмыс істеуі тиіс.

- **1. Ертегі терапиясы және рөлдік ойындар (Педагогтар үшін):**

Сабақ барысында мейірімділік, достық туралы ертегілер оқып, оны талқылау қажет. Роботтар немесе жануарлар кейіпкері арқылы «Ренжіткен кезде қандай сезімде болады?», «Досқа қалай көмектесеміз?» деген жағдаяттарды рөлдерге бөліп ойнату тиімді.

- **2. «Эмоция бұрышын» ұйымдастыру:**

Топта балалар өз ашуын заңды түрде шығара алатын аймақ жасау керек. Мысалы, «ыза жастықшасын» ұру, парақтарды жырту, немесе өз көңіл-күйін смайликтер арқылы көрсету. Бұл баланы агрессияны адамға емес, затқа бағыттауға үйретеді.

- **3. Ережелерді бірге құру:**

Топ ішінде балалармен бірге қарапайым ережелер бекіту: «Біз бір-бірімізді тыңдаймыз», «Ойыншықты кезекпен ойнаймыз», «Қолдар ұру үшін емес, құшақтау үшін». Ережелерді сурет түрінде көрнекі жерге іліп қою керек.

- **4. Ата-аналармен заманауи коучингтер:**

Дәстүрлі жиналыстардың орнына «Баланың агрессиясына қалай жауап береміз?» деген тақырыпта психологиялық тренингтер өткізу. Ата-аналарға үйде баламен сапалы уақыт өткізудің, агрессивті мультфильмдерді шектеудің маңыздылығын түсіндіру.

Балабақшадағы буллинг пен агрессия — бұл баланың «бұзықтығы» емес, бұл — оның көмек сұраған дабылы. Агрессор бала да, жәбірленуші бала да психологиялық қолдауға мұқтаж. Тәрбиешілер мен ата-аналар дер кезінде баланың мінез-құлқына назар аударып, оған эмоциясын дұрыс басқаруды және өзгелермен сыйласуды үйретсе, болашақта мектептегі буллингтің алдын алуға болады. Мейірімділік пен ынтымақтастық орнаған топта буллингке орын жоқ.

Текесбаева Макпал Ауганбаевна
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің “Шалкөде мектеп-лицейі мектепке дейінгі шағын орталығымен” коммуналдық мемлекеттік мекемесі

АТА-АНАЛАРМЕН ЖҰМЫСТЫҢ ЗАМАНАУИ ФОРМАТТАРЫ: ДӘСТҮРЛІ ЖИНАЛЫСТАРДАН КОУЧИНГ ПЕН ТРЕНИНГТЕРГЕ КӨШУ

Қазіргі қоғамда ата-аналардың тұлғалық сипаты мен ақпаратты қабылдау ерекшелігі түбегейлі өзгерді. Бүгінгі ата-ана — интернет арқылы кез келген педагогикалық ақпаратқа қол жеткізе алатын, уақытын жоғары бағалайтын және дайын дайын нұсқаулардан гөрі практикалық нәтижені талап ететін жаңа буын.

Осы ретте, балабақшадағы дәстүрлі ата-аналар жиналысы (тәрбиеші тек баяндама оқып, ұйымдастыру мәселелерін айтатын формат) өзінің тиімділігін жоғалтты. Ата-ана мен балабақша арасында нағыз серіктестік пен сенімді орнату үшін жұмыстың заманауи белсенді форматтарына — **педагогикалық коучинг пен тренингтерге** көшу уақыт талабы болып отыр.

Неліктен дәстүрлі жиналыстар ескірді?

Дәстүрлі жиналыстар көбіне «пассивті тыңдаушы» моделіне негізделеді. Мұндай форматтың басты кемшіліктері:

• **Кері байланыстың төмендігі:** Ата-аналар тек ақпаратты қабылдаушы рөлінде болады, өз мәселелерін ашық айта алмайды.

• **Аудиторияның енжарлығы:** Монолог түріндегі ұзақ баяндамалар ата-аналардың қызығушылығын төмендетеді және уақытты тиімсіз жұмсау сезімін тудырады.

• **«Кінәлау» форматы:** Жиі жағдайда жиналыстар баланың кемшіліктерін немесе топтың проблемаларын талқылауға ұласып, ата-ананың балабақшаға келуге деген ынтасын жояды.

Заманауи форматтар: Коучинг және Тренинг мүмкіндіктері

Заманауи форматтардың негізгі мақсаты — ата-ананы белсенді қатысушыға, яғни бала тәрбиесіндегі педагогтің тең құқылы серіктесіне айналдыру.

1. Педагогикалық коучинг (Coaching)

Коучинг — бұл дайын кеңес беру емес, сұрақтар қою арқылы ата-ананың өз бойындағы потенциалды ашу және мәселенің шешімін өзіне тапқызу әдісі.

• **Қалай жүреді?** Педагог-коуч ата-анаға бағыт беруші сұрақтар қояды: *«Балаңыздың бойынан қандай өзгерісті көргіңіз келеді?», «Ол үшін үйде қандай жағдай жасай аласыз?»*.

• **Нәтижесі:** Ата-ана мәселенің шешіміне өзі келгендіктен, оны орындауға деген жауапкершілігі бірнеше есе артады.

2. Психологиялық және педагогикалық тренингтер

Тренинг — бұл ата-аналардың нақты тәжірибелік дағдыларды (мысалы, баланың жылауымен күресу, агрессияны тоқтату) шыңдайтын белсенді оқыту түрі.

• **Қалай жүреді?** Тренинг барысында рөлдік ойындар қолданылады. Ата-ана бір сәт «баланың рөліне» еніп, ересектердің айқайы мен тыйымдарын сезініп көреді. Жағдаяттық тапсырмалар («Бала ойыншық дүкенінде жыласа не істейсіз?») топпен талқыланады.

• **Нәтижесі:** Ата-ана тек құрғақ теорияны емес, үйде бірден қолдануға болатын нақты құралдар мен психологиялық техникаларды меңгеріп шығады.

3. Фасилитациялық сессиялар және «Әлемдік кафе» (World Cafe)

Бұл формат топ ішіндегі барлық ата-ананың пікірін тыңдауға мүмкіндік береді. Ата-аналар кішігірім топтарға бөлініп, белгілі бір өзекті мәселені (мысалы, «Баланы гаджеттен қалай алыстатамыз?») талқылайды, өз идеяларын постерге жазады, сосын топтар орындарымен ауысып, бір-бірінің идеяларын толықтырады.

Жаңа форматтардың балабақша үшін тиімділігі

Ата-аналармен жұмысты трансформациялау білім беру ұйымына келесідей артықшылықтар береді:

1. **Жоғары қатысу деңгейі:** Тренинг пен коучинг форматы қызықты болғандықтан, ата-аналардың іс-шараларға қатысу белсенділігі артады.
2. **Сенім атмосферасы:** Балабақша мен отбасы арасындағы «басқарушы және бағынушы» қарым-қатынасы жойылып, «достық пен ынтымақтастық» көпірі орнайды.
3. **Бірыңғай тәрбие кеңістігі:** Балабақшадағы тәрбие құндылықтары мен үйдегі тәрбие әдістері бір арнаға тоғысады.

Қорытынды

Дәстүрлі жиналыстардан заманауи коучинг пен тренинг форматтарына көшу — бұл жай ғана тренд емес, бұл — заманауи саналы ата-ана мәдениетін қалыптастырудың жалғыз жолы. Балабақша қабырғасында ата-ананы қолдау, оны тыңдау және бірлесе шешім қабылдау арқылы ғана біз баланың үйлесімді дамуына қол жеткізе аламыз. Болашақтың балабақшасы — бұл тек балалар ғана емес, ата-аналар да педагогтармен бірге дамитын және білім алатын орталық.

Букашева Гульдана Ертисовна
Тәрбиеші
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің “Шалкөде мектеп-лицейі мектепке дейінгі шағын орталығымен” коммуналдық мемлекеттік мекемесі

«ГИПЕРАКТИВТІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС: ҚИМЫЛ-ҚОЗҒАЛЫС ОЙЫНДАРЫ АРҚЫЛЫ ЭНЕРГИЯНЫ ДҰРЫС БАҒЫТТАУ»

Қазіргі балабақша тәрбиешілері мен психологтарының алдында тұрған өзекті мәселелердің бірі — балалар арасында гиперактивтілік белгілерінің жиілеуі. Зейіннің тұрақсыздығы, импульсивтілік және шамадан тыс қозғалыс белсенділігі (гипердинамия) — бұл заманауи бүлдіршіндерге тән сипат.

Гиперактивті баланы жазалау, оған үнемі «тыныш отыр», «қимылдама» деп тыйым салу ешқандай нәтиже бермейді. Себебі олардың организмі өзіндегі жиналып қалған қуатты сыртқа шығаруды талап етеді. Педагогтың басты міндеті — бұл энергияны тұншықтыру емес, оны арнайы іріктелген қимыл-қозғалыс ойындары арқылы дұрыс, қауіпсіз және дамытушы арнаға бағыттау.

Гиперактивті балаларға арналған ойындардың ерекшелігі

Аса белсенді балаларға арналған қимыл-қозғалыс ойындары қарапайым жарыс немесе жүгіруден өзгеше болуы тиіс. Ойын ережесі баланың бойында мынадай дағдыларды қалыптастыруды көздейді:

1. Өзін-өзі бақылау (самоконтроль): Бала өз қимылын өз еркімен тоқтата білуі керек.
2. Зейінді шоғырландыру: Ойын барысында тәрбиешінің белгісін (сигналын) мұқият тыңдау дағдысы дамиды.
3. Импульсивтілікті тежеу: Бала бірден әрекет етпей, өз кезегін күтуді үйренеді.

Ойындарды ұйымдастыру кезінде балаларды айқайлатып, шектен тыс эмоционалды күйге түсіретін (мысалы, агрессивті жарыс ойындары) элементтерді шектеген жөн. Керісінше, қозғалыс пен тыныштықтың кезектесіп отыруы маңызды.

Энергияны бағыттауға арналған тиімді ойын үлгілері

- 1. «Бағдаршам» (Зейін мен тежелуді дамыту): Тәрбиеші қолына үш түрлі түсті шеңбер ұстайды. Жасыл түсті көрсеткенде балалар бөлме ішінде белсенді жүгіреді немесе секіреді. Сары түсте — жаймен жүреді. Қызыл түсті көрсеткенде — бір орнында қозғалмай, қатып қалуы керек. Бұл ойын баланың импульсивті қимылын өз еркімен тежеуге (стоп-сигнал) үйретеді.
- 2. «Ақырын жүрген керік» (Қозғалысты басқару): Бөлменің бір шетінен екінші шетіне дейін белгіленген қашықтықты ең соңынан жеткен бала жеңімпаз атанады. Шарт бойынша

тоқтап қалуға болмайды, тек өте баяу қозғалу керек. Бұл гиперактивті баланың ішкі моторикалық жылдамдығын бәсеңдетуге көмектеседі.

• 3. «Теңіз толқиды» (Бұлшықет релаксациясы): Балалар белсенді қозғалып, «Теңіз толқиды бір, теңіз толқиды екі...» сөзінен кейін белгілі бір фигура жасап тұрып қалады. Тәрбиеші әр баланың жанына барып, оның бұлшықеттерінің босаңсығанын тексереді. Ойын баланың денені басқару қабілетін арттырады.

Тәрбиешіге заманауи педагогикалық ұсыныстар

Гиперактивті балалармен жұмыс істеуде мына ережелерді есте сақтаған жөн:

• Нұсқаулықтың қысқалығы: Ойын ережесін ұзақ түсіндірмеу керек. Нұсқаулық нақты, қысқа әрі 1-2 сөйлемнен аспауы тиіс.

• Физикалық көмекші рөлі: Мұндай балаларға топта арнайы «көмекші» рөлін беру тиімді (мысалы, ойыншықтарды тарату, үлестірмелі материалдарды жинау). Бұл олардың артық энергиясын пайдалы іске бағыттайды.

• Жазалаудан бас тарту: Баланы белсенділігі үшін бұрышқа отырғызып қою оның ішкі агрессиясын арттырады. Одан да оған балама қозғалыс түрін ұсынған дұрыс.

Балабақшадағы гиперактивті балалар — бұл ерекше қолдауды қажет ететін, ішкі потенциалы жоғары бүлдіршіндер. Олардың тоқтаусыз қозғалысын дұрыс ұйымдастырылған қимыл-қозғалыс ойындарымен алмастыру арқылы біз баланың жүйке жүйесін реттейміз. Ойын арқылы энергиясын сарқып, зейінін басқаруды үйренген бала оқу қызметіне де тез бейімделеді. Тәрбиешінің шыдамдылығы мен заманауи ойын технологияларын қолдануы — бұл мәселені шешудің ең басты кілті.

Нускакова Гульнара Аширбаевна
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік и мекемесінің «Ораз Жандосов атындағы орта мектеп мектепкедейінгі шағын орталығымен және Қостөбе бастауыш мектебімен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

КӨКӨНІСТЕР МЕН ЖЕМІСТЕРДІҢ ПАЙДАСЫ

Көкөністердің пайдасы

Көкөністер – адам денсаулығына пайдалы табиғи азық-түлік. Олардың құрамында дәрумендер, минералдар және ағзаға қажетті пайдалы заттар көп болады. Көкөністерді күнделікті тағамға пайдалану адамның денсаулығын нығайтып, иммунитетін күшейтеді.

Сәбіз, қияр, қызанақ, қырыққабат, картоп, пияз сияқты көкөністер әр отбасының дастарханында жиі кездеседі. Мысалы, сәбізде көздің көру қабілетін жақсартатын А дәрумені

мол болса, қырыққабатта С дәрумені көп кездеседі. Ал қызанақ жүрек жұмысына пайдалы заттарға бай.

Балаларды көкөністермен ерте жастан таныстыру маңызды. Балабақшада көкөністер туралы әңгімелесу, суретін салу, ойындар ұйымдастыру арқылы олардың қызығушылығын арттыруға болады. Сонымен қатар көкөністерді өсіру жолдарын көрсету балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін қалыптастырады.

Көкөністер бақшада өсіріледі. Оларды күтіп-баптау үшін уақытылы суарып, арамшөптерден тазалап отыру қажет. Еңбек нәтижесінде мол өнім алынады. Сондықтан көкөніс өсіру – пайдалы әрі маңызды іс.

Көкөністер мен жемістер – табиғаттың адамға берген ең пайдалы сыйларының бірі. Олар адам ағзасына қажетті дәрумендерге, минералдарға және пайдалы қоректік заттарға бай. Сондықтан көкөністер мен жемістерді күнделікті тағамға пайдалану денсаулықты сақтауға көмектеседі.Жемістердің ішінде алма, алмұрт, өрік, жүзім, банан сияқты түрлері көп кездеседі. Олар ағзаны дәрумендермен қамтамасыз етіп, күш-қуат береді. Алма құрамындағы пайдалы заттар ас қорыту жүйесінің жұмысын жақсартады, ал цитрусты жемістер иммунитетті күшейтеді.Көкөністердің де пайдасы зор. Сәбіз, қияр, қызанақ, қырыққабат, картоп сияқты көкөністер дәрумендерге бай. Сәбіз көздің көру қабілетін жақсартуға көмектессе, қырыққабат пен қызанақ ағзаның қорғаныс қабілетін арттырады.Балаларды көкөністер мен жемістерді тұтынуға үйрету маңызды. Балабақшада олардың түрлерімен таныстырып, ойындар мен шығармашылық жұмыстар ұйымдастыру арқылы балалардың қызығушылығын арттыруға болады. Бұл балалардың дұрыс тамақтану дағдыларын қалыптастыруға көмектеседі.

Жемістердің пайдасы

Жемістер – адам денсаулығына пайдалы әрі дәмді тағамдардың бірі. Олар табиғаттың баға жетпес сыйы болып табылады. Жемістердің құрамында ағзаға қажетті дәрумендер, минералдар және басқа да пайдалы заттар мол кездеседі. Сондықтан оларды күнделікті тағамға пайдалану денсаулықты нығайтуға көмектеседі.

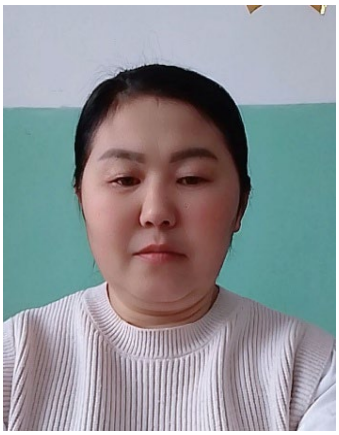
Алма, алмұрт, өрік, шабдалы, жүзім, банан сияқты жемістердің әрқайсысының өзіндік пайдасы бар. Мысалы, алма дәрумендерге бай болып, ас қорыту жүйесінің жұмысын жақсартады. Өрік пен шабдалы ағзаны пайдалы минералдармен қамтамасыз етеді. Ал жүзім адамның күш-қуатын арттырып, сергектік сыйлайды.

Балалардың дұрыс өсіп-жетілуі үшін жемістердің маңызы ерекше. Жемістерді үнемі тұтыну иммунитетті күшейтіп, түрлі аурулардың алдын алуға көмектеседі. Сондықтан ата-аналар мен тәрбиешілер балаларды жеміс жеуге баулуы қажет.

Балабақшада жемістер туралы әңгімелесу, олардың суреттерін көрсету, тақпақтар жаттату және дидактикалық ойындар өткізу арқылы балалардың қызығушылығын арттыруға болады. Бұл олардың танымдық қабілеттерін дамытуға және дұрыс тамақтану мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді.

Қорыта айтқанда, жемістер – денсаулықтың кепілі. Олар адам ағзасын қажетті дәрумендермен қамтамасыз етіп, сергек әрі белсенді өмір сүруге көмектеседі. Сондықтан жемістерді күнделікті тағам рационында пайдалану өте маңызды.

Козбакова Жазира Бакытовна
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік и мекемесінің «Ораз Жандосов атындағы орта мектеп мектепкедейінгі шағын орталығымен және Қостөбе бастауыш мектебімен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

КҮЗГІ БАЛ МЕРЕКЕСІНІҢ МАҢЫЗЫ (МЕРЕКЕЛІК ЕРТЕҢГІЛІК)

Күз – табиғаттың ерекше құлпырып, айналаны алтын түске бөлейтін тамаша мезгілі. Балабақшада өткізілетін «Күзгі бал» мерекесі балалардың күз мезгілі туралы білімдерін кеңейтіп, олардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал етеді. Күзгі бал – балалар асыға күтетін қызықты мерекелердің бірі. Бұл мерекеде балалар күз туралы ән айтып, тақпақтар оқып, түрлі ойындарға қатысады. Сонымен қатар күзгі жапырақтардан, табиғи материалдардан жасалған қолөнер бұйымдарын таныстырып, өз өнерлерін көрсетеді. Мұндай іс-шаралар балалардың сахна мәдениетін қалыптастырып, өзіне деген сенімділігін арттырады.

Мереке барысында балалар күз мезгілінің ерекшеліктерімен танысады. Олар күзде жапырақтардың сарғаятынын, жеміс-жидек пен көкөністердің пісетінін, құстардың жылы жаққа ұшатынын біледі. Осы арқылы қоршаған ортаға деген қызығушылықтары артып, табиғатты сүюге тәрбиеленеді.Күзгі бал балалардың эстетикалық талғамын дамытуда да маңызды орын алады. Әсем безендірілген зал, түрлі-түсті жапырақтар мен күзгі көріністер балаларға көтеріңкі көңіл күй сыйлайды. Ән мен би, ойындар мен көріністер мерекенің мазмұнын байытып, балалардың белсенді қатысуына мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, мұндай мерекелер ата-аналар мен тәрбиешілердің өзара байланысын нығайтады. Ата-аналар балаларымен бірге күзгі көрмелерге қатысып, түрлі шығармашылық жұмыстар дайындайды. Бұл отбасы мүшелерінің бірлескен еңбегін арттырып, бала тәрбиесіндегі ынтымақтасты

Қорыта айтқанда, «Күзгі бал» мерекесі – балаларға қуаныш сыйлайтын, олардың танымдық, шығармашылық және тәрбиелік дамуына оң әсер ететін маңызды іс-шара. Осындай мерекелер арқылы балалар табиғатты танып, өнерге қызығып, ұжыммен қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастырады. Күзгі балдың тәрбиелік мәні зор және ол балабақша өміріндегі жарқын мерекелердің бірі болып табылады.

Менисова Үміт Ешенханқызы
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік и мекемесінің «Ораз Жандосов атындағы орта мектеп мектепкедейінгі шағын орталығымен және Қостөбе бастауыш мектебімен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫ

Үй жануарлары – адамға жақын, пайдасы мол жануарлар. Адамдар ежелден бері үй жануарларын бағып, күтіп келеді. Оларға сиыр, жылқы, қой, ешкі, түйе, ит және мысық жатады. Әр жануардың адам өмірінде өзіндік орны мен маңызы бар.

Сиыр сүт береді, ал сүттен айран, қаймақ, ірімшік және басқа да тағамдар дайындалады. Қой мен ешкі ет, сүт және жүн береді. Жылқы – көлік ретінде пайдаланылған әрі оның еті мен сүті де пайдалы. Түйе шөлді аймақтарда төзімділігімен ерекшеленеді және шұбат береді.

Ит пен мысық та үй жануарларының қатарына жатады. Ит үйді күзетіп, адамның сенімді досы болса, мысық үйдегі зиянкестерді аулауға көмектеседі. Олар адамдарға қуаныш сыйлап, қамқорлыққа үйретеді. Балаларды үй жануарларына қамқор болуға тәрбиелеу маңызды. Жануарларға уақытылы жем беріп, су құйып, таза ұстау қажет. Бұл балалардың мейірімділік, жауапкершілік және табиғатты сүю қасиеттерін қалыптастырады.

Қорыта айтқанда, үй жануарлары – адамның сенімді серігі әрі тұрмыс-тіршілігінің маңызды бөлігі. Оларды қорғап, күтіп-баптау – әр адамның міндеті. Үй жануарларын жақсы көріп, оларға қамқорлық жасау арқылы біз табиғатқа деген сүйіспеншілігімізді көрсетеміз.

Умирбекова Жадыра Самархановна
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік и мекемесінің «Ораз Жандосов атындағы орта мектеп мектепкедейінгі шағын орталығымен және Қостөбе бастауыш мектебімен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балдәурен» шағын орталығы

«БАУЫРСАҚ» ЕРТЕГІСІНІҢ ТӘРБИЕЛІК МАҢЫЗЫ

«Бауырсақ» – қазақ балалары сүйіп тыңдайтын халық ертегілерінің бірі. Бұл ертегі мектепке дейінгі жастағы балалардың тілін дамытуға, ой-өрісін кеңейтуге және жақсы мен жаманды ажырата білуге тәрбиелейді.Ертегіде ата мен әженің пісірген бауырсағы терезеден домалап қашып кетеді. Жолда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіреді. Әрқайсысына өзінің әнін айтып, олардан құтылып кетеді. Алайда айлакер түлкіге кездескенде сақтық танытпай, оның мақтау сөзіне алданып қалады. Соның салдарынан түлкі бауырсақты жеп қояды.Бұл ертегінің негізгі тәрбиелік мәні – балаларды мақтаншақтықтан аулақ болуға, үлкендердің ақылын тыңдауға және сақ болуға үйрету. Бауырсақ өзіне тым сеніп, жолдағы қауіптерді елемейді. Ал түлкі оның әлсіз тұсын тауып, алдап кетеді. Осы арқылы балалар кез келген жағдайда абай болып, бөтен адамдардың сөзіне сене бермеу керектігін түсінеді.Сонымен қатар, ертегі балалардың есте сақтау қабілетін дамытуға көмектеседі. Қайталанып айтылатын бауырсақтың әні балалардың қызығушылығын арттырып, мәтінді жеңіл жаттауға мүмкіндік береді. Кейіпкерлердің іс-әрекеттерін талдау арқылы балалар ойлау, салыстыру және қорытынды жасау дағдыларын дамытады.

Мектепке дейінгі ұйымдарда «Бауырсақ» ертегісін сахналау, сурет салу, мүсіндеу және дидактикалық ойындар арқылы өткізу тиімді. Мұндай жұмыстар балалардың шығармашылығын дамытып, ертегі мазмұнын терең түсінуге жағдай жасайды.

Қорыта айтқанда, «Бауырсақ» ертегісі – балаларды адамгершілікке, сақтыққа және қарапайымдылыққа тәрбиелейтін құнды халық мұрасы. Ертегі арқылы бала жақсы қасиеттерді бойына сіңіріп, өмірлік маңызды сабақ алады.

Кумганбаева Асель Тлеулесовна
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік и мекемесінің "Нұрбапа Өмірзақов атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балапан» шағын орталығы

«АҢДАР ӘЛЕМІ»

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

Білім беру дағдысы: Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру
Ұйымдастырылған іс-әрекет: Қоршаған әлеммен таныстыру
Топ: Ересек тобы
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің мазмұны:Айналамен танысу жұмбақтар шешу. Аңдар патшалығына сахат жасау
Ұйымдастырылған іс-әрекет мақсаты: Балалардың тілдік қатынас дағдыларын дамыту. Ой- өрісін дамыту, әрбір баланың өзіндік ерекшелігін ескере отырып, жеке дара жұмыс жүргізу. Бүлдіршіндерді ұғымталдыққа , бірлесіп жұмыс істей білу, мейірімділікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу, балалардың ойлау қабілеттерін арттырып, тілдерін дамыту, жануарларға қамқорлық, мейірімділік сезімдерін ояту, қызықты ойындар арқылы балалардың эмоциялық сезімдерін дамыту.
Ұйымдастыру кезеңі:
Ұйымдастыру іс-әрекеті ән-ұранмен басталады.
Тәрбиеші: Балалар, бүгін ерекше күн. Біздің ұйымдастырылған оқу іс-әрекетімізге қатысу үшін қонақтар келіп отыр. Олай болса қонақтармен сәлемдесейік.
Үлкенге де - сіз,
Кішіге де - сіз
Бәріңізді құрметтеп,
Бас иеміз біз! (Ата-аналарға қонақтарға иіліп амандасады)
Балалар,бүгін бізге қонақ келді. Ол қонақтың кім екенін табу үшін, мен сіздерге сұрақ қоямын. Сол сұраққа жауап берсеңдер, қонақтың, кім екенін білесіңдер.
-Жұма сайын біз, яғни аналарымыз ,апаларымыз не пісіріп таратады?
(Балалар аналарының үйде әзірлейтін астарын естеріне түсіреді)
- Балалар атасы мен әжесінен қашып келе жатқан қай ертегінің кейіпкері екен? Балалар: бауырсақ.
-Дұрыс балалар, жарайсындар. –
Бауырсақ бізге алыс жолдан келген екен,сен неге ата, әжесінен қашып келе жатырсын?
- Бауырсақ: Менің достарым, мен нан түрлерін іздеп келемін.

Балалар: Бауырсақ, біз нанның барлық түрін қастерлеп, қадірлейміз. Сен бізбен дос боласыңба бауырсақ?

Бауырсақ: Онда менің шартым бар: балалар бір ойын ойнаймыз «Адасқан сандар» деп аталады. Бірақ балалар мен сандарды дұрыс ажырата алмаймын. Сендер маған көмектесесіндер ме?

Ойын: «Адасқан сандар»

Балалар: (Балалар сандарды тура және кері санап, ретімен орналастырады). Бауырсақ: Балалар менің тағы да бір шартым бар. Ол ойын. Ойының аты «жақсы-жаман» деп аталады. **Ойының шарты:** Ертегідегі кейіпкердің жақсы-жаман іс-әрекетін бағалап, геометриялық пішіндер арқылы фишкалармен белгілеиміз.

«Жақсы іс әрекетте» қызыл текшемен ,

«Жаман іс- әрекет» көк текшемен белгілеп санап салыстырамыз.

Жұмбақтың шешуін білдіретін жануарлардың суреттері тақтаға ілінеді. Жануарлар туралы жұмбақтар. Жұмбақтың Шешуі.

Жануар туралы ертегілер.

Жануарлардың ертегідегі іс-әрекеттерін салыстыру. Балалар геометриялық пішіндерімен жақсы –жаман іс-әрекеттерінді белгілейді.

1.Өзі аңдардың патшасы Айбарлы түрі бар,Тұла бойында тасыған күші бар. Арыстан

2 Жалп-жалп сақалы қолыңнан дәм татады.

Ешкі

3 Орманда тұрады, өзі бір қу. Жүрген жері айқай-шу.

Тышқанды Түлкі

4 Мұртын сипап күн бойы,Бетін сусыз жуады. Тырсылды аңдып күн бойы, көп қуады.

Мысық

«Арыстан мен тышқан».

«Жеті лақ пен қасқыр»

«Түлкі мен торғай».

«Шалқан».

Арыстан- ақылды, жақсы. Ешкі-ақылды, лақтарына қасқырға есікті ашпауды ескертеді.

Түлкі қулық жасайды.

Мысық барлығына көмектеседі.

Қызыл текше.

Қызыл текше.

Көк текше.

Қызыл текше

Тәрбиеші: Белгіленген текшелерді санап, «жақсы мен жаман» әрекеттерді салыстырып, нәтижесін шығарайық.

Қызыл текше — 3,

Көк — 1.

Қайсысы көп екен?

Балалар: Бұл жерде жақсы әрекет көп.

- Міне, балалар, жақсылық әрдайым жамандықты жеңеді. Сендер де жақсы әрекеттер жасап, жамандықтан аулақ жүріндер.

Балалар: Бауырсақ бізге алыс жолдан келген екен ата, әжесінен қашып келе жатыр, бізден көмек сұрай келіпті, кәне көмектесеміз бе?

- Бәріміз онда сол бауырсақпен еріп орманға барайық. (Сол кезде алдымыздан қоян шығады).

- Қоян: - бауырсақ, бауырсақ мен сені жеймін.

- Бауырсақ: - жемеші мені.

- Қоян: - сендер онда менің тапсырмамды орындандар.

- Бауырсақ: жарайды.

- Қоян: сендер маған мен туралы өлең айтсаңдар мен сендерді босатамын.

Ал енді бойымызды сергітіп, қоян туралы олең айтамыз.

«Ұзын құлақ сұр қоян!».

Қоян: Рахмет!(балдармен,бауырсақ әрі қарай жүре береді. Бір кезде алдынан қасқыр шығады).

- Қасқыр: бауырсақ, бауырсақ мен сені жеймін.
- Бауырсақ: - жемеші мені.
- Қасқыр : - сендер онда менің тапсырмамды орындаңдар, сендерге қояр сұрағым бар. Егер орындасаңдар мен сендерді босатамын.
- Бауырсақ: жарайды.
- Біз қай елде тұрамыз? ҚР елбасы кім? Қай ауылда тұрасыз? Бір жылда неше жыл мезгілі бар? Қазір жылдың қай мезгілі? Апта күндерін ата?
- Бәрі: тақпақ «Апта деген ағайдын жеті бірдей ұлы бар»

. Қасқыр: Рахмет! жарайды. !(балдармен, бауырсақ әрі қарай жүре береді. Бір кезде алдынан аю шығады).

- Аю: - бауырсақ, бауырсақ мен сені жеймін.
- Бауырсақ: - жемеші мені.
- Аю: - онда маған мен туралы бір сергіту жаттығуын жасап беріндер.
- Аю: Егер орындасандар мен сендерді босатамын.
- Бәрі: сергіту сәтті «Ормандағы аюдың!».

Аю: Рахмет! жарайды. !(балдармен,бауырсақ әрі қарай жүре береді. Бір кезде алдынан түлкі шығады).

- Түлкі: бауырсақ, бауырсақ мен сені жеймін.

Бауырсақ: - Бауырсақ: - жемеші мені.

- Түлкі: онда мен сендерге жұмбақ жасырамын шешуін тапсандар мен сендерді босатамын.
- Тауықтар қашып жасқанған,
- Құлығы артық басқа аңнан. (түлкі).
- Түлкі: Рахмет!
- Бауырсақ: Рахмет балалар! Мен сендерге риза болдым. Сендер өте ақылды, тапқыр екенсіндер. Мен сендермен дос боламын. Мені атам мен әжем іздеп жатқан болар. Мен сендермен қоштасамын. Қош сау болыңдар, балалар!

Тәрбиеші: Балалар бауырсақпен қоштастық енді өзіміздің тобымызға қайтайық. Бүгін сендер оқу іс-әрекетімізге өте жақсы қатыстыңдар! Сендерге көп рахмет. Ертегі тыңдап және ертегіні айып үйренейік балалар!

Мантабаева Гаухар Амангелдиевна
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік и мекемесінің "Нұрбапа Өмірзақов атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балапан» шағын орталығы

«ӘДЕМІ МАТАЛАР ӘЛЕМІ!!!»

Жоба

Гүлдері бар құлпырған,
Кең жазықтан аумайды.
Оған әркім ұмтылған,
Киім киер оңтайлы!

Жоба түрі: шығармашылық,ізденіс

Мата қиындылары жобасы — бұл кәдеге жарату, қайта өңдеу және шығармашылық жұмыстар жасау мақсатында матаның қиындығын пайдалану жобасы. Бұл жоба балаларға экологияны, шығармашылықты және қолөнерді ұғынуға көмектеседі. Мата қиындылары көбінесе тігін жұмыстарының қалдықтары болып табылады, бірақ оларды қайта пайдалану арқылы түрлі қызықты және пайдалы заттар жасауға болады.

Мата қиындыларын қолдану жобасының мақсаттары:

- Қайта өңдеу және экологияны сақтау: Мата қиындыларын қайта өңдеу арқылы қалдықтарды азайтып, экологиялық таза ортаға үлес қосу.
- Шығармашылық қабілеттерді дамыту: Балалар мен ересектер шығармашылық тұрғыдан өз идеяларын жүзеге асырып, түрлі қолөнер туындыларын жасай алады.
- Қолөнер дағдыларын дамыту: Қолмен жұмыс жасау арқылы баланың моторикасы, шыдамдылығы мен ұқыптылығы дамиды.
- Экономикалық тиімділік: Матаны қайта өңдеу арқылы арзан және пайдалы заттарды жасауға болады.Жоба мерзімі:7ай.

Жобаның міндеттері:

- Материалды қайта өңдеу арқылы жаңа өнімдер жасау.
- Экологиялық таза әдістерді пайдалану және қалдықтарды азайту.
- Қолөнер дағдыларын үйрету және шығармашылықты дамыту.
- Қоғамдық ортада экологиялық жауапкершілікті арттыру.

Қажетті құралдар мен материалдар:

1. Мата қиындылары: Үлкен және кіші қиынды маталар (түсіне, құрылымына байланысты).
2. Қайшы: Матаны дұрыс кесу үшін.
3. Жіптер: Тігетін немесе байлайтын үшін.

4. Тігін машинасы немесе қолмен тігу құралдары: Матаны біріктіру үшін.

5. Қолөнер құралдары: Бояулар, декоративті элементтер (бұйымдарды сәндеуге арналған).

6. Қолдануға ыңғайлы материалдар: Желім, қосымша декор (түймелер, моншақтар).

Мата қиындыларымен жасалатын жобалар:

1. Мата қиындыларынан бұйымдар жасау:

- **Қол сөмкелер:** Матаның қиындысынан түрлі-түсті сөмкелер жасау. Қиынды маталарды біріктіріп, ұқыпты тігу арқылы әдемі және практикалық сөмкелер жасауға болады.
- **Мата ойыншықтар:** Балаларға арналған жұмсақ ойыншықтар жасау. Мысалы, жануарлар, қуыршақтар, ойыншық көліктер.
- Қағаз қаптамалары: Мата қиындыларынан сувенирлер, сыйлықтар немесе басқа да тұрмыстық бұйымдар жасау.

2. Декорациялық бұйымдар

- Жастық қаптары: Мата қиындысынан түрлі жастық қаптарын жасап, үйдің интерьерін сәндеуге болады.

- Түймелер мен моншақтар арқылы сәндеу: Мата қиындысынан түрлі бөлшектер жасап, оларды түймелер немесе моншақтармен безендіру арқылы әдемі бұйымдар жасау.

- Қабырғаға сәндік бұйымдар: Мата қиындысынан гүлдер немесе әртүрлі суреттер жасап, қабырғаға ілу.

3. Экологиялық жоба:

- Қалдықтардан түрлі аксессуарлар жасау: Мысалы, сөмке, белдік, бау сияқты экологиялық таза және қайта өңделген заттарды жасау арқылы табиғатты қорғауға үлес қосу.

- Қайта қолдану өнері: Маталардан қалған қалдықтарды жинап, оларды бір үлкен туындыға біріктіру. Мысалы, үлкен мата тақтасын жасау, оны қабырғаға ілу арқылы декор ретінде қолдануға болады.

4. Шығармашылықпен жұмыс жасау:

- Тігін өнері: Балаларға немесе ересектерге тігін машинасын пайдаланып, өздері тігіп, кесіп және сәндеп жасауды үйрету.

- Сурет салу және бояу: Матаның бетіне бояу немесе сурет салу арқылы шығармашылық қабілетті дамыту.

Мата қиындыларын қайта өңдеудің артықшылықтары:

- Экономикалық тиімділік: Қиындыларды қолдану арқылы жаңа заттарды сатып алудың орнына қолда бар материалдарды тиімді пайдалану.

- Шығармашылықты дамыту: Қолөнер мен шығармашылық жұмыстары арқылы балалар мен ересектер өз идеяларын жүзеге асырып, жаңа дағдыларды игереді.

- Қоршаған ортаны қорғау: Қалдықтарды қайта өңдеу арқылы экологияға пайдалы әсер ету, қалдықтардың көп мөлшерін азайту.

- Тұрмыстық қажеттіліктерді қанағаттандыру: Жаңа әрі қолжетімді бұйымдарды жасау арқылы үйдегі тұрмыстық жағдайды жақсарту.

Қалдықтардан түрлі аксессуарлар жасау: Мысалы, сөмке, белдік, бау сияқты экологиялық таза және қайта өңделген заттарды жасау арқылы табиғатты қорғауға үлес қосу.

- Қайта қолдану өнері: Маталардан қалған қалдықтарды жинап, оларды бір үлкен туындыға біріктіру. Мысалы, үлкен мата тақтасын жасау, оны қабырғаға ілу арқылы декор ретінде қолдануға болады.

Мата қиындыларын қайта өңдеудің артықшылықтары:

- Экономикалық тиімділік: Қиындыларды қолдану арқылы жаңа заттарды сатып алудың орнына қолда бар материалдарды тиімді пайдалау.

- Шығармашылықты дамыту: Қолөнер мен шығармашылық жұмыстары арқылы балалар мен ересектер өз идеяларын жүзеге асырып, жаңа дағдыларды игереді.

- Қоршаған ортаны қорғау: Қалдықтарды қайта өңдеу арқылы экологияға пайдалы әсер ету, қалдықтардың көп мөлшерін азайту.

- Тұрмыстық қажеттіліктерді қанағаттандыру: Жаңа әрі қолжетімді бұйымдарды жасау арқылы үйдегі тұрмыстық жағдайды жақсарту.

Мата қиындылары жобасы балалар мен ересектер үшін қызықты әрі пайдалы жоба бола алады. Ол экологиялық тұрғыдан тиімді және шығармашылық тұрғыдан дамытатын іс-шара болып табылады. Қиындыларды пайдалану арқылы жаңа әрі әдемі бұйымдар жасау, қолөнерді меңгеру және қалдықтарды азайту — бұл болашаққа бағытталған маңызды қадамдардың бірі.

Қажетті құралдар мен материалдар:

1. Мата қиындылары: Үлкен және кіші қиынды маталар (түсіне, құрылымына байланысты).

Жоба жоспары

Реті	Тақырыбы	Мерзімі
1	« Сыйқырлы себеттер » әлемі	Қаңтар
2	« Мамық көпшіктер»	Ақпан
3	«Джинсы кілемшелері»	Наурыз
4	« Ерекше сөмкелер » жиынтығы	Сәуір
5	«Сәндік үлгідегі шаш жинағыштар»	Мамыр
6	Балаларға арналған мінсіз сыйлықтар	Қыркүйек
7	Үйге арналған тәпішкелер	Қазан

Накибаева Гульнара Абиеровна
Аға тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік и мекемесінің "Нұрбапа Өмірзақов атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балапан» шағын орталығы

«СИҚЫРЛЫ ТҮСТЕРДІ ТАБУ»

Мақсаты: Балалардың түстер және бояулар туралы білімдерін бекіту. Үлкен - кіші ұғымдарын ажыратуға үйрету, гүлдерді өз түстеріне қарай сәйкестендіре отырып, танымдық дағдыларын жетілдіру. Балалардың ойынға деген қызығушылықтарын арттыру.
Әдіс - тәсілдері: көрсету, түсіндіру,
Қолданылған көрнекіліктер: шарлар, түрлі-түсті гүлдер бейнеленген кілемше
Сөздік жұмыс: қызыл, көк, сары, жасыл.
Ұйымдастыру кезеңі: Ал,балалар, бүгінгі оқу қызметімізді шаттық шеңберінен бастайық.
Тәрбиеші: Шаттық шеңбері:
Қане түзу тұрайық
Амандасып алайық,
Сәлеметсіңдер ме, балалар!
Сәлеметсіз бе апайлар!
Балалар тәрбиешімен бірге қайталайды.
Іздену - ұйымдастырушылық:
Тәрбиеші:- Балалар, бүгінгі ұйымдастырылған оқу қызметімізде ерекше болғалы тұр.
- Балалар қане, қазір біз сиқырлы түстерді табайық
- Балалар, біз бірінші сиқырлы кілемшемізден қызыл түсті гүлімізді секіре отырып табайық.
-Жарайсыңдар балалар!Бұл түс бізде қызыл түс деп аталады. Бұл түстен әрі қарай өту үшін жасыл түсті гүлге секірейік.
- Әр баладан жекелеп түстерін секірте отырып сұрау.
Сергіту сәті:
Адам бейнесіндегі шарды желпи отырып музыкалық әуенге сай қол қимылдар жасап,түстерін ажырату.
Тәрбиеші:- Жарайсыңдар, балалар!Адамның қолы қандай түсте?
Балалар:-Қызыл
Тәрбиеші:- Аяғы қандай түсте?
Балалар: - жасыл
Тәрбиеші: Балалардан жекелеп сұраймын.
Тәрбиеші:- Жарайсыңдар, балалар, бүгінгі оқу қызметімізге жақсы қатыстыңдар.
Қол ұстасып тұрайық

Шеңбер жасап тұрайық
Көріскенше күн жақсы,
Сау саламат болайық!
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: Түстерді топтастыруды;
Түсінеді: Көп, біреу ұғымдарын;
Қолданады:түстерді дұрыс ажыратуды.

Ақынова Назгүл Әкімжанқызы
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік и мекемесінің "Нұрбапа Өмірзақов атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Балапан» шағын орталығы

“ТҮСТЕР ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ”

Мақсаты: Балалардың түстер туралы білімдерін кеңейту, түстерді ажырату, байланыстыру және шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Міндеттері:

- Негізгі түстерді (қызыл, сары, көк, жасыл) қайталау
- Түстерді заттармен сәйкестендіру
- Сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту
- Эстетикалық талғамын қалыптастыру

Кіріктіру салалары:

- Таным
- Сөйлеу дамыту
- Шығармашылық (сурет, жапсыру)
- Музыка
- Қимыл-қозғалыс

Құрал-жабдықтар:
Түрлі түсті карточкалар, шарлар, бояулар, қылқалам, түрлі-түсті қағаз, музыка, суреттер.
Іс-әрекет барысы:
1. Ұйымдастыру кезеңі
Балалар шаттық шеңберіне тұрады.
Тәрбиеші:
– Балалар, бүгін біз ерекше саяхатқа шығамыз. Қайда деп ойлайсыңдар?

– Иә, біз Түстер әлеми**не саяхатқа** барамыз!

2. Қызығушылықты ояту

(Әдемі музыка қосылады)

– Қараңдаршы, біз түрлі түстер еліне келдік!

Балаларға түрлі түсті заттар көрсетіледі:

Қызыл алма

Сары күн

Көк аспан

Жасыл шөп

3. Тәрбиеші: – Балалар, бүгін бізге ерекше қонақ келетін сияқты... Тыңдайықшы, есік қағылды ма? (Есік қағылады)

2. Қонақпен танысу

Топқа **Суретші апай** кіреді (қолында бояулар, қылқалам, палитра).

Суретші апай: – Сәлем, балалар! Мен суретші апаймын. Мен түстер әлемінен келдім. Бірақ менің түстерім араласып кетіп, көмектерің керек...

3. Түстерді қайталау

Суретші апай: – Маған көмектесесіңдер ме?

– Қандай түстерді білесіңдер?

Балалар:

- Қызыл
- Сары
- Көк
- Жасыл

4. Шығармашылық жұмыс

Тапсырма: “Суретші апайға көмектесу”

Балаларға:

Сары бұрыш:Гипстен жасалған мүсіндерді бояйды

Қызыл бұрыш:Гүлдердің күлтелерін өз ойларымен бояйды

Жасыл бұрыш:Фольгамен безендірілген суреттерді бояйды

Көк бұрыш:Ракеталарды суда жүздіреді/эксперимент

Суретші апай: – Қандай әдемі жұмыстар! Сендер нағыз кішкентай суретшісіңдер!

5. Сергіту сәті

Түстер туралы ән немесе қимылды би.

6. Қорытынды

Сұрақ-жауап:

- Қандай түстерді білдік?
- Қай түс саған ұнады?

Күтілетін нәтиже:

- Түстерді ажыратады
- Заттармен сәйкестендіреді
- Шығармашылық қабілеті дамиды

Кыдырбаева Карлыгаш Ержановна
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "Албан Асан Барманбекұлы атындағы орта мектеп-гимназиясы мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі

«ҚАЛДЫҚСЫЗ БОЛАШАҚ» ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖОБАСЫ

Қазіргі таңда экологиялық тәрбие — мектепке дейінгі ұйымдардың алдында тұрған маңызды міндеттердің бірі. Баланың экологиялық мәдениеті мен табиғатқа деген жауапкершілігі ерте жастан қалыптасады. Осы мақсатта балабақшамызда «Қалдықсыз болашақ» (Zero Waste) атты инновациялық экологиялық жоба әзірленді. Жобаның негізгі мақсаты — балаларға қалдықтарды азайту, қайта пайдалану және сұрыптау мәдениетін сіңіру.

2. Жобаның мақсаты мен міндеттері

• **Мақсаты:** Мектепке дейінгі жастағы балалардың экологиялық сауаттылығын арттыру және күнделікті өмірде қалдықсыз өмір сүру дағдыларын қалыптастыру.

• **Міндеттері:**

- Балаларды «қоқыс» және «қалдық» ұғымдарының айырмашылығымен таныстыру.
- Қалдықтарды түрлері бойынша (қағаз, пластик, шыны, органика) сұрыптауды үйрету.
- Екінші реттік шикізатты шығармашылықта қолдану арқылы қиялды дамыту.
- Экологиялық шаралар арқылы ата-аналармен байланысты нығайту.

3. Жобаның мазмұны мен іске асыру кезеңдері

Жоба 3 негізгі кезеңнен тұрады және тәрбиеленушілердің жас ерекшеліктеріне сай жүргізіледі.

І кезең: Дайындық және танымдық бөлім

• **«Эко-бұрыштар» құру:** Топтарда қалдықтарды сұрыптауға арналған арнайы түрлі-түсті шағын жәшіктер орнатылады.

• **Тәрбие сағаттары:** Балаларға «Қоқыстың екінші өмірі», «Жер ананы қорғайық» тақырыптарында ертегілер оқылып, бейнероликтер көрсетіледі.

ІІ кезең: Практикалық іс-әрекет (Негізгі бөлім)

• **Дидактикалық ойындар:** «Қоқысты өз үйіне тап», «Неден не жасалады?» ойындары арқылы балалар пластик, қағаз және металды ажыратуды ойын түрінде меңгереді.

• **«Қалдықтан — ғажайыпқа» шеберлік сыныптары:** Қолданылған пластик бөтелкелерден — гүл құмыралары, жұмыртқа қораптарынан — театр ойыншықтары, ал картоннан — дамытушы ойыншықтар жасалады.

• **Үнемшілдік акциялары:** Балабақшада қағазды (макулатура) және пластик қақпақтарды жинау бойынша топтар арасында жарыстар ұйымдастырылады.

ІІІ кезең: Қорытынды және нәтиже

• **«Эко-сән үлгісі» фестивалі:** Ата-аналар мен балалар бірлесіп, пакеттерден, ескі газеттер мен қораптардан киім үлгілерін жасап, сән шеруін өткізеді

.

• **Көрме ұйымдастыру:** Жоба аясында жасалған барлық бұйымдардан балабақша дәлізінде үлкен көрме ашылады.

4. Күтілетін нәтижелер

• **Балалар үшін:** Күнделікті өмірде қоқысты бейберекет тастамау, су мен қағазды үнемдеу әдетке айналады. Пайдасыз заттардан жаңа дүние жасау арқылы қол моторкасы мен шығармашылық ойлауы дамиды.

• **Ата-аналар үшін:** Отбасында қалдықтарды сұрыптау мәдениеті бастау алып, балабақшамен серіктестік артады.

• **Балабақша үшін:** Экологиялық таза, жасыл және үлгілі білім беру кеңістігі қалыптасады.

5. Қорытынды

«Қалдықсыз болашақ» жобасы — бұл жай ғана қоқыс жинау емес, бұл — баланың санасына табиғатқа деген сүйіспеншілік пен құрметті ұялату. Ертеңгі күннің тазалығы бүгінгі бүлдіршіндерге беретін тәлім-тәрбиемізге тікелей байланысты. Назарларыңызға рақмет!

Бірімтай Гүлзира Әбілақатқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің "Албан Асан Барманбекұлы атындағы орта мектеп-гимназиясы мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі

«ТӘУЕЛСІЗДІК — ТҰҒЫРЫМ!» МЕРЕКЕЛІК ЕРТЕҢГІЛІГІ

Залдың безендірілуі: Төрде Қазақстан картасы, мемлекеттік рәміздер (Ту, Елтаңба), «Тәуелсіздік — тұғырым!» деген жазу, бәйтерек суреті және көк, алтын түсті шарлар. Қатысушылар: Жүргізуші, балалар, Алтын адам (кейіпкер немесе тәрбиеші).

І. Кіріспе бөлім (Мерекенің ашылуы)

(Музыка ойнайды. Балалар қолдарына кішкентай көк тулар мен гүлдер ұстап, залға жұптасып кіреді. Жарты шеңбер жасап тұрады).

Жүргізуші:

Армысыздар, құрметті қонақтар, ардақты ұстаздар мен сүйікімді бүлдіршіндер! Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні мерекесіне арналған «Тәуелсіздік — тұғырым!» атты салтанатты ертеңгілігімізге қош келдіңіздер! Еліміздің аспаны ашық, егемендігіміз мәңгілік болсын!

1-бала:

Тәуелсіздік — бабамның берген батасы,
Тәуелсіздік — анамның айтқан әлдиі.
Тәуелсіздік — қазақтың асқақ ордасы,
Тәуелсіздік — даламның еркін әуені.

2-бала:

Отан менің — ата-анам,
Отан менің — туған жер.
Қазақстан — байтақ ел,
Тыныш аққан өзен, көл.

Жүргізуші:

Еліміздің егемендігін ұлықтайтын мемлекеттік Әнұранымыз орындалсын. Шаттық шеңберіне тұрып, қолды жүрекке қояйық.

(Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұраны орындалады. Балалар мен қонақтар бірге шырқайды).

ІІ. Негізгі бөлім (Тақпақтар мен әндер)

Жүргізуші:

Балалар, біздің өз Туымыз, Елтаңбамыз және Әнұранымыз бар. Олар біздің мемлекеттік рәміздеріміз. Қане, рәміздер туралы кім тақпақ біледі?

3-бала (Ту туралы):
Көк аспанда туымыз,
Желбірейді аяулы.
Ортақ біздің үйіміз,
Отан бізге аяулы.
4-бала (Елтаңба туралы):
Басқан айбат, ерлігім,
Елтаңбасы елімнің.
Шаңырағы — бірлігім,
Қанатындай қыранның.

Ән: «Отаным — Қазақстан» (немесе кез келген отаншылдық ән). *(Балалар әнді орындап болған соң орындарына отырады).*

III. Тосын сәт (Алтын адамның келуі)

(Салтанатты күй ойнайды. Залға ұлттық киімдегі «Алтын адам» кейіпкері кіреді, қолында үлкен сиқырлы қоржын бар).

Алтын адам: Амансыздар ма, балақайлар, елімнің болашақ тіректері! Мен ұлы даланың өткен тарихынан, ата-бабаларымыздың аманатын арқалап келдім. Бүгін сіздерде үлкен мереке екенін естіп, құттықтай келдім. Менің қоржынымда сендерге арналған тапсырмалар мен ойындар бар. Дайынсыңдар ма?

Балалар: Иә, дайынбыз!

Алтын адам: Олай болса, бірінші тапсырма — еліміздің бас қаласы қай қала?

Балалар: Астана!

Алтын адам: Жарайсыңдар! Ал қоржынымдағы екінші тапсырма — ұлттық ойын ойнау.

IV. Ойын бөлімі

Ойын: «Тақия тастамақ» немесе «Арқан тартыс»

(Балалар екі топқа бөлініп, ұлттық ойын ойнайды. Жеңген топты Алтын адам мақтайды).

Би: «Ұлдардың қамшы биі» немесе «Қыздардың шашу биі»

(Топ балалары дайындаған ұлттық биін орындайды).

V. Қорытынды бөлім (Шашу)

Жүргізуші: Көрдіңіз бе, Алтын адам, біздің балабақша бүлдіршіндері өз Отанын, тілін және тарихын өте жақсы көреді.

5-бала:
Жайнай бер, Қазақстаным,
Бақытты ел ордасы.
Тәуелсіздік тұғырың,
Бейбітшілік жолдасы!

Алтын адам: Өркендерің өссін, балаларым! Тәуелсіздігіміз мәңгілік болсын! Қазақта жақсы ырым бар, әр мерекеде шашу шашылады. Мен де сендерге тәтті шашуымды шашайын!

(Күй ойналады, Алтын адам балаларға кәмпиттен «Шашу» шашады. Балалар кәмпиттерді жинайды).

Жүргізуші: Осымен «Тәуелсіздік — тұғырым!» атты мерекелік ертеңгілігіміз аяқталды. Еліміз тыныш, жұртымыз аман болсын! Мереке құтты болсын!

(Балалар залды айналып, қолдарын бұлғап шығып кетеді).

Нұрқасымбек Арайлым Жомартқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің “Албан Асан Барманбекұлы атындағы орта мектеп-гимназиясы мектепке дейінгі шағын орталығымен“ коммуналдық мемлекеттік мекемесі

«ӘКЕМ ЖӘНЕ МЕН» СПОРТТЫҚ САЙЫСЫ

Мақсаты: Балалар мен әкелерді бірлескен спорттық іс-әрекетке тарту, ептілікке, жылдамдыққа және ұйымшылдыққа тәрбиелеу.
Қажетті құралдар: Жалаушалар, доптар, обручтар (шеңберлер), қаптар, секіртпелер, арқан, мақтау қағаздары мен медальдар.
Қатысушылар: Екі топ (әр топта әкелер мен олардың балалары).
I. Салтанатты ашылу бөлімі
(Музыка ойнайды. Спорттық киімдегі әкелер мен балалар залға саппен кіріп, екі қатарға тұрады).

Жүргізуші: Армысыздар, құрметті ата-аналар, қымбатты балақайлар және спорт сүйер қауым! Бүгін балабақшамызда отбасылық бірлікті дәріптейтін, әкелеріміздің ептілігі мен балаларымыздың белсенділігін сынайтын **«Әкем және мен»** атты спорттық сайысымызға қош келдіңіздер!
Асқар таудай әкелер,
Ел үмітін ақтар ер.
Бүгінгі белсенді сайыста,
Спортпен алға аттаңдар!

Сайысымызды бастамас бұрын, қатысушы топтармен танысып өтейік.
- **1-топ:** «Сұңқар» тобы (Ұраны мен сәлемдесуі)
- **2-топ:** «Тұлпар» тобы (Ұраны мен сәлемдесуі)

(Топтар өздерін таныстырған соң, жүргізуші әділқазылар алқасын таныстырады).

II. Негізгі бөлім (Сайыстар кезеңі)
Жүргізуші:
Сайыс десе белсенді,
Әкелерім секірді.
Алғашқы біздің жарысты,
Бастаймыз, қане, беделді!
1-кезең: «Жүйрік аттар» (Жылдамдыққа сайыс)

- **Шарты:** Бала әкесінің аяғының үстіне мінеді (немесе әкесі баланы арқасына салады). Әкесі баланы құлатпай, межеленген жалаушаға дейін жүгіріп барып, айналып кері қайтады. Келесі жұпқа кезек береді.

2-кезең: «Епті әкелер» (Доппен эстафета)

- **Шарты:** Әкесі мен баласы үлкен допты (фитболды) екі жағынан қолдарымен ұстамай, тек кеуделерімен қысып тұрып, белгіленген жерге дейін жеткізуі керек. Артынан жүгіріп қайтып, келесі жұпқа береді.

3-кезең: «Кенгуру» (Қаппен секіру — тек әкелер үшін)

- **Шарты:** Бұл кезеңде тек әкелер бақ сынайды. Әкелер қаптың ішіне кіріп, межелі жерге дейін секіріп барып, қайтадан секіріп келуі тиіс.

4-кезең: «Туннель» (Шеңберден өту)

- **Шарты:** Әкелер жерде обручты (шеңберді) тігінен ұстап тұрады. Балалар жүгіріп барып, осы «туннельден» (шеңберлердің ішінен) өтіп, соңында тұрған жалаушаны айналып келуі керек.

5-кезең: «Күш атасы — белдесу» (Арқан тартыс)

- **Шарты:** Екі топтың әкелері жиналып, арқан тартысады. Қай топ арқанды өз жағына тартып алса, сол топ жеңіске жетеді.

III. Музыкалық үзіліс (Әділқазылар ұпай есептегенше)

Жүргізуші: Әкелер мен балалар шаршаған болар, енді қыздарымыздың орындауында әдемі бір би тамашалайық.
(Балабақша қыздарының орындауында флешмоб немесе еркін би).

IV. Қорытынды бөлім (Марапаттау)
Жүргізуші:
Сайыстың соңы да жетті,
Көңілді сәттер көп өтті.
Әділқазылар алқасы,
Сөз кезегі сіздерге жетті!
(Әділқазылар алқасы сөз алып, сайыс қорытындысын жариялайды. Сайысқа қатысқан барлық әкелер мен балаларға «Ең епті әке», «Ең жылдам топ», «Болашақ чемпион» сияқты номинациялармен медальдар мен мақтау қағаздары беріледі).
Жүргізуші: Құрметті ата-аналар мен балалар! Бүгінгі «Әкем және мен» атты спорттық сайысымыз өз мәресіне жетті. Отбасыларыңыз аман, денсаулықтарыңыз мықты болсын! Балаларымыз әкелеріне қарап бой түзеп, спортты серік етсін! Келесі кездескенше, сау-саламатта болыңыздар!

Манкеева Айгуль Кызайбаевна
Тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің Көмірші орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығы мен коммуналдық мемлекеттік мекемесінің Күншуақ шағын орталығы

«БІЗ КҮШТІМІЗ, ЕПТІМІЗ»

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

Білім беру дағдысы: Физикалық қасиеттерді дамыту
Ұйымдастырылған іс-әрекет: Дене тәрбиесі
Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы: «Біз күштіміз, епті міз»
Топ: Ересек тобы
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің мазмұны: Дене жаттығуларын жасай отырып балаларды күштілікке ,епті лікке дағдыландырау
Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты:
Тәрбиелік: Табиғатқа сүйіспеншілікке, қоршаған ортаға қамқорлық жасауға баулу, өнер туындыларына жағымды мінез-құлық қалыптастыруға тәрбиелеу;
Денсаулық сақтау технологиясын қолдана отырып,балалардың қимыл белсенділігін дамыту және дене жаттығуларын орындауға қызығушылықтарын қалыптастыру.
Әлеуметтік мәдениет негіздерін қалыптастыру.
Гимнастикалық орындық үстімен тепе теңдікті сақтап жүру, доғаның астынан төрттағандап еңбектеу;
Түрлі қимыл қозғалыстарын орындату арқылы денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене сапаларын (епті лік,төзімділік,икемділік) дамыту;
Іс-әрекеттің түрлі нысандарында ауызекі сөйлеу дағдыларын, сөздік қорларын жетілдіру;Көз бен қол үйлесімділігін дамыту;
Пайдаланылатын құралдар: Бала санына жапырақтар, жүруге арналған құралдар, жалпақтабандылыққа қарсы алашалар, себеттер, гимнастикалық орындық,
Барысы: Балалар маршпен саппен залға кіру. Бір қатарға тұру, қол аяқты түзету жұмыстары.
Амандасу.
-Балалар, біздің бүгінгі оқу іс-әрекетіміз ерекше болмақ. Бізге қонақтар келіпті, солармен амандасып алайық.
-Сәлеметсіздер ме?
-Балалар сендер спортпен шұғылданғанды жақсы көресіңдер ма? -Иа
Балалар, біз күнделікті спортпен шұғылданамыз, сондықтан біз күштіміз, епті міз.

-Бізге біреу қонаққа келе жатқан секілд.

Ғажайып сәт: Қонжық келеді.

-Балалар бізге қонаққа қонжық келіпті. Амандасайықшы.

Қонжық: -Саламатсыңдар ма, балалар, мен қонжықпын. Мен сендерге қонаққа келдім. Сендердің күшті, епті екендеріңді білем. Маған да күшті епті болуға көмектесіңдерш.

-Балалар, қонжыққа көмектесеміз бе, оған күштілікті,ептілікті үйретеміз бе? -Иа

-Олай болса жолға күзгі орманға барып серуендеп, сол жолда кездесетін кедергілерден өтейік.

Кіріспе бөлім:

Жүру, жүгіру, аяқ ұшымен жүру, қоянның жүрісі, аюдың жүрісі, кедергілер арасымен жүру, алаша үстімен жүру;

-Балалар біз біраз күшті екенімізді көрсетіп жаттықтық. Енді қонжықпен бірге денемізді шынықтырып алайық.

Жалпы дамыту жаттығулары. (жапырақтармен)

1. Б.қ. аяқ арасы алшақ, қолымыз төменде, қолды жоғары көтереміз, басымызды жоғары көтеріп жапыраққа қараймыз. 3-4 рет

2. Б.қ. аяқ арасы алшақ, қолымыз артымызда, қолды алға созу. Жапырақты көрсету. 3-4 рет

3. Бқ. аяқ арасы қосылған, отырып тұрамыз. Тұрғанда қолымызды алдымызға созамыз. 3-4 рет

4. Б.қ. аяқ арасы қосылған. Орнымызда тұрып секіреміз. Жапырақты жерге қою. 3-4 рет.

5. Тыныс алу жаттығуы.

Бір қатарға тұру, негізгі қимылды түсіндіру. Көрсету.

Негізгі бөлім:

Негізгі қимыл:

1. Гимнастикалық орындық үстімен тепе теңдікті сақтап жүру

2. Доғаның астымен еңбектеу

Негізгі қимылды 2 рет қайталау.

Бір қатарға тұру.

Қимылды ойын: «Аюдың апанында»

Аюдың апанында

Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. шарты:Бір жақта аюдың апаны болады. Екінші жақта балалар тұратын үй болады. Тәрбиеші аюды балалардың ішінен біреуін тағайындайды.Тәрбиеші: «Балалар қыдырып келіңдер»,- дегенде балалар үйлерінен шығып, саңырауқұлақ теріп, көбелек ұстап,орман қыдырады /еңкееді, түзеледі, басқа қозғалыс жасайды/. Олар дауыстап айтады: -Біз аюдың қасында Жеміс- жидек теремiз, Аю ұйықтамайды, Аю ырылдайды. «Ырылдайды»,- деген сөзден кейін аю үйлеріне қашып бара жатқан балаларды ұстай бастайды. Аюдың қолы тиген балалар акюдың апанында қалады. Бірнеше рет ұсталғаннан кейін аюдың рөліне басқа бала тағайындалады. Ойын 3-4 рет қайталанады.

Қорытынды бөлім: -Балалар, біз қонжыққа көмектестік. Оған күшті епті болуға үйретік. Қонжыққа рахмет айтып шығарып салайық.

- Сау болыңдар балалар. Рахмет.

Оқу қызметті қорытындылау.

Маршпен жүріп өту.

Күтілетін нәтиже:

Қайталай алады: негізгі жаттығулардың қимылдарын;

Түсінеді: қимылды ойынның ережесін сақтауды;

Жасай алады: гимнастикалық орындық үстімен тепе теңдікті сақтап жүру; доғаның астымен еңбектеу;

Матенова Оралай Асенбаевна
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің Көмірші орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығы мен коммуналдық мемлекеттік мекемесінің Күншуақ шағын орталығы

«ҚАРЛЫ ӨЛКЕДЕГІ ҚИЯЛ»

(Ұйымдастырылған іс-әрекет)

Білім беру дағдысы: Шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту
Ұйымдастырылған іс-әрекет: Сурет салу (Зерттеу жұмыстарын жүргізу)
Ұйымдастырылған іс-әрекеттің тақырыбы: «Қарлы өлкедегі қиял»
Топ: Ересек тобы
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде ұйымдастырылған іс-әрекеттің мазмұны: Бүгінгі оқу іс-әрекетіңіде балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, қыс мезгілі туралы түсініктерін қалыптастыру. Қармен таныстыра келе қарға сурет салу дағдылыарын жетілідіру. Қармен, мұзбен қарапайым тәжірбие жасау дағдыларын жетілдіру.
Ұйымдастырылған іс-әрекет мақсаты: Балалардың қар мен мұздың қасиеттері туралы түсінігін тәжірибе арқылы кеңейту, қиялын, зерттеушілік қабілетін дамыту.
Міндеттері
- қардың, мұздың күйін бақылау;
- сұрақ қоюға, болжам жасауға үйрету;
- тәжірибе жасау кезінде қауіпсіздік ережесін сақтау;
- шығармашылық ойлау мен қызығушылықты арттыру.

Қажетті құралдар
Табиғи немесе жасанды қар,мұз кесектері,мөлдір ыдыстар,жылы су, суық,су,түсті бояулар, қасық, пипетка,алжапқыштар, сүлгі.

Іс-әрекет барысы
Тәрбиеші сөзі: – Балалар, бүгін біз сиқырлы **Қарлы өлкеге** саяхатқа шығамыз ❄ Бұл өлкеде бәрі аппақ, суық және өте қызық. Онда түрлі құпиялар бар екен.Солқұпияларды бірге ашқыларың келе ме?
Балалар: – Иә!
Тәрбиеші: – Қарлы өлкеде **Аққала ғалым** тұрады
Ол бізден көмек сұрап отыр.
Ол қар мен мұздың сиқырын зерттей алмай жүр екен.
Біз оған көмектесейік!

🧊 **Тәжірибе 1: «Қар ери ме?»**

Болжам: – Балалар, қар жылы жерде не болады?

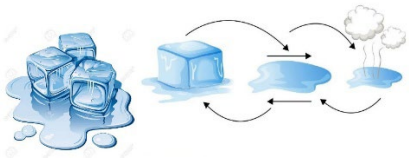
Жүргізілуі:

• Қарды екі ыдысқа саламыз

• Біреуін жылы жерге, екіншісін салқын жерге қоямыз

Нәтиже: – Қар жылыда тез ериді.

Қорытынды: – Қар – су, ол жылынса ериді.

❄️ **Тәжірибе 2: «Мұз батама, қалқый ма?»**

Болжам: – Мұз суға батама?

Жүргізілуі:

• Мұзды суы бар ыдысқа салу

Нәтиже: – Мұз су бетінде қалқып тұрады.

Қорытынды: – Мұз жеңіл.

🎨 **Тәжірибе 3: «Түсті мұз – сиқырлы сурет»**

Жүргізілуі:

• Мұздың үстіне пипеткамен бояулы су тамызу

Нәтиже: – Мұз бояуды жайлап сіңіреді.

Балалар тәжірбие жасап алдық енді қардың бетіні қарапайым сұлбаларды салып үйренеміз.

Сурет салу: Қарға сурет салады

Қорытынды: – Мұз арқылы сурет салуға болады.

IV. Қимылды сергіту сәті

«Қар ұлпалары»

Шарты: Балалар қар секілді баяу ұшады, жерге ақырын қонады.

Қорытынды

Тәрбиеші: – Балалар, бүгін біз не зерттедік?

– Қар қандай болады?

Балалар: – Суық, ериді, ақ!

Тәрбиеші: – Жарайсыңдар!

Сендер нағыз кішкентай ғалым болдыңдар 👨‍🔬✨

Аққала ғалым сендерге риза!

Қауіпсіздік ережелері

• Суды шашпау

• Мұзды ауызға салмау

• Қолды соңында сүрту

Бейсекова Нуржан Жолшибековна
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Мұқағали Мақатев атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Толағай» шағын орталығы

ҰЛЫ ЖЕҢІС КҮНІ

(Залға әскери марш әуені ойналады. Балалар қолдарына гүлдер мен жалаушалар ұстап, салтанатты түрде саппен кіріп, жарты шеңбер жасап тұрады).

1-жүргізуші:
Армысыздар, құрметті қонақтар, аяулы тәрбиешілер мен бүлдіршіндер! Бүгін біз адамзат тарихындағы ең ұлы мереке – Жеңіс күнін атап өтуге жиналып тұрмыз. Бұл күн – сұрапыл соғыста Отанын қорғап қалған ата-бабаларымыздың ерлігіне тағзым ететін күн.
2-жүргізуші:
Мамыр келді, гүлденді дала, қырлар,
Жүректерде маздайды жалын жырлар.
9 мамыр – Ұлы Жеңіс күнімен,
Құттықтайды сіздерді бүлдіршіндер!
(Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұраны орындалады).
2. Бөлім: Тақпақтар мен Әндер
1-бала:
Мамырдың тоғызы – Жеңіс күні,
Жарқырап ашылды Отан күні.
Аталар ерлігін ұмытпаймыз,
Шырқатып айтамыз әнді бүгін.

2-бала:
Жеңіс келді далама,
Жеңіс келді қалама.
Жеңіс күнін тойлайды,
Кәрі де, жас бала да.

3-бала:
Бейбітшілік әніміз,
Ардақтаймыз бәріміз.
Соғыс өртін болдырмай,
Бақыттымыз бәріміз.
Ән: «Бейбітшілік әні» (Балалардың орындауында жалпы ән).
3. Бөлім: Ойын және Көрініс
1-жүргізуші:
Балалар, майданда біздің аталарымыз ғана емес, апаларымыз да батырлық көрсетті. Әлия мен Мәншүк апаларымызды білесіңдер ме? Олар – біздің мақтанышымыз. Ал қазір біздің ұлдарымыз өздерінің қандай епті, батыр екенін көрсетеді.

Ойын: «Шекарашылар мен Хат тасушылар»
- **Шарты:** Ұлдар екі топқа бөлінеді. Олар кедергілерден өтіп, майдан хатын (үшбұрышты хатты) штабқа тез жеткізуі керек. Ең жылдам жеткізген топ жеңіске жетеді.

(Ойын аяқталған соң экраннан майдандағы сарбаздар мен бейбіт өмір туралы қысқаша видео-слайд көрсетіледі).
4. Бөлім: Би «Ақ көгершін»
2-жүргізуші:
Біздің балаларымыз соғыстың болмауын, аспанымыздың әрқашан ашық болуын қалайды. Бейбітшіліктің символы – ақ көгершін. Қыздарымыздың орындауындағы әдемі биді тамашалаңыздар.
Би: «Ақ көгершін» (Қыздар қолдарына ақ қағаздан жасалған көгершіндерді ұстап, баяу әуенмен билейді).
4-бала:
Ешкім де ұмытылмайды,
Ештеңе ұмыт қалмайды.
Батырлар салған ұлы жол,
Жүректе мәңгі сайрайды.
5-бала:
Жасасын Жеңіс, жасасын,
Бейбіт күн мәңгі жасасын!
Қазақстан елінде,
Бақытты бала жасасын!
5. Бөлім: Қорытынды
1-жүргізуші:
Құрметті қонақтар мен балалар! Осымен Жеңіс күніне арналған мерекелік шарамыз аяқталды. Аспанымыз ашық, еліміз тыныш, бейбітшілік мәңгі болсын! Сарбаздар мен ардагерлерге мың алғыс!

Тәліп Забира Әліқызы
Тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Мұқағали Мақатев атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Толағай» шағын орталығы

«ХАНТАЛАПАЙ – ҰЛТТЫҚ МҰРАМЫЗ» АТТЫ ҰЛТТЫҚ ОЙЫН ОЙЫН-САУЫҒЫ

(Төрлетіңіз, қонақтар!)

(Зал іші қазақы нақышта безендірілген. Күй ойналып тұрады. Балалар ұлттық киімде залға кіріп, шеңбер бойымен отырады немесе жарты шеңбер құрып тұрады).

1-жүргізуші:Армысыздар, құрметті қонақтар, кішкентай бүлдіршіндер! Қазақ халқының тарихы мен мәдениеті өте бай. Оның ішінде баланың ой-өрісін, дене бітімін дамытатын ұлттық ойындардың орны ерекше. Бүгін біз балабақшамызда қазақтың ең қызықты асық ойыны – «Ханталапайды» ойнауға жиналдық!

2-жүргізуші:
Асығың алшысынан түссін, бала,
Өнерлі, епті болғын, артқа қарама.
Ұлттық ойын – бабамның аманаты,
Құрметпенен қарайық біз де соған!

2. Бөлім: Тақпақтар мен Өлеңдер (Асық туралы жыр)

1-бала:
Асығым бар қалтамда,
Қызығады қорқып та.
Алшы түссе қуанам,
Тапай қалса жұбанам

2-бала:
Ханталапай ойнаймыз,
Достарменен тойлаймыз.
Ептілік пен жылдамдық,
Салтын артқа тастамаймыз.
3-бала:
Сақа, шіге, алшысы,
Асық ойын белгісі.
Қазағымның ойыны –
Жақсы көрер әркім де.

3. Бөлім: Негізгі бөлім (Ойын басталды!)

(Төрге текемет немесе кілемше төселеді. Ортаға тәрбиеші (немесе Әже рөліндегі кейіпкер) көп асықты араластырып шығады. Асықтардың ішінде бір ерекше үлкен және қызыл түске боялған «Хан» асығы болады).

Жүргізуші (немесе Әже): Балақайларым, «Ханталапай» ойынының өз ережесі бар. Мен асықты ортаға шашқанда, ішінен «Хан» асығын тауып алуымыз керек. Егер «Хан» алшысынан немесе тәйкесінен түссе, мен «Ханталапай!» деп айқайлаймын. Сендер тез-тез асықтарды жинап алуларың керек. Ал егер «Хан» бүк немесе шік түссе, ойын басқаша жалғасады. Қане, дайынсыңдар ма?

Балалар бір ауыздан: Иә, дайынбыз!

Ойын барысы:

1. Жүргізуші асықты үйіріп ортаға тастайды.
2. Егер «Хан» алшы түссе, жүргізуші «Ханталапай!» деп дауыстайды. Балалар жапатармағай асықты жинайды. Кім көп асық жинаса, сол жеңімпаз атанады. «Хан» асығын іліп кеткен балаға ерекше сыйлық беріледі.
3. Егер «Хан» бүк немесе шік түссе, «Ханды» кім атып алатыны анықталады (балалар кезекпен өз асықтарымен «Ханды» көздеп атады).

(Ойын 2-3 рет қайталанады. Балалар мәре-сәре болып асық жинайды. Осы сәтте көңілді қазақша әуен ойнап тұрады).

4. Бөлім: Сергіту сәті (Би билейміз)

1-жүргізуші:
Ойынымыз өте қызықты өтті! Балаларымыздың ептілігін көрдік. Енді бәріміз бірге ұлттық биімізді билеп, бойымызды сергітіп алайық.

Би: «Қара жорға» немесе «Қамажай» (Ұлдар мен қыздар бірге ұлттық би элементтерін орындайды).

5. Бөлім: Қорытынды

2-жүргізуші:
Балалар, бүгін біз қандай ойын ойнадық? (Балалар: Ханталапай!). Сендерге ұнады ма? (Балалар: Иә!). Ұлттық ойынды ұмытпай, әрдайым ойнап жүріңдер. Атқарған еңбектеріңіз, жинаған асықтарыңыз құтты болсын!

(Көп асық жинаған және «Ханды» ұтып алған балаларға мақтау қағаздары немесе тәтті сыйлықтар үлестіріледі. Балалар күй әуенімен залдан салтанатты түрде шығады).

Қайрат Ақмарал Қайратқызы
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Мұқағали Мақатев атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Толағай» шағын орталығы

«ҚОШ БОЛ, СҮЙІКТІ БАЛАБАҚШАМ!»

(Мерекелік ертеңгілік)

Мақсаты: Балабақшамен қоштасатын бүлдіршіндердің мерекелік көңіл-күйін көтеру, оларды мектепке сәттілікпен шындап шығару, ұстаздар мен ата-аналарға алғыс сезімін білдіру.

Көрнекіліктер: Сәнмен безендірілген зал, «Қош бол, балабақшам!» баннері, шарлар, гүлдер, «Бірінші сынып» белгілері, қоңырау, вальс әуендері.

Іс-шараның барысы

1. Бөлім: Салтанатты кіріспе

(Залға салтанатты әуен ойналады. Сахнаға екі тәрбиеші шығады).

1-тәрбиеші: Армысыздар, құрметті ата-аналар, аяулы әріптестер және қонақтар! Бүгін біздің балабақшамызда ерекше күн. Осыдан бірнеше жыл бұрын кіп-кішкентай болып келген бүлдіршіндеріміз бүгін есейіп, мектеп табалдырығын аттағалы тұр.

2-тәрбиеші: Толқимыз, толқып тұрсыз баршаңыз да,
Мұндай күн болған емес басымызда.
Шақырамыз залымызға мақтанышпен,
Қадам басқан мектептің табалдырығына,
Бітіруші түлектерді ортамызға!

(Әдемі әуенмен бітіруші түлектер жұптасып (ұл мен қыз) қолдарына гүл немесе шар ұстап салтанатты түрде кіреді. Тәрбиеші әр баланың атын атап таныстырады. Балалар жарты шеңбер жасап тұрады).

2. Бөлім: Тақпақтар мен Түлектердің Алғысы

1-бала:
Балабақшам, қош бол енді,
Мектепке мен барамын.
Әріптерді үйреніп,
Кітапты оқи аламын.

2-бала:
Ойыншықты жинаймыз,
Балабақшамен қимаймыз.

Бізге тәлім үйреткен,
Ұстаздарды сыйлаймыз.

3-бала:
Тәрбиеші апайым,
Анамыздай болдыңыз.
Әрбір басқан қадамға,
Үлкен бақыт жолдаңыз.

Ән: «Қош бол, балабақшам!» (Балалардың орындауында жалпы ән).

3. Бөлім: Кішкентай бүлдіршіндердің құттықтауы

(Залға кіші топтың балалары (кішкентайлар) көңілді әуенмен кіреді. Қолдарында ойыншықтары бар).

Кіші топ баласы:
Сендер кетіп жатырсыңдар мектепке,
Ойыншықты бізге тастап кетпекке.
Бестік баға алыңдар,
Күнделікке салыңдар!

(Кіші топ балалары түлектерге кішкентай сыйлықтар немесе гүлдер береді де, қол бұлғап шығып кетеді).

4. Бөлім: Ойын мен Тапсырмалар (Мектепке дайындық)

1-тәрбиеші: Ал, балақайлар, мектепке баруға шынымен дайынсыңдар ма? Қазір біз оны тексереміз.

Ойын: «Портфельді кім тез жинайды?»

• **Шарты:** Ортаға үстел қойылады. Үстел үстінде мектеп құралдары (кітап, дәптер, қаламсауыт) және ойыншықтар араласып жатады. Балалар уақытқа тек мектепке қажетті заттарды ғана қоржынға немесе портфельге тез жинап үлгеруі керек. (Ата-аналар да қатыса алады: олар шар үрлейді немесе гүл дайындайды).

5. Бөлім: Қоштасу Вальсі

2-тәрбиеші: Балабақша қабырғасындағы ең соңғы, ең әдемі биді тамашалаңыздар. Түлектеріміздің орындауында – Қоштасу вальсі!

Би: «Қоштасу вальсі» (Ұлдар мен қыздар жұптасып, баяу әрі салтанатты әуенмен вальс билейді).

6. Бөлім: Қорытынды және Салтанатты сәт

(Балалардың қолдарына қоңырау ұстаған ұл мен қыз ортаға шығып, алғашқы қоңыраудың дыбысын береді (сыңғырлатады).

1-тәрбиеші: Міне, мектептің алғашқы қоңырауы да сыңғырлады. Сөз кезегін балабақша меңгерушісіне және ата-аналарға береміз.

*(Балабақша меңгерушісі құттықтау сөз сөйлеп, балаларға тұңғыш құжат – **Дипломдар мен естелік сыйлықтарды** табыс етеді. Ата-аналар ақ тілектерін айтады).*

2-тәрбиеші: Жолдарың болсын, кішкентай достарым! Мектепте тек үздік шәкірт болыңдар! Сау болыңдар!

(Балалар қолдарындағы гелий шарларын далаға шығып, аспанға ұшырады. Мереке аяқталады).

Нуралдаева Салтанат Дуисенбековна
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Мұқағали Мақатев атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Толағай» шағын орталығы

АЯУЛЫ АНАШЫМ!

(Мерекелік ертеңгілік)

1. Бөлім: Салтанатты кіріспе

(Көңілді, нәзік көктемгі әуен ойналады. Балалар қолдарына гүл шоқтарын ұстап залға кіреді, жарты шеңбер жасап тұрады).

1-жүргізуші: Армысыздар, ардақты аналар, аяулы әжелер және қонақтар! Күннің көзі жылынып, жер бетіне көктемнің алғашқы мерекесі – 8 Наурыз келді. Сіздерді бүгінгі «Аяулы Анашым!» атты мерекелік ертеңгілігімізбен құттықтаймыз!

2-жүргізуші:

Теңдесі жоқ құдіретті, жан шуақ,
Ана деген – таусылмайтын бір бұлақ.
Бүлдіршіндер сыйлайды екен өздеріне,
Ән мен жырдан бүгін міне, бір шумақ!

2. Бөлім: Жыр шуағы (Анаға арналған тақпақтар)

1-бала:

Анамызды сүйеміз,
Сөзін ойға түйеміз.
Әрқашан да біз бірге,
Бас иеміз анаға!

2-бала:
Аяулы анам, жан анам,
Мейірімің таралған.
Сенің күлкің мен үшін,
Күн көзінен жаралған.
Ән: «Аяулы анашым» немесе «Құттықтаймын, мама!» (Балалардың орындауында хор).
3. Бөлім: Ойын-сауық (Аналармен бірге)
1-жүргізуші:
Балалар, біздің аналарымыз өте шебер, бәрін біледі және сезеді. Қазір біз оны қызықты ойын арқылы дәлелдейміз.
Ойын: «Өз балаңды танып ал»
• Шарты: Сахнаға 3-4 ана шығады. Олардың көздері жұмсақ орамалмен байланады. Балалар кезекпен аналардың алдына келеді. Аналар тек баланың шашынан, бетінен немесе қолынан сипау арқылы өз баласын тауып алуы керек.
2-жүргізуші:
Көрдіңіздер ме, ана жүрегі ешқашан қателеспейді! Ендігі кезекте қыздарымыздың аналарға арнаған әдемі биін тамашалаңыздар.
Би: «Гүлдер биі» (Қыздар түрлі-түсті жасанды гүлдермен нәзік әуенге билейді).
4. Бөлім: Әжелерге құрмет
1-жүргізуші:
Бүгінгі мереке тек аналардың ғана емес, біздің ардақты, ақ жаулықты әжелеріміздің де мерекесі.
4-бала:
Ақ шашыңды сыйлаймын,
Ақылды сөзіңді тыңдаймын.
Әжетайым, жан әжем,
Сені ешқашан қимаймын.
5-бала:
Ертегі айтып беретін,
Мейірімін төгетін.
Біздің ерекше әжеміз,
Үйдің құты, берекеміз!
Ән немесе би: Әжелерге арналған шағын сый (балалар орындауында «Әжетайым» әні).

5. Бөлім: Қорытынды (Сыйлықтар табыстау)
2-жүргізуші: Құрметті аналар, сіздерге әлемдегі ең сұлу, ең қымбат сыйлық ол – балаларыңыздың өз қолдарымен жасаған ашық хаттары мен гүлдері. Балақайлар, аналарымызға сыйлықтарымызды берейік!
(Балалар көңілді әуенмен көрермендер қатарында отырған аналары мен әжелеріне барып, құшақтап, дайындаған сыйлықтарын береді).
1-жүргізуші: Осымен «Аяулы Анашым!» атты мерекеміз аяқталды. Жүздеріңізден күлкі, үйлеріңізден береке кетпесін. Мерекелеріңіз құтты болсын, аналар!

Смагулова Нургул Оспановна
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Мұқағали Мақатев атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесі «Толағай» шағын орталығы

МАРБЛС ТАСТАРЫН ТАНЫСТЫРУДЫҢ ДӘСТҮРДЕН ТЫС ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Мақсаты: Мектепке дейінгі ұйымдарда Марблс (Marbles) тастарын қолданудың тиімділігін көрсету, бұл заманауи технологияның баланың танымдық, тілдік және сенсорлық қабілеттерін дамытудағы рөлін ашу.

Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесі тәрбиешілерден заманауи, қызықты және тиімді педагогикалық технологияларды қолдануды талап етеді. Балабақшадағы балалар ақпаратты сезім мүшелері арқылы, әсіресе ұстап көру (тактильді қабылдау) арқылы жақсы меңгереді. Осы орайда, балалардың қызығушылығын арттырып, танымдық белсенділігін оятатын дәстүрден тыс тиімді құралдардың бірі — Марблс тастары технологиясы болып табылады. Марблс — бұл түрлі-түсті, пішіні әртүрлі, қолға ұстауға өте ыңғайлы, шыныдан немесе саз балшықтан жасалған эстетикалық тұрғыдан тартымды тастар. Бұл технология балабақшадағы тәрбие-оқу үдерісін ойын форматына айналдыруға мүмкіндік береді.

Марблс тастары технологиясының педагогикалық маңызы

Марблс тастарымен ойнау — бұл жай ғана ермек емес, ол баланың жан-жақты дамуына бағытталған үлкен терапиялық және дидактикалық құрал. Бұл технология келесі міндеттерді шешуге көмектеседі:

1. Ұсақ мотериканы дамыту: Тастарды саусақпен ұстау, іріктеу, жинау барысында саусақ бұлшықеттері шыңдалады. Бұл баланың қолды жазуға дайындауына және ми қыртысындағы сөйлеу орталығының жұмыс істеуіне тікелей әсер етеді.

2. Сенсорлық қабылдауды жетілдіру: Балалар тастардың түсін, пішінін, көлемін (үлкен-кіші) және салмағын ажыратуды үйренеді.

3. Психоэмоционалдық жағдайды тұрақтандыру: Шыны тастарды ұстау, оларды сылдырлату баланың жүйке жүйесін тыныштандырады, релаксациялық әсер береді (релаксация және арт-терапия).

4. Ойлау мен қиялды дамыту: Тастардан түрлі бейнелер, схемалар құрастыру арқылы баланың кеңістікті бағдарлауы мен логикасы дамиды.

Балабақшада Марблс тастарын қолданудың дәстүрден тыс әдіс-тәсілдері

Бұл технологияны күнделікті ұйымдастырылған іс-әрекеттердің кез келген бөлімінде (математика, тіл дамыту, сауат ашу, сурет салу) қолдануға болады.

Тиімді дидактикалық ойын үлгілері:

• «Түстер мен пішіндер шеруі» (Сенсорика): Балаларға араласып жатқан тастар беріледі. Тапсырма: тастарды түсіне қарай бөлек ыдыстарға жинау немесе үлкенді-кішілі ретімен тізіп шығу.

• «Сиқырлы схемалар» (Логика мен қиял): Балаларға алдын ала дайындалған суретті схемалар (көбелек, ағаш, үй, күннің суреті) беріледі. Балалар сол сызықтардың үстіне Марблс тастарын қойып, бейнені толтыруы керек.

• «Дыбыстар мен әріптер әлемі» (Сауат ашу және тіл дамыту): Логопедиялық сабақтарда дыбыстық талдау жасау үшін таптырмас құрал. Мысалы, дауысты дыбыстарды — қызыл тастармен, дауыссыз қатаң дыбыстарды — көк тастармен белгілеу. Сонымен қатар, тастардан әріптер мен сандардың бейнесін құрастыру.

• «Құмдағы қазына» (Тактильді терапия): Құм салынған ыдыстың ішіне Марблс тастарын жасырып қояды. Балалар саусақтарымен құмды сипай отырып, тастарды тауып алуы қажет. Бұл баланың сезімталдығын оятып, қызығушылығын арттырады.

Тәрбиешіге қойылатын қауіпсіздік талаптары

Марблс тастарымен жұмыс істеу барысында ең басты мәселе — қауіпсіздік ережесін сақтау. Тастар ұсақ заттар қатарына жататындықтан:

• Ойын тек тәрбиешінің тікелей қатысуымен және бақылауымен өтуі тиіс.

• Ойын алдында балаларға тастарды ауызға салуға, мұрынға тығуға немесе достарына лақтыруға болмайтыны қатаң ескертіледі.

• Тастардың шеті сынбаған, бүтін және таза болуы үнемі тексеріледі.

Қорытынды

Марблс тастарын қолдану — мектепке дейінгі жастағы балалардың танымдық белсенділігін арттырудағы ең тиімді дәстүрден тыс заманауи технологиялардың бірі. Бұл технология қарапайымдылығымен, қолжетімділігімен және ең бастысы — балалардың ойынға деген ынтасын жоғарылататын тартымдылығымен ерекшеленеді. Балабақша тәжірибесінде Марблс әдістемесін жүйелі қолдану бүлдіршіндердің моторикасын, тілін, логикасын дамытып, оларды мектеп өміріне сапалы дайындауға үлкен септігін тигізеді.

Келдибекова Асем Нуржановна
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Қайнар орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің шағын орталығы

«ОЙЫН АРҚЫЛЫ ОҚЫТУ: БАЛАБАҚШАДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕР»

Мектепке дейінгі жастағы баланың өміріндегі ең басты іс-әрекет, оның қоршаған ортаны тану құралы — ойын болып табылады. Көрнекті педагог В. Сухомлинский: «Ойынсыз, ертегісіз, музыкасыз, фантазиясыз толыққанды ақыл-ой дамуы болмайды», — деп атап өткен. Қазіргі таңда балабақшалардың алдында дайын білімді жаттату емес, баланы ойын арқылы ізденуге, өздігінен шешім қабылдауға баулу міндеті тұр. Сондықтан дәстүрлі сабақ беру форматынан алшақтап, «Ойын арқылы оқыту» (Edutainment) тұжырымдамасына негізделген инновациялық әдістерді қолдану — бүгінгі күннің басты талабы.

Ойын арқылы оқытудың заманауи инновациялық әдістері

Бүгінгі таңда балабақша тәжірибесіне еніп, жоғары нәтиже көрсетіп жүрген бірнеше инновациялық ойын технологиялары бар:

1. STEAM және STEM технологиялары

Бұл әдіс баланың бір уақытта ғылым, технология, инженерия, өнер және математика бағыттарын ойын арқылы кешенді меңгеруіне бағытталған.

• Қолданылуы: Балалар LEGO конструкторларымен жұмыс істейді, қарапайым роботтарды құрастырады, сумен, құммен, магнитпен тәжірибелер (эксперименттер) жасайды. Бұл ойындар баланың зерттеушілік қабілетін ашады.

2. ТРИЗ (Тапқырлық тапсырмаларды шешу теориясы) технологиясы

Баланы қалыпты ойлау шеңберінен шығарып, шығармашылық қиялын дамытуға арналған ойын әдісі. ТРИЗ балаға «дұрыс емес» деп шектеу қоймайды.

• Ойын мысалдары: «Жақсы-жаман» ойыны (мысалы: «Жаңбырдың жақсы жағы қандай, жаман жағы қандай?»), «Егер де мен сиқыршы болсам...» ойыны. Бұл әдіс баланың сыни ойлауын және проблемаларды шешу дағдысын қалыптастырады.

3. Квест-ойындар (Quest-games)

Бұл — белгілі бір сюжетке негізделген, балалардан тапқырлық пен ұйымшылдықты талап ететін шытырманды ойын әдісі.

• Қолданылуы: Балалар «Түлкі тығып кеткен ертегі кітабын табу» немесе «Қазына іздеу» сияқты мақсаттар бойынша картамен жұмыс істейді. Жол-жөнекей логикалық тапсырмаларды, жұмбақтарды шешіп, кедергілерден өтеді. Квест балаларды топпен жұмыс істеуге үйретеді.

4. Интерактивті және цифрлық ойын әдістері

Заманауи балаларды гаджеттерсіз елестету қиын, сондықтан бұл қызығушылықты білімге бағыттау қажет. Интерактивті тақталар, едендер мен құмсалғыштар (умная песочница) қолданылады.

• Қолданылуы: Интерактивті ойындар арқылы балалар пішіндерді сәйкестендіреді, логикалық тізбектерді табады. Бұл зейінді тұрақтандыруға және визуалды қабылдауды арттыруға көмектеседі.

Инновациялық ойындардың бала дамуына әсері

Дәстүрлі сабақтармен салыстырғанда, инновациялық ойын әдістері мынадай артықшылықтарға ие:

• Мотивация: Бала «мені оқытып жатыр» деп ойламайды, ол ойынға қызығып, үдеріске өз еркімен белсенді қатысады.

• Еркін орта: Қателесуден қорқу сезімі болмайды, бұл баланың өзіне деген сенімділігін арттырады.

• Әлеуметтену: Топтық ойындар барысында балалар өзара тіл табысуды, досының пікірін тыңдауды және көмектесуді үйренеді.

Тәрбиешінің инновациялық іс-әрекеті

Инновациялық әдістерді сәтті енгізу үшін тәрбиеші тек бақылаушы емес, ойынның белсенді қатысушысы әрі бағыттаушысы (фасилитатор) болуы тиіс. Тәрбиеші топтағы дамытушы ортаны заманауи материалдармен (көрнекіліктер, дидактикалық кілемшелер, Лэпбуктер) үнемі толықтырып отыруы қажет. Әр баланың жас ерекшелігі мен жеке қабілетін ескере отырып, ойын деңгейін күрделендіріп отыру маңызды.

Қорытынды

«Ойын арқылы оқыту» — бұл мектепке дейінгі білім берудің ең табиғи әрі тиімді жолы. Квесттер, STEAM жобалары, ТРИЗ элементтері сияқты инновациялық әдістер балабақша өмірін қызықты етіп қана қоймай, баланың интеллектуалдық, шығармашылық және әлеуметтік әлеуетін толық ашуға мүмкіндік береді. Ойын ойнай отырып өскен және білім алған бала болашақта мектеп бағдарламасын да креативті, еш қиындықсыз меңгеріп кететін болады.

Интибаева Майра Медиевна
Тәрбиеші, педагог-сарапшы
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Қайнар орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің шағын орталығы

«СЫМ АРҚЫЛЫ ӨРІЛГЕН ҰЛТТЫҚ НАҚЫШ-ҚАЗАҚИ ҚОЛӨНЕРГЕ АЛҒАШҚЫ ҚАДАМ»

Мақсаты: Сым темір материалын қолдану арқылы мектепке дейінгі жастағы балалардың ұсақ моторикасын, шығармашылық қабілетін, кеңістіктік және бейнелік ойлауын дамыту.

Міндеттері:

- Балалардың сым темірмен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру;
- Эстетикалық талғамын жетілдіру;
- Еңбекке баулу және қауіпсіздік ережелерін сақтау.

КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕ:

- Балалар сым темірмен жұмыс істеуді меңгереді;
- Қауіпсіздік ережелерін сақтайды;
- Ұлттық нақыштағы шағын бұйымдар жасай алады (мысалы: шеңберлі өрнек, шағын гүлдер, оюлар);
- Шығармашылық ойлау мен эстетикалық көзқарасы дамиды.

Қауіпсіздік ережелері

1. Сым темір ұштары мұқият дөңгеленіп, жабынмен (қақпақшамен) жабылуы тиіс.
2. Балаларға қауіпсіз жұмсақ темір түрлері (арнайы педагогикалық материал) ғана беріледі.
3. Қайшы, қысқаш сияқты құралдар тек тәрбиешінің бақылауымен қолданылады.
4. Жұмыс соңында барлық құралдар жинақталып, орнына қойылады.
5. Балалар сым темірмен бетке жақын жұмыс істемеуі керек.
6. Қолын жарақаттап алса, дереу медициналық көмек көрсетіледі.

Жұмыс түрлері: - Жануарлар мүсінін жасау - Ою-өрнек пішіндерін бейнелеу - Ұлттық бұйымдар (білезік, кішкентай қобдиша) - Табиғат көріністерінен композиция жасау

ҚАЖЕТТІ ҚҰРАЛДАР:

- Жұмсақ сым темір (түсті),
- Қысқаш, арнайы қауіпсіз қайшы,

- Моншақ, мата қиындысы, фетр,
- Желім, қаптама қағаз.

Сым темірмен жұмысқа арналған арнайы педагогикалық материалдар:

▶ 1. Жұмсақ, қауіпсіз сым темір (флористикалық, алюминий сым):
- Иілгіш, баланың қолына зақым келтірмейтін;
- Түрлі түсті, оқыту мақсатына сай.

▶ 2. Қорғаныш ұштары бар сымдар:
- Ұштары арнайы қапталған немесе жұмсақ пластикпен жабылған.

▶ 3. Қалыптар (форма, шаблон):
- Жануар, өсімдік, геометриялық пішіндер түріндегі пластик қалыптар.

▶ 4. Балаларға арналған қысқаш, арнайы қайшылар:
- Қауіпсіз, тұтқасы жұмсақ резинамен қапталған, балаларға арналған.

▶ 5. Құрастыру тақтайшалары:
- Сыммен жұмыс істеуге арналған негіз.

▶ 6. Қосымша материалдар:
- Моншақ, мата қиындысы, жіп – сымды безендіруге.

▶ 7. Нұсқаулық карталар мен жұмыс парақтары:
- Баланың жасына сай, тапсырма қадамдары көрсетілген парақшалар.

ЖОБА КЕЗЕҢДЕРІ:

1-кезең. Дайындық:
- Ата-анамен таныстыру;
- Қауіпсіздік ережелерін меңгерту;
- Құралдарды дайындау.

2-кезең. Іске асыру:
- Жеке немесе топтық бұйым жасау (ұлттық ою, гүл, сәндік зат).
- Безендіру, көрмеге дайындау.

3-кезең. Қорытынды:
- Жасалған бұйымдар көрмесін өткізу.
- Қатысушыларды марапаттау, кері байланыс алу.

Карасаева Гаухар Мелисовна
Тәрбиеші, педагог
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Қайнар орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің шағын орталығы

«ЕРТЕГІ ТЕРАПИЯСЫ: ҚАЗАҚ ХАЛЫҚ ЕРТЕГІЛЕРІ АРҚЫЛЫ БАЛАНЫҢ ТІЛІН ЖӘНЕ ҚИЯЛЫН ДАМЫТУ»

Қазіргі цифрлық заманда балалардың тіл байлығының төмендеуі, сөйлеу деңгейінің кешігуі және шығармашылық қиялының шектелуі жиі кездесетін мәселеге айналды. Балалар тірі қарым-қатынастан гөрі гаджеттер мен дайын визуалды контентке (мультфильмдер, қысқа видеолар) көп уақыт жұмсайды. Бұл мәселені шешуде мектеп жасына дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінде ертегі терапиясы (сказкотерапия) әдісі үлкен рөл атқарады.

Қазақ халық ертегілері — ғасырлар бойы қалыптасқан, тәрбиелік мәні зор, баланың жан-дүниесіне әсер етудің ең тиімді құралы. Оларды жай ғана оқып беру емес, терапиялық тұрғыдан қолдану — баланың тілін дамытып, қиялына қанат бітіреді.

Ертегі терапиясының мәні мен ерекшелігі

Ертегі терапиясы — баланың психологиялық дамуын, тілдік қабілетін және шығармашылық әлеуетін ертегі мазмұны арқылы дамытуға бағытталған заманауи әдіс. Бала ертегіні тыңдау арқылы ондағы оқиғаларды көз алдына елестетеді, кейіпкерлермен бірге

қуанады және мұңаяды. Осы процесс барысында баланың ішкі қорқыныштары сейіліп, эмоционалдық тұрақтылық қалыптасады.

Қазақ халық ертегілері (мысалы, жануарлар туралы ертегілер, «Ер Төстік», «Алдар Көсе» т.б.) өзінің бай сөздік құрамымен, бейнелі сөз тіркестерімен және логикалық сюжетімен ертегі терапиясы үшін таптырмас негіз болып табылады.

Ертегі арқылы баланың тілін дамыту жолдары

Балабақшада қазақ халық ертегілерін қолдану арқылы тәрбиеленушілердің тілін дамыту келесі заманауи әдістермен жүзеге асырылады:

1. Сөздік қорды байыту: Ертегілердегі «көргенді», «айлакер», «жомарт», «батыр» сияқты заманауи тілде сирек қолданылатын, бірақ тілдің көркемдігін арттыратын сөздерді балалар өз сөйлеу мәнеріне енгізеді.

2. Диалогтік сөйлеуді қалыптастыру: Ертегіні оқып болған соң, тәрбиеші балаларға бағытталған сұрақтар қояды: *«Түлкі неліктен бұлай істеді?», «Егер сен аюдың орнында болсаң не істер едің?»*. Бұл баланың өз ойын жүйелі жеткізуіне, сөйлем құрауына көмектеседі.

3. Театрландырылған ойындар (Рөлдерге бөліп ойнау): Балалар ертегі кейіпкерлерінің маскаларын киіп, олардың дауыс ырғағын, интонациясын салып сөйлейді. Бұл баланың монологтық және диалогтық тілін, дикциясын керемет дамытады.

Ертегі арқылы шығармашылық қиялды шыңдау

Қиял — бұл баланың болашақтағы креативті ойлауының негізі. Ертегі терапиясы аясында қиялды дамытудың келесідей белсенді әдістері қолданылады:

- «Ертегіні басқаша аяқтау» әдісі: Тәрбиеші ертегіні ең қызықты жеріне келгенде тоқтатып, «Енді не болуы мүмкін?» деп балалардың қиялына ерік береді. Әр бала оқиғаның өз нұсқасын ойлап табады.
- «Кейіпкерлерді араластыру» (Салат из сказок): Мысалы, «Мақта қыз бен мысық» ертегісіне «Алдар Көсе» келіп қосылса не болады? Мұндай тапсырмалар баланың стандартты емес, шығармашылық ойлауын белсендіреді.
- Құм терапиясы және сурет салу: Ертегіні тыңдап болған соң, балалар өздеріне ұнаған кейіпкерді құм үстіне салады немесе суретін бояйды. Бұл көрген ақпаратты бейнелеу арқылы қиялды бекітуге көмектеседі.

Қорытынды

Қазақ халық ертегілері негізіндегі ертегі терапиясы — мектеп жасына дейінгі балалардың тілдік және танымдық қабілеттерін дамытудың ең табиғи әрі тиімді жолы. Бұл әдіс баланың ұлттық кодты, ана тілінің шұрайын ерте жастан сіңіруіне мүмкіндік береді. Баланы жай ғана сөйлеуге үйретіп қоймай, оның қиялын байыту, шығармашылық тұлға ретінде қалыптастыру — бүгінгі балабақшаның басты мақсаты. Ертегі әлемі арқылы тәрбиеленген баланың сөз мәдениеті жоғары, ой-өрісі кең болады.

Нурпейсова Назерке Сериковна
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің Жаңа Текес орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен КММ
“Болашақ“ шағын орталығы

«ЭКРАНҒА ТӘУЕЛДІЛІК: БАЛАБАҚШАДАҒЫ ГАДЖЕТСІЗ ДЕМАЛЫС АЙМАҚТАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ»

Қазіргі таңда цифрлық технологиялар өміріміздің ажырамас бөлігіне айналды. Алайда, бұл үрдістің кері әсері мектеп жасына дейінгі бүлдіршіндер арасында қатты байқалуда. «Экрандық тәуелділік» (экрандық синдром) — бүгінгі күннің басты педагогикалық және медициналық проблемаларының бірі. Статистикаға сүйенсек, 3–6 жас аралығындағы балалардың көпшілігі бос уақытын телефон, планшет немесе теледидар алдында өткізеді.

Бұл баланың жүйке жүйесінің шамадан тыс қозуына, зейіннің шашырауына, гиперактивтілікке және қоршаған ортамен тікелей қарым-қатынас дағдыларының бұзылуына әкеп соғады. Осы орайда, балабақшада баланың жүйкесін демалдыратын, визуалды шудан арылтатын арнайы «гаджетсіз демалыс аймақтарын» құру уақыт талабы болып отыр.

Экрандық тәуелділіктің бала дамуына зияны

Балабақша жасындағы баланың миы мен жүйке жүйесі қарқынды дамиды. Экраннан келетін жылдам өзгеретін кадрлар, ашық түстер мен дайын дыбыстар бала миына үлкен салмақ түсіреді. Нәтижесінде:

- Сенсорлық деформация: Бала шынайы әлемнің иісін, тактильді (ұстап сезу) қасиеттерін сезінуден қалады.
- Тілдің кешігуі: Гаджетпен «сөйлесу» пассивті сипатта болады, бұл тірі диалогтың орнын баса алмайды.
- Психологиялық шаршау: Экран алдында көп отырған бала тез ашуланғыш, мазасыз және сезімтал болады.

Балабақшаның міндеті — баланы бұл виртуалды әлемнен уақытша бөліп, оның сенсорлық жүйесін қайта қалпына келтіруге жағдай жасау.

Гаджетсіз демалыс аймағы (Цифрлық детокс кеңістігі) деген не?

Бұл — топ ішіндегі немесе балабақша дәлізіндегі кез келген электронды құрылғылардан (интерактивті тақта, экран, музыкалық орталықтар) толықтай босатылған, баланың жаны мен тәні демалуға арналған арнайы тыныш кеңістік. Оның басты мақсаты — баланың сенсорлық сезімдерін (көру, есту, сипап сезу) табиғи заттар арқылы теңгерімге келтіру.

Демалыс аймағын ұйымдастырудың құрылымы

Бұл аймақты жабдықтау кезінде келесідей заманауи элементтерді қолдану ұсынылады:

1. Түстер палитрасы және интерьер: Аймақтың безендірілуі ашық, айқайлаған түстерден ада болуы тиіс. Жұмсақ жасыл, ашық көгілдір, бежевый түсті жастықшалар, кілемшелер мен шағын шатырлар (вигвамдар) қолданылады. Бұл баланың «өз әлеміне» тығылып, оңашалануына мүмкіндік береді.

2. Тактильді (сипап сезу) материалдар: Экранның суық әйнегіне балама ретінде табиғи материалдар қойылады. Олар: ағаш кесінділері, табиғи тастар, мата түрлері, құрғақ бассейндер, кинетикалық құм және қыш балшық. Бұл заттарды ұстау арқылы баланың саусақ рецепторлары іске қосылып, миы тынығады.

3. Табиғат дыбыстары мен аудио-терапия: Демалыс аймағында техникалық шудың орнына судың сылдыры (шағын субұрқақтар арқылы), құстардың сайрауы немесе классикалық әуендер өте жай дауыспен қойылып тұруы керек.

4. «Мұнда не істеуге болады?»: Бұл аймақта балалар ешқандай тапсырмасыз, өз еркімен сурет салады, мандалаларды бояйды, конструктор жинайды немесе жай ғана кітап парақтайды.

Күтілетін нәтиже және педагог пен ата-ана серіктестігі

Балабақшада мұндай аймақтардың жүйелі жұмыс істеуі келесідей оң нәтижелер береді:

- Балалардың мазасыздық пен ішкі агрессия деңгейі төмендейді.
- Топтағы балалардың өзара тірі қарым-қатынасы, достық сезімі артады.
- Баланың зейіні тұрақталып, оқу қызметтеріне ынтасы артады.

Алайда бұл жұмыс балабақшамен шектелмеуі тиіс. Педагогтар ата-аналарға «Үйдегі гаджетсіз демалыс күні» немесе «Экрансыз кештер» сияқты акцияларды ұйымдастыру арқылы бұл мәдениетті отбасылық құндылыққа айналдыруды насихаттауы керек.

Қорытынды

Балабақшадағы «гаджетсіз демалыс аймақтары» — бұл жай ғана сән емес, бұл — заманауи баланың психологиялық денсаулығын қорғаудың тиімді қалқаны. Бүлдіршіндерді цифрлық әлемнен толықтай оқшаулау мүмкін емес, бірақ оларға виртуалды және шынайы өмірдің балансын сақтауды үйрету — біздің басты міндетіміз. Экрансыз өткен әрбір минут баланың шынайы, бақытты әрі салауатты балалық шағын сақтап қалуға көмектеседі.

Сатенова Гулдана Қуанышқызы
Тәрбиеші, педагог-модератор
«Алматы облысы білім басқармасының Райымбек ауданы бойынша білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің Жаңа Текес орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен КММ
“Болашақ“ шағын орталығы

«ҰЛТТЫҚ ОЙЫНДАР – БАЛАЛАРДЫҢ ФИЗИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫҚ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗІ»

(Асық ату, тоғызқұмалақтың қарапайым элементтері).

Мемлекет басшысының «Құндылықтарға негізделген тәрбие» тұжырымдамасы мен ұлттық кодты сақтау бағыты аясында мектеп жасына дейінгі ұйымдардың оқу-тәрбие процесіне халықтық педагогика элементтерін енгізу ерекше маңызға ие болды. Балабақша жасындағы баланың негізгі әрекеті — ойын. Ал қазақтың ұлттық ойындары — бұл жай ғана көңіл көтеру құралы емес, ғасырлар бойы сұрыпталған, баланы кешенді дамытуға бағытталған бірегей дидактикалық жүйе.

Қазіргі балалардың қозғалыс белсенділігінің төмендеуі (гиподинамия) және логикалық ойлау деңгейінің баяулауы заманауи мәселелердің бірі болып отыр. Осы мәселені шешуде **асық ату** мен **тоғызқұмалақ** ойындарын балабақша бағдарламасына заманауи тұрғыда ықпалдастыру — баланың физикалық саулығы мен интеллектуалдық әлеуетін қатар көтерудің ең тиімді жолы.

Асық ату: Ептілік пен мергендіктің мектебі (Физикалық даму)

Асық ойыны — баланың тірек-қимыл аппаратын қалыптастыруға және физикалық сапаларын шыңдауға арналған табиғи тренажер. Балабақшадағы «Ханталапай», «Шеңберден ату», «Алты асық» ойындары келесі дағдыларды дамытады:

- **Ұсақ және жалпы моторика:** Асықты қолмен ұстау, иіру, шертпек ату — саусақ бұлшықеттерін дамытып, ми белсенділігін арттырады. Асықты жинау үшін еңкею, секіру, тұру — жалпы дененің ширақтығын қамтамасыз етеді.
- **Мергендік пен көз мөлшері (глазомер):** Бала нысананы (асықты) көздеу арқылы қашықтықты бағдарлауды, кеңістікті сезінуді және қимылдардың үйлесімділігін (координация) үйренеді.
- **Ептілік пен жылдамдық:** Жүйке жүйесінің реакция жылдамдығы артады. Бала тез шешім қабылдап, нақты әрекет етуге дағдыланады.

Көрнекілік үшін асықтарды түрлі түске бояу арқылы тәрбиешілер кіші және орта топтарда түстерді ажырату, топтастыру тапсырмаларын да қатар орындай алады.

Тоғызқұмалақтың қарапайым элементтері: «Далалық есеп-қисап» (Интеллектуалдық даму).

Егер асық ату денені шынықтырса, тоғызқұмалақ — бабаларымыздың «зияткерлік академиясы». Мектеп жасына дейінгі балалар үшін бұл күрделі ойынның

қарапайымдандырылған, заманауи элементтері (мысалы, **«Бестуар»** немесе **«Тұздықсыз 3-5 отаулық»** нұсқалары) қолданылады.

• **Математикалық есептеу дағдылары:** Отауларға құмалақтарды бөліп салу арқылы балалар санауды, сандарды салыстыруды («көп», «аз», «тең»), қарапайым қосу мен азайтуды логикалық түрде меңгереді.

• **Стратегиялық және логикалық ойлау:** Бала өз жүрісін жасамас бұрын: «Егер мен бұл құмалақты салсам, қарсыласым қандай жүріс жасайды?» деген сұрақ төңірегінде бас қатырады. Бұл — сын тұрғысынан ойлаудың алғашқы қадамдары.

• **Төзімділік пен зейін:** Қазіргі балаларға жетіспейтін басты қасиет — сабырлылық. Тоғызқұмалақ тақтасының алдында отырып, өз кезегін күту, серігінің жүрісін бақылау баланың ерік-жігерін, зейін тұрақтылығын тәрбиелейді.

Ұлттық ойындар арқылы әлеуметтену (Soft Skills)

Ұлттық ойындар — бұл ұжымдық әрекет. Ойын барысында балалар:

1. Ережеге бағынуды (әділдік қағидасын);
2. Жеңіске жетуді және жеңілісті лайықты қабылдауды;
3. Топта бірлесіп әрекет етуді үйренеді.

Ең бастысы, балалар өз халқының мәдениетіне, тарихына деген мақтаныш сезімін сезініп, отансүйгіштік тәрбиенің алғашқы нәрін бойына сіңіреді.

Қорытынды

Ұлттық ойындар — балабақшадағы білім беру мазмұнын байытатын таусылмас қазына. Асық ату мен тоғызқұмалақ элементтерін оқу қызметіне, серуендерге және спорттық шараларға жүйелі түрде енгізу арқылы біз заманауи гаджеттерге бәсекелес орта құра аламыз. Бүгін асық атып көзі мерген, тоғызқұмалақ ойнап ойы зерек болған бала — ертеңгі күннің бәсекеге қабілетті, дені сау, интеллектуалды тұлғасы. Бабалар мұрасын заманауи әдістемемен ұштастыру — әрбір педагогтың міндеті.

Журналдың құрылтайшысы және иесі:
«BAYANDY» жеке кәсіпкерлігіне қарасты «KEMENGER» ғылыми-әдістемелік орталығы.

Учредитель и собственник журнала:
Научно-методический центр «KEMENGER», относящийся к индивидуальному предпринимателю «BAYANDY».

Журнал 2023 жылдың тамыз айынан бастап жарық көруде.
Басылым 1 айда 4 рет шығады.
Журнал Қазақстан Республикасының Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігінің Ақпарат комитеті 2023 жылғы 12 маусымдағы Мерзімді баспасөз басылымын, ақпараттық агенттікті және желілік басылымды есепке қоюы туралы куәлігі № KZ92VPY00071802 берілген.

Журнал издается с августа 2023 года.
Периодичность выпуска — 4 раза в месяц.
Журнал выдан комитетом информации Министерства информации и общественного развития Республики Казахстан № KZ92VPY00071802 о постановке на учет периодического печатного издания, информационного агентства и сетевого издания от 12 июня 2023 года.

Құрметті оқырмандар мен авторлар!
Журналда жарияланған материалдар редакцияның көзқарасын білдірмейді. Фактілер мен мәліметтердің анықтығына, сондай-ақ стилистикалық қателерге авторлар жауапты. Журналға шыққан материалдарды редакцияның келісімінсіз көшіріп басуға болмайды. Редакция материалдарды қабылдамауға құқылы.

Уважаемые читатели и авторы!
Опубликованные в журнале материалы не отражают точку зрения редакции. Ответственность за достоверность фактов и сведений в публикациях, а также за стилистические ошибки несут авторы. Перепечатка материалов, опубликованных в журнале, допускается только с согласия редакции. Редакция оставляет за собой право отклонять материалы.

Мекенжайы: 100012, Қарағанды қ.,
Н. Назарбаев даңғ., 19.
E-mail: kemengerustaz.kz@mail.ru
Инстаграм: kemengerustaz.kz
Сайт: kemenger-ustaz.kz
WhatsApp +77009700098
+77711812303
Басуға 26.06.2026 ж. қол қойылды.

Пішім 60*90 1/8
ш.б.т. - 26. RISO басылым.
Таралымы - 50 дана.

«BAYANDY» жеке кәсіпкерлігіне қарасты «KEMENGER» ғылыми-әдістемелік орталығының полиграфиялық қызметтер бөлімінде басылып шығарылды.

Наш адрес: 100012, г. Караганда,
пр. Н. Назарбаева, 19.
E-mail: kemengerustaz.kz@mail.ru
Инстаграм: kemengerustaz.kz
Сайт: kemenger-ustaz.kz
WhatsApp +77009700098
+77711812303
Подписано в печать 26.06.2026 г.

Формат 60*90 1/8
усл.печ.л. - 26. Печать RISO.
Тираж - 50 экз.

Отпечатано в полиграфическом отделе НМЦ «KEMENGER» ИП «BAYANDY».

ÚZDIK TÁRBIESH JÝRNALY

Ұстаз – уақыттан озық тұратын тұлға.

Ол бүгін үйретіп қана қоймайды – ертең ойлайтын, болашаққа бағыттайтын адам.

Әр шәкірттің тағдыры – ұстаз қолындағы беймәлім бір жұлдыз.

Сол жұлдыздың жарқырауы – ұстаздың шынайы еңбегіне байланысты.

Баланың жанын түсінетін жан – Тәрбиеші

Тәрбиеші – тек қарайтын емес, қамқор болатын адам. Ол баланың ішкі әлемін сөзсіз ұғып, кішкентай сезімдерге үлкен жауапкершілікпен қарайды. Әр қимылы, әр сөзі – бала тәрбиесіне әсер ететін маңызды сәт.

Тәрбиеші – мейірім мен сабырдың символы. Баланың алғашқы қадамына сүйеніш болу – ол үшін үлкен бақыт.

Нағыз тәрбиеші тәртіпті үйретіп қана қоймай, сенімділік сыйлап, тұлға болуға жетелейді. Себебі ол – жүрекпен жұмыс істейтін нағыз маман.

ҰСТАЗДЫҚ — ЖАНҒА ЖАРЫҚ, БОЛАШАҚҚА БАҒЫТ БЕРЕТІН ӨНЕР!

QR-кодты сканерлеу арқылы бізбен тікелей байланысқа шыға аласыз.
Вы можете связаться с нами напрямую, отсканировав QR-код.